

TEMA X

SOCIETATS MERCANTIL ESPECIALS

1. Societats anònimes especials. Societats anònimes públiques, societat anònima europea i societats anònimes esportives
2. Societats de responsabilitat limitada especials. Societat limitada nova empresa
3. Societats de professionals
4. Societats laborals
5. Societats de base mutualista. Cooperatives. Societat de garantia recíproca
6. Unions temporals d'empreses, agrupacions d'interès econòmic i grup de societats

1. Societats anònimes especials. Societats anònimes públiques, societat anònima europea i societats anònimes esportives

La societat anònima pública

Les societats anònimes públiques (SAP) són societats dominades per un ens públic, açò és, l'Estat, una Comunitat Autònoma, una Corporació Local o un ens públic institucional no territorial.

Les societats de capital públiques (SCP) generalment presenten dues modalitats:

- Les societats anònimes públiques unipersonals (SAPU), encara que també poden adoptar la forma d'SL (SLPU);
- Les societats mixtes, en les quals l'ens públic col·labora amb el capital privat i conserva sempre la majoria del capital.

Les accions i participacions de les societats de capital públiques són béns públics, inembargables i inexecutables quan estiguen afectes a un servei públic i l'exercici dels seus drets se sotmet a les normes públiques.

Però, en canvi, els béns del patrimoni de la societat són privats, embargables i executables, responen enfront dels creditors dels deutes socials, i els òrgans de l'SCP exerceixen facultats privades, d'acord amb l'LSC.

Les SCP presenten importants modificacions respecte al règim general de les societats de capital. Així, per exemple, en la seua constitució han de respectar-se els principis juridicopúblics de legalitat (la capacitat d'obrar dels ens públics està fixada per la llei), prèvia consignació pressupostària de la despesa, i en el cas d'empreses públiques municipalitzades, procediment administratiu de publicitat i constatació de l'interès o la utilitat pública.

Per la seua banda, en matèria d'òrgans socials cal destacar que la junta general de socis apareix substituïda, generalment (especialment, en les societats municipalitzades i en les creades per les Diputacions Provincials) pel Ple de la Corporació pública o per l'òrgan directiu de l'ens públic fundador. Els acords del Ple, que exerceix la competència de la junta general de la societat, són actes administratius, impugnables en via contenciós-administrativa i no pels motius i les normes de l'LSC.

Societat anònima europea

La societat anònima europea (ES) que tinga el domicili a Espanya es regeix pel que estableix el Reglament (CE) núm. 2157/2001 del Consell, de 8 d'octubre de 2001, per les disposicions d'aquest títol i per la Llei que regula la implicació dels treballadors en les societats anònimes europees.

En el Registre Mercantil s'ha de dipositar el projecte de constitució d'una societat anònima europea que haja de tenir el domicili a Espanya.

La constitució i uns altres actes inscriptibles d'una societat anònima europea que tinga el domicili a Espanya s'han d'inscriure en el Registre Mercantil d'acord amb el que es disposa per a les societats anònimes.

En cas que una societat anònima europea amb domicili a Espanya acorde el seu trasllat a un altre Estat membre de la Unió Europea, els accionistes que voten en contra de l'acord de canvi de domicili es poden separar de la societat d'acord amb el que disposa aquesta Llei per als casos de separació del soci.

Els creditors el crèdit dels quals haja nascut abans de la data de publicació del projecte de trasllat del domicili social a un altre Estat membre tenen el dret d'oposar-se al trasllat en els termes establerts en aquesta Llei per al dret d'oposició.

Sistemes d'administració:

La societat anònima europea que es domicilia a Espanya pot optar per un sistema d'administració monista o dual, i ho ha de fer constar en els seus estatuts.

- Sistema monista: En cas que s'opte per un sistema d'administració monista, és aplicable al seu òrgan d'administració el que estableix la present Llei per als administradors de les societats anònimes, en tot el que no contradiga el que disposen el Reglament CE 2157/2001 i la llei que regula la implicació dels treballadors en les societats.
- Sistema dual: En cas que s'opte per un sistema d'administració dual, hi ha d'haver una direcció i un consell de control.

Convocatòria de la junta general en el sistema dual:

En el sistema dual d'administració, la competència per a la convocatòria de la junta general correspon a la direcció. La direcció ha de convocar la junta general quan ho sol·liciten accionistes que siguin titulars, com a mínim, del 5% del capital social.

Si les juntes no es convoquen dins dels terminis que estableix el Reglament (CE) núm. 2157/2001 o els estatuts, les pot convocar el consell de control o, a petició de qualsevol soci, el registrador mercantil del domicili social de conformitat amb el que aquesta Llei preveu per a les juntes generals.

El consell de control pot convocar la junta general d'accionistes quan ho estime convenient per a l'interès social.

La junta general de la societat anònima europea ha de ser convocada com a mínim un mes abans de la data fixada per a la seua celebració.

Societats anònimes esportives

Reial decret 1251/1999, de 16 de juliol, sobre societats anònimes esportives.

Els clubs, o els seus equips professionals, que participen en competicions esportives oficials de caràcter professional i àmbit estatal hauran de tenir la forma de societat anònima esportiva en els termes i en els casos establits en la Llei 10/1990, de 15 d'octubre, de l'Esport, les disposicions transitòries del Reial decret 1084/1991, de 5 de juliol, i en el present Reial decret.

En la denominació social d'aquestes societats s'inclourà l'abreviatura SAD.

Les societats anònimes esportives només podran participar en competicions oficials professionals d'una sola modalitat esportiva.

Les societats anònimes esportives tindran com a objecte social la participació en competicions esportives de caràcter professional i, si escau, la promoció i el desenvolupament d'activitats esportives, així com unes altres activitats relacionades o derivades d'aquesta pràctica.

El capital mínim de les societats anònimes esportives en cap cas podrà ser inferior a l'establert en la Llei de societats anònimes.

Aquells clubs que, per accedir a una competició oficial de caràcter professional, hagen de transformar-se en societat anònima esportiva hauran de cursar la sol·licitud de fixació del seu capital mínim dins dels tres mesos immediatament següents a la data d'inici de l'exercici econòmic dels clubs i les societats anònimes esportives de la respectiva competició, de conformitat amb el calendari establert per la Lliga Professional corresponent.

El capital social mínim es fixarà mitjançant l'addició de dos sumands:

- a) El primer es determinarà calculant el 25% de la mitjana de les despeses realitzades, amortitzacions incloses, pels clubs i societats anònimes esportives que participaren en la penúltima temporada finalitzada de la respectiva competició, excloses les dues entitats amb major despesa i les dues amb menor despesa realitzada. Les dades necessàries per a la realització d'aquest càlcul es prendran dels comptes de pèrdues i guanys auditats i remeses al Consell Superior d'Esports. Aquestes dades s'ajustaran en funció de l'informe d'auditoria, i el Consell Superior d'Esports farà públic el càlcul obtingut anualment, previ informe de la lliga professional corresponent.
- b) El segon sumand es determinarà en funció dels saldos patrimonials nets negatius que, si escau, llance el balanç, que forma part dels comptes anuals, al fet que es refereix el paràgraf a) de l'apartat 5 d'aquest article, ajustat en funció de l'informe d'auditoria.
- c) Quan el primer sumand siga inferior al segon, el capital social mínim es fixarà en el doble del segon.

Tota persona física o jurídica que adquirisca o aliene una participació significativa en una societat anònima esportiva haurà de comunicar al Consell Superior d'Esports el nombre i valor nominal de les accions, el termini i les condicions de l'adquisició o alienació en els termes previstos en aquest precepte.

S'entendrà per participació significativa en una societat anònima esportiva aquella que comprega accions o uns altres valors convertibles en elles o que puguen donar dret directament o indirecta a la seua adquisició o subscripció de manera que l'adquirent passe o deixe de tenir, juntament amb els quals ja posseïska, una participació en el capital de la societat igual o múltiple del 5%.

Les societats anònimes esportives i els clubs que participen en competicions professionals d'àmbit estatal no podran participar directament o indirecta en el capital d'una altra societat anònima esportiva que prenga part en la mateixa competició professional o, sent diferent, pertanga a la mateixa modalitat esportiva.

L'òrgan d'administració de les societats anònimes esportives serà un Consell d'Administració format pel nombre de membres que determinen els Estatuts.

2. Societats de responsabilitat limitada especials. Societat limitada nova empresa

Societat nova empresa

Denominació social

En la seua constitució, la denominació de la societat nova empresa està formada pels dos cognoms i el nom d'un dels socis fundadors seguits d'un codi alfanumèric que permeta la identificació de la societat de manera única i inequívoca

En la denominació de la companyia hi ha de figurar necessàriament la indicació «Societat Limitada Nova Empresa» o la seua abreviatura «SLNE».

La denominació social s'ha d'incorporar immediatament a una subsecció especial de la Secció de Denominacions del Registre Mercantil Central, i n'ha de quedar constància en la corresponent certificació que s'expedisca. Les certificacions acreditatives de la denominació de la societat nova empresa les poden demanar, indistintament, un soci o un tercer en nom seu. El beneficiari o interessat a favor del qual s'expedisca la certificació ha de coincidir necessàriament amb el soci fundador que figura en l'expressada denominació.

Objecte social

La societat nova empresa ha de tenir com a objecte social totes o alguna de les activitats següents, que s'han de transcriure literalment en els estatuts: agrícola, ramadera, forestal, pesquera, industrial, de construcció, comercial, turística, de transports, de comunicacions, d'intermediació, de professionals o de serveis en general.

A més, els socis fundadors poden incloure en l'objecte social qualsevol activitat singular diferent de les anteriors. Si la inclusió d'aquesta activitat singular dóna lloc a una qualificació negativa del registrador mercantil de l'escriptura de constitució de la societat, no se n'ha de paralitzar la inscripció, que s'ha de practicar, sense l'activitat singular en qüestió, sempre que els socis fundadors ho consenten expressament en la mateixa escriptura de constitució o amb posterioritat.

En cap cas es poden incloure en l'objecte social les activitats per a les quals s'exigisca forma de societat anònima ni aquelles l'exercici de les quals implique objecte únic i exclusiu.

Requisits subjectius

Només poden ser socis de la societat nova empresa les persones físiques.

En el moment de la constitució, els socis no poden superar el nombre de cinc.

Unipersonalitat

No poden constituir ni adquirir la condició de soci únic d'una societat nova empresa els qui ja tinguen la condició de socis únics d'una altra societat nova empresa.

A aquest efecte, en l'escriptura de constitució de la societat nova empresa unipersonal o en l'escriptura d'adquisició de tal caràcter el soci únic ha de fer constar que no té la mateixa condició en una altra societat nova empresa.

La declaració d'unipersonalitat de la societat nova empresa es pot fer en la mateixa escriptura de la qual resulte la situació esmentada.

Tramitació de la constitució de la societat

Els tràmits necessaris per a l'atorgament i la inscripció de l'escriptura de constitució de la societat nova empresa es poden realitzar a través de tècniques electròniques, informàtiques i telemàtiques.

Les remissions i notificacions que realitzen els notaris i els registradors mercantils han d'estar emparades amb signatura electrònica avançada.

Esriptura de constitució

La remissió telemàtica al Registre Mercantil de la còpia autoritzada de l'escriptura de constitució de la societat només la pot realitzar el notari, de conformitat amb el que estableix la legislació sobre la incorporació de tècniques electròniques, informàtiques i telemàtiques a la seguretat jurídica preventiva, així com, si escau, a uns altres registres o administracions públiques, quan això siga necessari.

No obstant això, els socis fundadors, amb caràcter previ a l'atorgament de l'escriptura de constitució, poden eximir el notari de les obligacions que s'estableixen en el present article i designar un representant per a la realització dels tràmits conduents a la constitució de la societat d'acord amb les regles generals o expressar la voluntat de fer-ho per si mateixos. En aquest supòsit, el notari ha d'expedir la primera còpia autoritzada en suport de paper en un termini no superior a vint-i-quatre hores des de l'autorització de l'escriptura de constitució de la societat.

El notari que haja d'autoritzar l'escriptura de constitució de la societat ha de comprovar, de conformitat amb la legislació registral, que no existeix cap denominació social anterior idèntica a la de la societat que es pretén constituir. Una vegada efectuada la comprovació anterior, ha de procedir de manera immediata al seu atorgament.

Una vegada autoritzada l'escriptura, el notari l'ha de remetre de manera immediata, juntament amb el document únic electrònic, a les administracions tributàries competents per a l'obtenció del número d'identificació fiscal de la societat, ha de presentar, si escau i de conformitat amb el que disposa la legislació tributària, l'autoliquidació de l'impost que grava l'acte i ha de remetre la còpia autoritzada per a la seua inscripció en el Registre Mercantil.

Capital social

El capital de la societat nova empresa no pot ser inferior a tres mil euros ni superior a cent vint mil euros.

El capital social només pot ser desemborsat mitjançant aportacions dineràries.

Requisits subjectius en la transmissió de les participacions socials

Com a conseqüència de la transmissió de participacions socials, es pot superar el nombre de cinc socis.

La transmissió voluntària per actes entre vius de participacions socials només es pot fer a favor de persones físiques.

Si són adquirides participacions socials per persones jurídiques, han de ser alienades a favor de persones físiques en el termini de tres mesos, comptats des de l'adquisició. En cas contrari, la societat nova empresa queda sotmesa a la normativa general de la societat de responsabilitat limitada, sense perjudici de la responsabilitat dels administradors en cas de no adoptar-se el corresponent acord d'adaptació dels estatuts socials.

Junta general

La junta general de la societat nova empresa també es pot convocar mitjançant correu certificat amb acusament de recepció al domicili assenyalat a aquest efecte pels socis i per procediments telemàtics que facen possible al soci el coneixement de la convocatòria a través de l'acreditació fefaent de l'enviament del missatge electrònic de la convocatòria o per l'acusament de recepció del soci.

En aquests supòsits, no és necessari l'anunci en el Butlletí Oficial del Registre Mercantil ni en cap diari.

Estructura de l'òrgan d'administració

L'administració es pot confiar a un òrgan unipersonal o a un òrgan pluripersonal, els membres del qual han d'actuar solidàriament o mancomunadament.

Quan l'administració s'atribuísca a un òrgan pluripersonal, en cap cas ha d'adoptar la forma i el règim de funcionament d'un consell d'administració.

La representació de la societat i la certificació dels acords socials correspon, en cas d'haver-hi un administrador únic, a aquest; en cas d'haver-hi diversos administradors solidaris, a un d'ells qualsevol; i en el supòsit d'haver-hi diversos administradors mancomunats, a dos d'ells qualssevol.

Estatut dels administradors

Per ser nomenat administrador es requereix la condició de soci.

El càrrec d'administrador pot ser retribuït en la forma i la quantia que decidisca la junta general.

Els administradors han d'exercir el seu càrrec per temps indefinit. No obstant això, es pot nomenar administrador per un període determinat mitjançant acord de la junta general posterior a la constitució de la societat.

Modificació d'estatuts

En la societat nova empresa, només es poden portar a terme modificacions en la denominació, en el domicili social i, dins dels límits fixats en aquesta Llei, en el capital social.

Això anterior no és aplicable en el supòsit de conversió de la societat nova empresa en societat de responsabilitat limitada, d'acord amb el que preveu aquesta Llei.

Augment del capital social per damunt del límit màxim

Si els socis acorden augmentar el capital social per damunt del límit màxim establert en aquesta Llei, l'han d'establir així mateix si opten per la transformació de la societat nova empresa en qualsevol altre tipus social o si continuen les seues operacions en forma de societat de responsabilitat limitada.

Conversió en societat de responsabilitat limitada

La societat nova empresa pot continuar les seues operacions en forma de societat de responsabilitat limitada, per a la qual cosa requereix l'acord de la junta general i l'adaptació dels estatuts socials de la societat nova empresa al que s'estableix per a la constitució d'una societat de responsabilitat limitada.

Per a l'adopció dels dos acords n'hi ha prou amb la majoria ordinària.

L'escriptura d'adaptació dels estatuts socials s'ha de presentar a inscripció en el Registre Mercantil en el termini màxim de dos mesos des de l'adopció de l'acord de la junta general.

3. Societats de professionals

Llei 2/2007, de 15 de març, de societats professionals

Definició de les societats professionals

Les societats que tinguen per objecte social l'exercici en comú d'una activitat professional **hauran de** constituir-se com a societats professionals en els termes de la present Llei.

A l'efecte d'aquesta Llei, és activitat professional aquella per a l'acompliment de la qual es requereix titulació universitària oficial, o titulació professional per a l'exercici de la qual siga necessari acreditar una titulació universitària oficial, i inscripció en el corresponent Col·legi Professional.

A l'efecte d'aquesta Llei s'entén que hi ha exercici en comú d'una activitat professional quan els actes propis d'aquesta siguen executats directament sota la raó o denominació social i li siguen atribuïts a la societat els drets i les obligacions inherents a l'exercici de l'activitat professional com a titular de la relació jurídica establida amb el client.

Les societats professionals podran constituir-se conformement a qualsevol de les formes societàries previstes en les lleis, emplenant els requisits establits en aquesta Llei.

Les societats professionals es regiran pel que es disposa en la present Llei i, supletòriament, per les normes corresponents a la forma social adoptada.

Exclusivitat de l'objecte social

Les societats professionals únicament podran tenir per objecte l'exercici en comú d'activitats professionals, i podran desenvolupar-les bé directament, bé a través de la participació en unes altres societats professionals. En aquest cas, la participació de la societat tindrà la consideració de soci professional en la societat participada, a l'efecte dels requisits de l'article 4, així com a l'efecte de les regles que, en matèria de responsabilitat, s'estableixen en els articles 5, 9 i 11 de la Llei, que seran exigibles a la societat matriu.

Societats multidisciplinàries

Les societats professionals podran exercir diverses activitats professionals, sempre que el seu acompliment no s'haja declarat incompatible per norma de rang legal.

Composició

Són socis professionals:

- a) Les persones físiques que reunisquen els requisits exigits per a l'exercici de l'activitat professional que constitueix l'objecte social i que l'exercisquen en el si d'aquesta.
- b) Les societats professionals adequadament inscrites en els respectius col·legis professionals que, constituïdes conformement amb el que es disposa en la present Llei, participen en una altra societat professional.

Com a mínim, la majoria del capital i dels drets de vot, o la majoria del patrimoni social i del nombre de socis en les societats no capitalistes, hauran de pertànyer a socis professionals.

Igualment hauran de ser socis professionals com a mínim la meitat més un dels membres dels òrgans d'administració, si escau, de les societats professionals. Si l'òrgan d'administració fóra unipersonal, o si existiren consellers delegats, aquestes funcions hauran de ser exercides necessàriament per un soci professional. En tot cas, les decisions dels òrgans d'administració col·legiats requeriran el vot favorable de la majoria de socis professionals, amb independència del nombre de membres concurrents.

No podran ser socis professionals les persones en les quals concórrega causa d'incompatibilitat per a l'exercici de la professió o professions que constituïsquen l'objecte social, ni aquelles que es troben inhabilitades per a aquest exercici en virtut de resolució judicial o corporativa.

Aquests requisits hauran de complir-se al llarg de tota la vida de la societat professional, i constituirà causa de dissolució obligatòria el seu incompliment sobrevingut, llevat que la situació es regularitze en el termini màxim de sis mesos explicats des del moment en què es va produir l'incompliment.

Els socis professionals únicament podran atorgar la seua representació a uns altres socis professionals per a actuar en el si dels òrgans socials.

Exercici i imputació de l'activitat professional

La societat professional únicament podrà exercir les activitats professionals constitutives del seu objecte social a través de persones col·legiades en el Col·legi Professional corresponent per a l'exercici d'aquestes.

Els drets i les obligacions de l'activitat professional desenvolupada s'imputaran a la societat, sense perjudici de la responsabilitat personal dels professionals.

Responsabilitat patrimonial de la societat professional i dels professionals

Dels deutes socials respondrà la societat amb tot el seu patrimoni. La responsabilitat dels socis es determinarà de conformitat amb les regles de la forma social adoptada.

No obstant açò, dels deutes socials que es deriven dels actes professionals pròpiament dits respondran solidàriament la societat i els professionals, socis o no, que hagen actuat, i els seran aplicables les regles generals sobre la responsabilitat contractual o extracontractual que corresponguen.

Les societats professionals hauran d'estipular un segur que cobreixi la responsabilitat en la qual aquestes puguen incórrer en l'exercici de l'activitat o activitats que constitueixen l'objecte social.

4. Societats laborals

Llei 44/2015, de 14 d'octubre, de Societats Laborals i Participades

Concepte de «societat laboral»

Les societats laborals són aquelles societats anònimes o de responsabilitat limitada que se sotmeten als preceptes establits en la present Llei.

Podran obtenir la qualificació de «societat laboral» les societats anònimes o de responsabilitat limitada que complisquen els requisits següents:

a) Que almenys la majoria del capital social siga propietat de treballadors que presten en elles serveis retribuïts de manera personal i directa, en virtut d'una relació laboral per temps indefinit.

b) Que cap dels socis siga titular d'accions o participacions socials que representen més de la tercera part del capital social, llevat que:

La societat laboral es constituïska inicialment per dos socis treballadors amb contracte per temps indefinit, en la qual tant el capital social com els drets de vot estaran distribuïts al 50%, amb l'obligació que en el termini màxim de 36 mesos s'ajusten al límit establert en aquest apartat.

Es tracte de socis que siguen entitats públiques, de participació majoritàriament pública, entitats no lucratives o de l'economia social, en aquest cas la participació podrà superar aquest límit, sense aconseguir el 50% del capital social.

En els supòsits de transgressió sobrevinguda dels límits que s'indiquen en els apartats a) i b) del present article, la societat estarà obligada a acomodar a la llei la situació dels seus socis, en el termini de divuit mesos a explicar des del primer incompliment.

c) Que el nombre d'hores-any treballades pels treballadors contractats per temps indefinit que no siguen socis no siga superior al 49% del còmput global d'hores-any treballades en la societat laboral pel conjunt dels socis treballadors. No computarà per al càlcul d'aquest límit el treball realitzat pels treballadors amb discapacitat de qualsevol classe en grau igual o superior al 33%.

Si foren superats els límits previstos en aquest apartat, la societat haurà d'aconseguir-los, de nou, en el termini màxim de dotze mesos. L'òrgan del qual depenga el Registre de Societats Laborals podrà concedir fins a dues pròrrogues, per un termini màxim de dotze mesos cadascuna, sempre que s'acredite en cada sol·licitud de pròrroga que s'ha avançat en el procés d'adaptació als límits previstos. El termini d'adaptació en els casos de subrogació legal o convencional de treballadors serà de trenta-sis mesos, i es podran sol·licitar igualment les pròrrogues previstes en aquest apartat.

La superació de límits i les circumstàncies que originen aquesta situació, així com la seua adaptació posterior a la llei, hauran de ser comunicades al Registre de Societats Laborals, en el termini d'un mes des que es produïsqen, als efectes previstos en l'apartat 2 de l'article 15 de la present llei.

Competència administrativa

Correspon al Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social o, si escau, als òrgans competents de les Comunitats Autònomes que hagen rebut els corresponents traspassos de funcions i serveis en matèria de qualificació i registre de societats laborals, l'atorgament de la qualificació de «Societat Laboral», així com el control del compliment dels requisits establits en aquesta llei i, si escau, la facultat de resoldre sobre la desqualificació. La qualificació atorgada per una autoritat competent tindrà plena eficàcia en tot el territori nacional, sense necessitat que la societat realitze cap tràmit addicional o complisca nous requisits.

Denominació

En la denominació de la societat haurà de figurar la indicació «Societat Anònima Laboral», «Societat de Responsabilitat Limitada Laboral», o «Societat Limitada Laboral» o les seues abreviatures SAL, SRLL o SLL, segons com pertocarà.

Dret d'adquisició preferent en cas de transmissió voluntària *inter vivos* d'accions o participacions.

Les accions i participacions, excepte previsió estatutària en contra, podran transmetre's lliurement als socis treballadors i treballadors no socis amb contracte per temps indefinit.

En aquest cas, el transmissent haurà de comunicar als administradors de la societat per escrit i de manera que assegure la seua recepció, el nombre i les característiques de les accions o participacions que es propose transmetre i la identitat de l'adquirent.

En els altres supòsits, el propietari d'accions o participacions comunicarà a la societat el nombre, les característiques i els termes econòmics de les accions o participacions que es propose transmetre perquè aquesta trasllade la proposta en el termini màxim de deu dies simultàniament a tots els possibles interessats (treballadors indefinits, socis treballadors i socis generals), que hauran de manifestar la seua voluntat d'adquisició en un termini màxim de 20 dies explicats des que els va ser notificada la transmissió projectada.

Rebudes les ofertes de compra, els administradors disposaran de 10 dies per a comunicar al venedor la identitat de o dels adquirents, i es prioritzaran els interessats, en cas de concurrència, d'acord amb l'ordre de preferència següent

- 1r. Treballadors indefinits no socis, en relació directa a la seua antiguitat en l'empresa.
- 2n. Socis treballadors, en relació inversa al nombre d'accions o participacions que posseïsquen.
- 3r. Socis de la classe general, a prorrata de la seua participació en el capital social.
- 4t. Societat.

L'ordre de preferència a favor dels grups enumerats se seguirà sense perjudici de l'establert en l'apartat tres d'aquest article.

Si no es presentaren ofertes de compra en el termini previst, el propietari d'accions o participacions podrà transmetre-les lliurement.

Si el soci no procedira a transmetre-les en el termini de dos mesos, haurà d'iniciar de nou els tràmits regulats en el present article.

Tota transmissió d'accions o participacions, siguen quines en siguen la classe i les circumstàncies, quedarà sotmesa al consentiment de la societat si amb ellaes poden superar els límits previstos en l'article 1 d'aquesta llei.

El consentiment s'expressarà mitjançant acord de l'òrgan d'administració en el termini d'un mes i només podrà denegar-se si es proposa, per part d'aquest òrgan, la identitat d'una o diverses persones que adquirisquen les accions o participacions que sobrepassen els límits previstos en l'article 1.

La transmissió d'accions o participacions que no s'ajusten al previst en la llei, o si escau, a l'establert en els estatuts, no produiran cap efecte enfront de la societat.

Nul·litat de clàusules estatutàries

Solament seran vàlides les clàusules que prohibisquen la transmissió voluntària de les accions o participacions socials per actes *inter vivos* si els estatuts reconeixen al soci el dret de separar-se de la societat en qualsevol moment. La incorporació d'aquestes clàusules als estatuts socials exigirà el consentiment de tots els socis.

No obstant açò, els estatuts podran impedir la transmissió voluntària de les accions o participacions per actes *inter vivos*, o l'exercici del dret de separació, durant un període de temps no superior a cinc anys a explicar des de la constitució de la societat, o per a les accions o participacions procedents d'una ampliació de capital, des de l'atorgament de l'escriptura pública de la seua execució.

Pèrdua de la qualificació

Seràn causes legals de pèrdua de la qualificació com a «Societat Laboral» les següents:

1a. La superació dels límits establits en l'article 1, sense perjudici de les excepcions previstes en aquest

2a. La falta de dotació, la dotació insuficient o l'aplicació indeguda de la reserva especial.

Verificada l'existència de causa legal de pèrdua de la qualificació, quan no s'haja comunicat d'acord amb l'apartat 3 de l'article 1, o en el cas de comunicació quan hagen transcorregut els terminis d'adaptació previstos en aquest article, el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social o l'òrgan competent de la Comunitat Autònoma corresponent, després de la instrucció de l'oportú expedient, desqualificarà la societat com a «Societat Laboral» i n'ordenarà la baixa en el Registre de Societats Laborals. Efectuat el corresponent seient, es remetrà certificació de la resolució i de la baixa al Registre Mercantil per a la pràctica de nota marginal en el full obert a la societat.

El procediment s'ajustarà al que es dispose en la normativa al fet que es fa referència en la disposició final quarta d'aquesta llei.

La societat també perdrà la qualificació de laboral per acord de la Junta General, adoptat amb els requisits i les majories establides per a la modificació dels estatuts.

La desqualificació com a laboral comportarà la pèrdua i el reintegrament dels beneficis i les ajudes públiques, adquirits com a conseqüència de la seua condició de societat laboral des del moment en el qual la societat incórrega en la causa de desqualificació.

Els Estatuts socials podran establir com a causa de dissolució la pèrdua de la condició de «Societat Laboral» de la societat.

Beneficis fiscals

Les societats que siguen qualificades com a laborals gaudiran, en l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats, d'una bonificació del 99% de les quotes que es reporten per modalitat de transmissions patrimonials oneroses, per l'adquisició, per qualsevol mitjà admès en Dret, de béns i drets provinents de l'empresa de la qual procedisca la majoria dels socis treballadors de la societat laboral.

Societats participades pels treballadors

Concepte de Societat Participada pels Treballadors.

Tindran la consideració de societats participades pels treballadors les societats anònimes o de responsabilitat limitada que no aconseguisquen els requisits establits en el capítol I, però promoguen l'accés a la condició de socis dels treballadors, així com les diferents formes de participació d'aquests, en particular a través de la representació legal dels treballadors, i complisquen algun dels requisits següents:

a) Que compten amb treballadors que posseïsquen participació en el capital i/o en els resultats de la societat.

b) Que compten amb treballadors que posseïsquen participació en els drets de vot i/o en la presa de decisions de la societat.

c) Que adopten una estratègia que fomenti la incorporació de treballadors a la condició de socis.

d) Que promoguen els principis arreplegats en l'article 18 de la Llei.

La seua actuació haurà de ser diligent, lleial, responsable i transparent, i hauran d'afavorir la generació d'ocupació estable i de qualitat, la integració com a socis dels treballadors, la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, i la conciliació de la vida personal, familiar i laboral.

Així mateix, adoptaran polítiques o estratègies de responsabilitat social, i fomentaran les pràctiques de bon govern, el comportament ètic i la transparència.

5. Societats de base mutualista. Cooperatives. Societat de garantia recíproca

Llei 27/1999, de 16 de juliol, de Cooperatives

Concepte i denominació

La cooperativa és una societat constituïda per persones que s'associen, en règim de lliure adhesió i baixa voluntària, per a la realització d'activitats empresarials, encaminades a satisfer les seues necessitats i aspiracions econòmiques i socials, amb estructura i funcionament democràtic, d'acord amb els principis formulats per l'aliança cooperativa internacional, en els termes resultants de la present Llei.

Qualsevol activitat econòmica lícita podrà ser organitzada i desenvolupada mitjançant una societat constituïda a l'empara de la present Llei.

La denominació de la societat inclourà necessàriament les paraules «Societat Cooperativa» o la seua abreviatura «S. Coop.». Aquesta denominació serà exclusiva, i reglamentàriament podran establir-se'n els requisits.

Les societats cooperatives podran revestir la forma de cooperativa de primer i segon grau, d'acord amb les especificitats previstes en aquesta Llei.

Àmbit d'aplicació

La Llei 27/1999 serà aplicable:

A) A les societats cooperatives que desenvolupen la seua activitat cooperativitzada en el territori de diverses Comunitats Autònomes, excepte quan en una d'elles es desenvolupe amb caràcter principal.

B) A les societats cooperatives que realitzen principalment la seua activitat cooperativitzada en les ciutats de Ceuta i Melilla.

Classes de cooperatives

Les societats cooperatives de primer grau podran classificar-se de la manera següent:

- Cooperatives de treball associat.
- Cooperatives de consumidors i usuaris.
- Cooperatives d'habitatges.
- Cooperatives agroalimentàries.
- Cooperatives d'explotació comunitària de la terra.
- Cooperatives de serveis.
- Cooperatives del mar.
- Cooperatives de transportistes.
- Cooperatives d'assegurances.
- Cooperatives sanitàries.
- Cooperatives d'ensenyament.
- Cooperatives de crèdit.

Els Estatuts de les cooperatives de segon grau podran qualificar-les d'acord amb la classificació de l'apartat anterior, sempre que totes les cooperatives sòcies pertanguen a la mateixa classe, i en aquest cas afegiran l'expressió "de segon grau".

Constitució i inscripció

La societat cooperativa es constituirà mitjançant escriptura pública, que haurà de ser inscrita en el Registre de Societats Cooperatives previst en aquesta Llei. Amb la inscripció adquirirà personalitat jurídica.

Nombre mínim de socis

Excepte en aquells supòsits en què per aquesta o una altra Llei s'establisquen uns altres mínims, les cooperatives de primer grau hauran d'estar integrades, almenys, per tres socis.

Les cooperatives de segon grau hauran d'estar constituïdes per, almenys, dues cooperatives.

Persones que poden ser socis

En les cooperatives poden ser socis, en funció de l'activitat cooperativizada, tant les persones físiques com les jurídiques, públiques o privades i les comunitats de béns.

Els Estatuts establiran els requisits necessaris per a l'adquisició de la condició de soci, d'acord amb l'establert en la Llei.

Admissió de nous socis

La sol·licitud per a l'adquisició de la condició de soci es formularà per escrit al Consell Rector, que haurà de resoldre i comunicar la seua decisió en el termini no superior a tres mesos, a explicar des del rebut d'aquella, i donarà publicitat de l'acord en la forma que estatutàriament s'establisca.

L'acord del Consell Rector serà motivat.

Transcorregut el termini sense haver-se adoptat la decisió, s'entendrà benvolguda.

Denegada l'admissió, el sol·licitant podrà recórrer, en el termini de vint dies, computats des de la data de notificació de l'acord del Consell Rector, davant el Comitè de Recursos o, en defecte d'açò, davant l'Assemblea General.

El Comitè de Recursos resoldrà en un termini màxim de dos mesos, explicats des de la presentació de la impugnació i l'Assemblea General en la primera reunió que se celebre, i serà preceptiva, en tots dos supòsits, l'audiència de l'interessat.

L'adquisició de la condició de soci quedarà en suspens fins que haja transcorregut el termini per a recórrer l'admissió o, si aquesta fóra recorreguda, fins que resolga el Comitè de Recursos o, si escau, l'Assemblea General.

Baixa del soci

El soci podrà donar-se de baixa voluntàriament en la cooperativa en qualsevol moment, mitjançant preavís per escrit al Consell Rector.

El termini de preavís, que fixaran els Estatuts, no podrà ser superior a un any, i el seu incompliment podrà donar lloc a la corresponent indemnització de danys i perjudicis.

La qualificació i determinació dels efectes de la baixa serà competència del Consell Rector que haurà de formalitzar-la en el termini de tres mesos, excepte que els Estatuts establisquen un termini diferent, a explicar des de la data d'efectes de la baixa, per escrit motivat que haurà de ser comunicat al soci interessat.

Transcorregut aquest termini sense haver resolt el Consell Rector, el soci podrà considerar justificada la seua baixa a l'efecte de la seua liquidació i reemborsament d'aportacions al capital.

Els Estatuts podran exigir el compromís del soci de no donar-se de baixa voluntàriament, sense justa causa que la qualifique de justificada fins al final de l'exercici econòmic en què vulga causar baixa o fins que haja transcorregut, des de la seua admissió, el temps que fixen els Estatuts, que no serà superior a cinc anys.

El soci que haguera salvat expressament el seu vot o estiguera absent i disconforme amb qualsevol acord de l'Assemblea General, que implique l'assumpció d'obligacions o càrregues greument oneroses no previstes en els Estatuts, podrà donar-se de baixa, que tindrà la consideració de justificada, mitjançant escrit dirigit al Consell Rector dins dels quaranta dies a comptar des del següent al de la recepció de l'acord.

Causaran baixa obligatòria els socis que perden els requisits exigits per a ser-ho segons la Llei o els Estatuts de la cooperativa.

La baixa obligatòria serà acordada, prèvia audiència de l'interessat, pel Consell Rector, d'ofici, a petició de qualsevol altre soci o de l'afectat mateix.

L'acord del Consell Rector serà executiu des que siga notificada la ratificació del Comitè de Recursos o, en defecte d'açò, de l'Assemblea General, o haja transcorregut el termini per a recórrer davant d'aquests sense haver-ho fet.

No obstant açò, podrà establir amb caràcter immediat la suspensió cautelar de drets i obligacions del soci fins que l'acord siga executiu si així ho preveuen els Estatuts, que hauran de determinar l'abast d'aquesta suspensió.

El soci conservarà el seu dret de vot en l'Assemblea General mentre l'acord no siga executiu.

Òrgans de la societat

Són òrgans de la societat cooperativa, els següents:

- L'Assemblea General.
- El Consell Rector.
- La intervenció.

Igualment la societat cooperativa podrà preveure l'existència d'un Comitè de Recursos i d'unes altres instàncies de caràcter consultiu o assessor, les funcions del qual es determinen en els Estatuts, que, en cap cas, puguin confondre's amb les pròpies dels òrgans socials.

De l'Assemblea General

L'Assemblea General és la reunió dels socis constituïda amb l'objecte de deliberar i adoptar acords sobre aquells assumptes que, legalment o estatutàriament, siguen de la seua competència, i vincular les decisions adoptades a tots els socis de la cooperativa.

Dret de vot

En l'Assemblea General cada soci tindrà un vot.

Sense perjudici d'açò, en les cooperatives de primer grau, els Estatuts podran establir el dret al vot plural ponderat, en proporció al volum de l'activitat cooperativizada, per als socis que siguen cooperatives, societats controlades per aquestes o entitats públiques.

En aquests supòsits els Estatuts fixaran amb claredat els criteris de proporcionalitat, sense que el nombre de vots d'un soci pugui ser superior al terç dels vots totals de la cooperativa.

Adopció d'acords

Excepte en els supòsits previstos en la Llei, l'Assemblea General adoptarà els acords per més de la meitat dels vots vàlidament expressats, no sent computables a aquests efectes els vots en blanc ni les abstencions.

Serà necessària la majoria de dos terços dels vots presents i representats per a adoptar acords de modificació d'Estatuts, adhesió o baixa en un grup cooperatiu, transformació, fusió, escissió, dissolució i reactivació de la societat.

Els Estatuts podran exigir majories superiors a les establides en els apartats anteriors, sense que, en cap cas, depassen les quatre cinques parts dels vots vàlidament emesos.

Seran nuls els acords sobre assumptes que no consten en l'ordre del dia, excepte convocar una nova Assemblea General; que es realitze censura dels comptes per membres de la cooperativa o per persona externa; prorrogar la sessió de l'Assemblea General; l'exercici de l'acció de responsabilitat contra els administradors, els interventors, els auditors o els liquidadors; la revocació dels càrrecs socials abans esmentats, així com aquells altres casos previstos en la present Llei.

Impugnació d'acords de l'Assemblea General

Podran ser impugnats els acords de l'Assemblea General que siguin contraris a la Llei, que s'oposen als Estatuts o lesionen, en benefici d'un o diversos socis o tercers, els interessos de la cooperativa.

No procedirà la impugnació d'un acord social que haja sigut deixat sense efecte o substituït vàlidament per un altre. Si fóra possible eliminar la causa d'impugnació, el Jutge atorgarà un termini raonable perquè aquella pugui ser esmenada.

Seràn nuls els acords contraris a la Llei.

Els altres acords al fet que es refereix l'apartat anterior seràn anul·lables.

L'acció d'impugnació dels acords nuls caducarà, en el termini d'un any, amb excepció dels acords que, per la seua causa o contingut, resulten contraris a l'ordre públic.

L'acció d'impugnació dels acords anul·lables caducarà als quaranta dies.

Els terminis de caducitat previstos en aquest article es computaran des de la data d'adopció de l'acord o, en cas d'estar el mateix subjecte a inscripció en el Registre de Societats Cooperatives, des de la data en la qual s'haja inscrit.

Per a la impugnació dels acords nuls estan legitimats: qualsevol soci; els membres del Consell Rector; els interventors; el Comitè de Recursos i els tercers que acrediten interès legítim.

Per a impugnar els acords anul·lables estaran legitimats: els socis assistents a l'Assemblea que hagueren fet constar, en acta o mitjançant document fefaent lliurat dins de les 48 hores següents, la seua oposició a l'acord, encara que la votació haguera sigut secreta; els il·legítimament privats del dret de vot i els absents, així com els membres del Consell Rector i els interventors.

Estan obligats a impugnar els acords contraris a la Llei o els Estatuts, el Consell Rector, els interventors i els liquidadors i, si escau, el Comitè de Recursos.

Del Consell Rector

El Consell Rector és l'òrgan col·legiat de govern al qual correspon, almenys, l'alta gestió, la supervisió dels directius i la representació de la societat cooperativa, amb subjecció a la Llei, als Estatuts i a la política general fixada per l'Assemblea General.

No obstant açò, en aquelles cooperatives el nombre de les quals de socis siga inferior a deu, els Estatuts podran establir l'existència d'un Administrador únic, persona física que tinga la condició de soci, que assumirà les competències i funcions previstes en aquesta Llei per al Consell Rector, el seu President i Secretari.

Correspon al Consell Rector totes les facultats que no estiguen reservades per Llei o pels Estatuts a uns altres òrgans socials i, si escau, acordar la modificació dels Estatuts quan consistisca en el canvi de domicili social dins del mateix terme municipal.

En tot cas, les facultats representatives del Consell Rector s'estenen a tots els actes relacionats amb les activitats que integren l'objecte social de la cooperativa, sense que tinguen efectes enfront de tercers les limitacions que quant a ells pogueren contenir els Estatuts.

Així mateix, li correspon acordar, excepte disposició contrària en els Estatuts socials, l'emissió d'obligacions i unes altres formes de finançament mitjançant emissió de valors negociables, sempre que no es tracte de títols participatius o participacions especials, la competència de les quals està atribuïda a l'Assemblea General.

Els consellers seran triats per un període, la durada del qual fixaran els Estatuts, d'entre tres i sis anys, i podran ser reelegits.

Funcionament

Els Estatuts o, en el seu defecte, l'Assemblea General, regularan el funcionament del Consell Rector, les comissions, els comitès o les comissions executives que puguin crear-se, així com les competències dels consellers delegats.

Els consellers no podran fer-se representar.

El Consell Rector, prèvia convocatòria, quedarà vàlidament constituït quan concórreguen personalment a la reunió més de la meitat dels seus components.

Els acords s'adoptaran per més de la meitat dels vots vàlidament expressats. Cada conseller tindrà un vot. El vot del President dirimirà els empats.

L'acta de la reunió, signada pel President i el Secretari, arreglarà els debats de manera succinta i el text dels acords, així com el resultat de les votacions.

Impugnació dels acords del Consell Rector

Podran ser impugnats els acords del Consell Rector que es consideren nuls o anul·lables en el termini de dos mesos o un mes, respectivament, des de la seua adopció.

Per a l'exercici de les accions d'impugnació dels acords nuls estan legitimats tots els socis, fins i tot els membres del Consell Rector que hagueren votat a favor de l'acord i els que s'hagueren abstingut.

Així mateix, estan legitimats per a l'exercici de les accions d'impugnació dels acords anul·lables els assistents a la reunió del Consell que hagueren fet constar, en acta, el seu vot contra l'acord adoptat, els absents i els que hagen sigut il·legítimament privats d'emetre el seu vot, així com els interventors i el 5% dels socis.

En els altres aspectes, s'ajustarà al procediment previst per a la impugnació d'acords de l'Assemblea General.

El termini d'impugnació dels acords del Consell Rector serà d'un mes computat des de la data d'adopció de l'acord, si l'impugnant és conseller, o en els altres casos des que els impugnants en tingueren coneixement, sempre que no haguera transcorregut un any des de la seua adopció.

De la intervenció

La Intervenció, com a òrgan de fiscalització de la cooperativa, té com a funcions, a més de les que expressament li encomana aquesta Llei, les que li assignen els Estatuts, d'acord amb la seua naturalesa, que no estiguen expressament encomanades a uns altres òrgans socials.

La Intervenció pot consultar i comprovar tota la documentació de la cooperativa i procedir a les verificacions que estime necessàries.

Els comptes anuals i l'informe de gestió, abans de ser presentats per a la seua aprovació a l'Assemblea General, hauran de ser censurats per l'interventor o interventors, llevat que la cooperativa estiga subjecta a l'auditoria de comptes.

Del Comitè de Recursos

Els Estatuts podran preveure la creació d'un Comitè de Recursos, que els tramitarà i resoldrà contra les sancions imposades als socis —fins i tot quan tinguen càrrecs socials— pel Consell Rector, i en els altres supòsits que estableixquen la Llei o els Estatuts.

Llei 1/1994, d'11 de març, sobre el Règim Jurídic de les Societats de Garantia Recíproca

Característiques de les societats de garantia recíproca

Les petites i mitjanes empreses, amb la finalitat de facilitar-se l'accés al crèdit i serveis connexos, així com la millora integral de les seues condicions financeres, podran constituir societats de garantia recíproca amb capital variable, en les quals els socis no respondran personalment dels deutes socials.

S'entendrà per petites i mitjanes empreses aquelles el nombre de treballadors de les quals no excedisca de dos-cents cinquanta.

A l'efecte d'aquesta Llei, les societats de garantia recíproca tindran la consideració d'entitats financeres i, almenys, les quatre cinquenes parts dels seus socis estaran integrades per petites i mitjanes empreses.

Objecte social

Les societats de garantia recíproca tindran com a objecte social l'atorgament de garanties personals, per aval o per qualsevol altre mitjà admès en dret diferent del segur de caució, a favor dels seus socis per a les operacions que aquests realitzen dins del gir o trànsit de les empreses que siguen titulars.

Es consideraran atorgats a favor dels socis els avals o les garanties que done la societat per a operacions realitzades per societats integrades exclusivament per socis de la societat de garantia recíproca, amb l'objecte exclusiu d'afavorir l'activitat d'aquests socis dins del gir o trànsit de les seues empreses.

A més, podran prestar serveis d'assistència i assessorament financer als seus socis i, una vegada cobertes les reserves i provisions legalment obligatòries per a elles, podran participar en societats o associacions l'objecte de les quals siga activitats dirigides a petites i mitjanes empreses.

Operacions prohibides a les societats de garantia recíproca

Les societats de garantia recíproca no poden concedir cap classe de crèdits als seus socis. Podran emetre obligacions amb subjecció a les condicions que reglamentàriament s'establisquen.

Caràcter mercantil

La societat de garantia recíproca tindrà sempre caràcter mercantil i es regirà per la present Llei i les disposicions que la desenvolupen.

Socis partícips i socis protectors

Els socis partícips hauran de pertànyer al sector o sectors d'activitat econòmica esmentats en els estatuts socials, i el seu establiment haurà d'estar situat en l'àmbit geogràfic delimitat en els seus estatuts.

Al costat dels socis partícips, al favor dels quals pot prestar garantia la societat de garantia recíproca, podran existir socis protectors si així ho admeten els estatuts.

Són socis protectors els que no reunisquen les condicions enunciades en l'apartat anterior.

Aquests socis no podran sol·licitar la garantia de la societat per a les seues operacions i la seua participació, directa o indirecta, en el capital social no excedirà conjuntament del 50% de la xifra mínima fixada per a aquest capital en els estatuts socials.

No es computaran en aquest percentatge les participacions pertanyents a socis protectors que siguin Administracions públiques, organismes autònoms i unes altres entitats de dret públic, dependents d'aquestes; societats mercantils en el capital de les quals participe majoritàriament qualsevol dels anteriors o entitats que representen o associen interessos econòmics de caràcter general o de l'àmbit sectorial al fet que es referisquen els estatuts socials.

Variabilitat del capital i participacions socials

El capital social, que s'integrarà per les aportacions dels socis, serà variable entre una xifra mínima fixada en els estatuts i el triple d'aquesta quantitat, i estarà dividit en participacions socials d'igual valor nominal, acumulables i indivisibles, que no tindran la consideració de valors negociables ni podran denominar-se accions.

Dins dels límits establits per a la variació del capital, i respectant els requisits mínims de solvència, aquell podrà augmentar o disminuir sense necessitat de modificació estatutària per acord del Consell d'administració, per la creació i atribució de noves participacions socials o mitjançant el reemborsament i l'extinció de les existents.

La variació del capital fora dels límits esmentats exigirà la modificació de la xifra mínima fixada en els estatuts, seguirà per a açò el procediment establert en la present Llei.

Import exigít per a la xifra mínima del capital social desemborsat

El capital social mínim de les societats de garantia recíproca no podrà ser inferior a 1.800.000 euros.

Per a garantir la liquiditat i solvència de les societats de garantia recíproca, en la seua condició d'entitats financeres, el capital indicat en l'apartat anterior podrà ser modificat, en els termes establits en l'article 47.1, a), de la Llei 26/1988, de 29 de juliol, sobre disciplina i intervenció de les entitats de crèdit.

Òrgans de govern de la societat de garantia recíproca

Els òrgans de govern de la societat de garantia recíproca són la Junta general i el Consell d'administració.

Quòrum i majories per a la constitució de la Junta general i adopció d'acords

La Junta general de socis quedarà vàlidament constituïda en primera convocatòria quan hi concórreguen presents o representats, socis que tinguen, almenys, un 25% del total de vots atribuïts en la societat. En segona convocatòria serà vàlida la constitució de la Junta, siga quin hi siga el nombre de socis concurrents.

Perquè la Junta general pugui acordar vàlidament l'augment o la disminució de la xifra mínima de capital que figure en els estatuts, l'exclusió d'un soci, la fusió o escissió de la societat i, en general, qualsevol modificació dels estatuts socials, hauran de concórrer-hi en primera convocatòria un nombre de socis que tinga el 50% del total de vots atribuïts en la societat.

En segona convocatòria serà suficient l'assistència de socis que tinguen el 25% del total de vots.

Quan concórreguen socis que representen menys del 50% del total de vots, els acords al fet que es refereix aquest apartat només podran adoptar-se vàlidament amb el vot favorable dels dos terços del total de vots que corresponga als socis presents o representats en la Junta.

Per a adoptar l'acord de dissoldre la societat caldrà que hi voten a favor un nombre de socis que tinga les dues terceres parts del total de vots atribuïts en la societat.

Els altres acords s'adoptaran, excepte en els casos previstos en l'apartat anterior, per majoria de vots presents, llevat que els estatuts exigisquen una majoria superior.

Dret de vot

Cada participació atribueix el dret a un vot, però cap soci podrà tenir un nombre de vots superior al 5% del total. Els estatuts podran fixar un límit menor.

6. Unions temporals d'empreses, agrupacions d'interès econòmic i grup de societats

Llei 18/1982, de 26 de maig, sobre Règim fiscal d'agrupacions i unions temporals d'empreses i de les societats de desenvolupament industrial regional

Tindran la consideració d'unió temporal d'empreses el sistema de col·laboració entre empresaris per temps cert, determinat o indeterminat per al desenvolupament o execució d'una obra, servei o subministrament.

La unió temporal d'empreses no tindrà personalitat jurídica pròpia.

Requisits

Per a l'aplicació del règim tributari establert en aquesta Llei hauran de complir els requisits següents:

a) Les empreses membres podran ser persones físiques o jurídiques residents a Espanya o en l'estranger. Els rendiments empresarials de les persones naturals que formen part d'una Unió seran determinats en règim d'estimació directa a l'efecte del seu gravamen en l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques.

b) L'objecte de les unions temporals d'empreses serà desenvolupar o executar exclusivament una obra, un servei o subministrament concret, dins o fora d'Espanya.

També podran desenvolupar o executar obra i serveis complementaris i accessoris de l'objecte principal.

c) Les unions temporals d'empreses tindran una durada idèntica a la de l'obra, servei o subministrament que constituïska el seu objecte. La durada màxima no podrà excedir de vint-i-cinc anys, llevat que es tracte de contractes que comprenguen l'execució d'obres i explotació de serveis públics, en aquest cas, la durada màxima serà de cinquanta anys.

d) Existirà un gerent únic de la unió temporal, amb poders suficients de tots i cadascun dels seus membres per a exercitar els drets i contraure les obligacions corresponents.

Les actuacions de la unió temporal es realitzaran precisament a través del gerent, nomenat a aquest efecte, fent-ho aquest constar així en quants actes i contractes subscriga en nom de la Unió.

e) Les Unions Temporals d'empreses es formalitzaran en escriptura pública, que expressarà el nom, cognoms, raó social dels atorgants, la seua nacionalitat i el seu domicili; la voluntat dels atorgants de constituir la Unió i els estatuts o pactes que han de regir el funcionament de la Unió en els quals es farà constar:

- Un. La denominació o raó, que serà la d'una, diverses o totes les empreses membres, seguida de l'expressió «Unió temporal d'empreses, Llei .../..., nombre ...».
- Dos. L'objecte de la unió, expressat mitjançant una memòria o programa, amb determinació de les activitats i mitjans per a la seua realització.
- Tres. La durada i la data en què donaran començament les operacions.
- Quatre. El domicili fiscal, situat en territori nacional que serà el propi de la persona física o jurídica que porte la gerència comuna.
- Cinc. Les aportacions, si existiren, al fons operatiu comú que cada empresa comprometa si escau, així com les maneres de finançar o sufragar les activitats comunes.
- Sis. El nom del gerent i el seu domicili.
- Set. La proporció o el mètode per a determinar la participació de les diferents Empreses membres en la distribució dels resultats o, si escau, en els ingressos o despeses de la Unió.
- Vuit. La responsabilitat enfront de tercers pels actes i operacions en benefici del comú, que serà en tot cas solidària i il·limitada per als seus membres.
- Nou. El criteri temporal d'imputació de resultats o, si escau, ingressos o despeses.
- Deu. Els altres pactes lícits i condicions especials que els atorgants consideren convenient establir.

Llei 12/1991, de 29 d'abril, d'Agrupacions d'Interès Econòmic

Normativa aplicable

Les Agrupacions d'Interès Econòmic tindran personalitat jurídica i caràcter mercantil i es regiran pel que es disposa en la LAIE i, supletòriament, per les normes de la societat col·lectiva que resulten compatibles amb la seua específica naturalesa.

Finalitat

La finalitat de l'Agrupació d'Interès Econòmic és facilitar el desenvolupament o millorar els resultats de l'activitat dels seus socis.

L'Agrupació d'Interès Econòmic no té ànim de lucre per a si mateixa.

Objecte

L'objecte de l'Agrupació d'Interès Econòmic es limitarà exclusivament a una activitat econòmica auxiliar de la qual desenvolupen els seus socis.

L'Agrupació no podrà posseir directament o indirecta participacions en societats que siguen membres seus, ni dirigir o controlar directament o indirecta les activitats dels seus socis o de tercers.

Subjectes

Les Agrupacions d'Interès Econòmic només podran constituir-se per persones físiques o jurídiques que exercisquen activitats empresarials, agrícoles o artesanals, per entitats no lucratives dedicades a la recerca i pels qui exercisquen professions liberals.

Responsabilitat dels socis

Els socis de l'Agrupació d'Interès Econòmic respondran personalment i solidària entre si pels deutes d'aquella.

La responsabilitat dels socis és subsidiària de la de l'Agrupació d'Interès Econòmic.

Adopció d'acords

Els acords podran adoptar-se en assemblea de socis, per correu o per qualsevol altre mitjà que permeti tenir constància escrita de la consulta i del vot emès pels socis.

Hauran d'adoptar-se per unanimitat de tots els socis de l'Agrupació els acords de modificació de l'escriptura de constitució que es referisquen a les matèries següents:

- a) Objecte de l'Agrupació.
- b) Nombre de vots atribuïts a cada soci.
- c) Requisits per a l'adopció d'acords.
- d) Durada prevista per a l'Agrupació.
- i) Quota de contribució de cadascun dels socis o d'algun d'ells al finançament de l'Agrupació.

Els acords sobre qüestions no compreses en l'apartat anterior s'adoptaran per unanimitat, llevat que en l'escriptura s'hagueren establert un altre quòrum de constitució i votació.

Administradors

L'Agrupació serà administrada per una o diverses persones designades en l'escriptura de constitució o nomenades per acord dels socis.

Excepte disposició contrària de l'escriptura, podrà ser administrador una persona jurídica. En aquest cas, haurà de designar-se una persona natural que actue com a representant seu en l'exercici de les funcions pròpies del càrrec.

Excepte disposició contrària de l'escriptura, no s'exigirà la condició de soci per a ser administrador.

Seran aplicables als administradors de l'Agrupació les prohibicions establides per la Llei per als administradors de la Societat Anònima.

Separació de socis

Qualsevol soci podrà separar-se de l'Agrupació en els casos previstos en l'escriptura, quan concorreguera justa causa o si intervinguer el consentiment dels altres socis.

Si l'Agrupació s'haguera constituït per temps indefinit, s'entendrà que constitueix justa causa la pròpia voluntat de separar-se, comunicada a la societat amb una antelació mínima de tres mesos.

Pèrdua de la condició de soci

La condició de soci es perdrà específicament quan deixen de concórrer els requisits exigits per la Llei o per l'escriptura per a ser soci de l'Agrupació o quan es declare el seu concurs, fallida o suspensió de pagaments. El soci cessant tindrà dret a la liquidació de la seua participació d'acord amb les regles establides en l'escriptura i, en defecte d'açò, en el Codi de comerç.

Queden fora de perill els supòsits generals de transmissió, separació o exclusió.

Grups de societats

Article 18 LSC

Als efectes d'aquesta Llei, es considera que existeix grup de societats quan concórrega algun dels casos que estableix l'article 42 del Codi de comerç, i és societat dominant la que tinga o pugua tenir, directament o indirecta, el control d'una altra o d'unes altres.

Article 42 Cco

Tota societat dominant d'un grup de societats estarà obligada a formular els comptes anuals i l'informe de gestió consolidats en la forma prevista en aquesta secció.

Existeix un grup quan una societat tinga o pugua tenir, directament o indirecta, el control d'una altra o unes altres. En particular, es presumirà que existeix control quan una societat, que es qualificarà com a dominant, es trobe en relació amb una altra societat, que es qualificarà com a depenent, en alguna de les situacions següents:

- a) Posseïska la majoria dels drets de vot.
- b) Tinga la facultat de nomenar o destituir a la majoria dels membres de l'òrgan d'administració.
- c) Puga disposar, en virtut d'acords celebrats amb tercers, de la majoria dels drets de vot.
- d) Haja designat amb els seus vots la majoria dels membres de l'òrgan d'administració, que exercisquen el seu càrrec en el moment en què hagen de formular-se els comptes consolidats i durant els dos exercicis immediatament anteriors. En particular, es presumirà aquesta circumstància quan la majoria dels membres de l'òrgan d'administració de la societat dominada siguen membres de l'òrgan d'administració o alts directius de la societat dominant o d'una altra dominada per aquesta. Aquest supòsit no donarà lloc a la consolidació si la societat els administradors de la qual han sigut nomenats està vinculada a una altra en algun dels casos previstos en les dues primeres lletres d'aquest apartat.

A l'efecte d'aquest apartat, als drets de vot de l'entitat dominant s'afegiran els que posseïska a través d'unes altres societats dependents o a través de persones que actuen en el seu propi nom, però per compte de l'entitat dominant o d'unes altres dependents o aquells dels quals dispose concertadament amb qualsevol altra persona.

L'obligació de formular els comptes anuals i l'informe de gestió consolidats no eximeix a les societats integrants del grup de formular els seus propis comptes anuals i l'informe de gestió corresponent, d'acord amb el seu règim específic.

La societat obligada a formular els comptes anuals consolidats haurà d'incloure-hi les societats integrants del grup en els termes establits en l'apartat 1 d'aquest article, així com qualsevol empresa dominada per aquestes, siga quina en siga la forma jurídica i amb independència del seu domicili social.

La junta general de la societat obligada a formular els comptes anuals consolidats haurà de designar els auditors de comptes que hauran de controlar els comptes anuals i l'informe de gestió del grup. Els auditors verificaran la concordança de l'informe de gestió amb els comptes anuals consolidats.

Els comptes consolidats i l'informe de gestió del grup hauran de sotmetre's a l'aprovació de la junta general de la societat obligada a consolidar simultàniament amb els comptes anuals d'aquesta societat. Els socis de les societats pertanyents al grup podran obtenir de la societat obligada a formular els comptes anuals consolidats els documents sotmesos a l'aprovació de la Junta, així com l'informe de gestió del grup i l'informe dels auditors. El dipòsit dels comptes consolidats, de l'informe de gestió del grup i de l'informe dels auditors de comptes en el Registre Mercantil i la publicació d'aquest s'efectuaran de conformitat amb l'establert per als comptes anuals de les societats anònimes.

El que es disposa en la present secció serà aplicable als casos en què voluntàriament qualsevol persona física o jurídica formule i publique comptes consolidats. Igualment s'aplicaran aquestes normes, quan siga possible, als supòsits de formulació i publicació de comptes consolidats per qualsevol persona física o jurídica diferent de les contemplades en l'apartat 1 del present article.

Per tant, grup de societats és el conjunt format per dues o més societats sotmeses a una mateixa “adreça unitària”, “adreça efectiva”, “unitat de decisió”, o “control” (article 42 Cco) o “influència dominant” (Directiva 80/723/CEE sobre transparència de les relacions financeres entre les empreses públiques i l’Estat).

Aquest poder jurídic del control s’instrumenta mitjançant diversos mecanismes jurídics o situacions jurídiques, que poden ser de propietat (d’accions i participacions) i contractuals.

Es distingeix entre grup centralitzat, en el qual la societat dominant assumeix la gestió unitària financera i laboral, i grup descentralitzat.

El centralitzat funciona com una sola empresa, les decisions de la qual, en part unitàries, s’adapten al règim legal i estatutari de cadascuna de les societats/persones jurídiques.

També es distingeix entre grups verticals o de subordinació, en què existeix una “societat dominant” i una o diverses dominades o filials, i grups horitzontals, o de coordinació, en què es manté la unitat de decisió gràcies a la col·laboració entre les diferents Societats.

Privilegis del grup vs. Responsabilitat de la dominant

TEMA XI

DRET CONCURSAL (I)

1. Introducció: antecedents històrics i significat del Dret concursal. Principis i característiques generals
2. Acords de refinançament i acords extrajudicials de pagament
3. Els pressupostos subjectiu i objectiu del concurs
4. La sol·licitud del concurs. Concurs voluntari i necessari. La declaració del concurs
5. L'administració del concurs. Informe dels administradors concursals
6. Efectes de la declaració del concurs:
  - A) Efectes sobre el deutor
  - B) Efectes sobre els creditors
  - C) Efectes sobre els contractes

1. Introducció: antecedents històrics i significat del Dret concursal. Principis i característiques generals

Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal

Principis de la LC:

La Llei opta pels principis d'unitat legal, de disciplina i de sistema.

Unitat legal:

A diferència del sistema anterior, els aspectes materials i processals de la insolvència del deutor es regulen en **un sol text legal**, sense cap altra excepció que la de les normes que per la seua naturalesa han exigit el rang de llei orgànica.

Unitat de disciplina:

La superació de la diversitat d'institucions concursals **per a comerciants i no comerciants** és una fórmula que, a més d'estar justificada per la desaparició del caràcter repressiu de la insolvència mercantil, està determinada per la tendència a simplificar el procediment, sense que supose ignorar determinades especialitats del concurs dels empresaris sotmesos a un estatut propi (gestió obligatòria de la comptabilitat, inscripció en el Registre mercantil) i de l'existència a la massa activa d'unitats productives de béns o de serveis, especialitats que són tingudes en compte al llarg de la regulació del concurs, des de la seua sol·licitud fins a la seua solució mitjançant un conveni o liquidació.

Unitat de sistema:

La **unitat del procediment** de concurs s'aconsegueix en virtut de la **flexibilitat** de què la Llei el dota, que permet que s'adeqüe a diverses situacions i solucions, a través de les quals es pot assolir la **satisfacció dels creditors**, finalitat essencial del concurs.

La unitat del procediment imposa la del seu **supòsit objectiu**, identificat amb la **insolvència**, que es concep com **l'estat patrimonial del deutor que no pot complir regularment les seues obligacions**.

Però aquest concepte unitari també és flexible i opera de manera diferent segons es tracte de concurs necessari o voluntari.

Els legitimats per sol·licitar el concurs del deutor (els seus creditors i, si es tracta d'una persona jurídica, aquells que responguen personalment dels seus deutes) s'han de basar en algun dels fets que com a presumptes reveladors de la insolvència enuncia la Llei:

Des de l'execució singular infructuosa fins al sobreseïment, general o sectorial, segons afecte el conjunt de les obligacions o alguna de les classes que la Llei considera especialment sensibles en el passiu del deutor, entre uns altres fets taxats.

Incumbeix al sol·licitant del **conkurs necessari** la prova dels fets en què fonamente la seua sol·licitud.

En tot cas, la declaració s'ha de fer respectant les garanties processals del deutor, el qual ha de ser citat i es pot oposar a la sol·licitud, sobre la base de la inexistència del fet en què aquesta es fonamente o en la del seu estat d'insolvència; en aquest cas li incumbeix la prova de la seua solvència.

Si la sol·licitud de konkurs l'insta el deutor mateix, ha de justificar el seu endeutament i el seu estat d'insolvència, per bé que en aquest cas no només pot ser actual, sinó futur, previst com a «**imminent**».

El deutor **té el deure** de sol·licitar la declaració de konkurs quan conega o hauria d'haver conegut el seu estat d'insolvència; però té la facultat d'anticipar-s'hi.

El sistema legal combina així les garanties del deutor amb la conveniència d'avançar en el temps la declaració de concurs, a fi d'evitar que el deteriorament de l'estat patrimonial impedisca o dificulte les solucions més adequades per satisfer els creditors.

Els estímuls a la sol·licitud de concurs voluntari, les sancions al deutor per incompliment del deure de sol·licitar-lo i l'atorgament al crèdit del creditor instant de privilegi general fins a la quarta part del seu import són mesures amb les quals es pretén assolir aquest objectiu.

La unitat i la flexibilitat del procediment es reflecteixen en la seua pròpia estructura, articulada, en principi en una fase comuna que pot desembocar en una altra de conveni o de liquidació.

La fase comuna s'obre amb la declaració de concurs i conclou una vegada presentat l'informe de l'administració concursal i transcorregut el termini d'impugnacions o resoltes les formulades contra l'inventari o contra la llista de creditors, amb la qual cosa s'assoleix el coneixement més exacte de l'estat patrimonial del deutor a través de la determinació de les masses activa i passiva del concurs.

A tot això s'afegeix la possibilitat d'utilitzar, en determinats casos, un procediment abreujat.

El procediment de concurs es divideix en **sis seccions**, i les actuacions de cadascuna s'han d'ordenar en tantes peces separades com siguen necessàries o convenientes:

La **secció primera** comprèn els aspectes relatius a la declaració de concurs, a les mesures cautelars, a la resolució final de la fase comuna, a la conclusió i, si escau, a la reobertura del concurs.

La **secció segona** comprèn tots els aspectes relatius a l'administració concursal del concurs, al nomenament i a l'estatut dels administradors concursals, a la determinació de les seues facultats i al seu exercici, a la rendició de comptes i, si escau, a la responsabilitat dels administradors concursals.

La **secció tercera** comprèn els aspectes relatius a la determinació de la massa activa, a les autoritzacions per a l'alienació de béns i drets de la massa activa, a la substanciació, decisió i execució de les accions de reintegració i de reducció i als deutes de la massa.

La **secció quarta** comprèn els aspectes relatius a la determinació de la massa passiva, a la comunicació, el reconeixement, la graduació i classificació dels crèdits concursals i al pagament dels creditors. En aquesta secció també s'han d'incloure, en peça separada, els judicis declaratius contra el deutor que s'hagen acumulat en el concurs de creditors i les execucions que s'inicien o es reprenguen contra el concursat.

La **secció cinquena** comprèn els aspectes relatius al conveni i a la liquidació, inclosos el conveni anticipat i la liquidació anticipada.

La **secció sisena** comprèn els aspectes relatius a la qualificació del concurs i als seus efectes.

ESTRUCTURA LC

- Títol I
- De la declaració de concurs
- Capítol I - Capítol III
- Títol II
- De l'administració concursal
- Capítol III
- Títol III
- Dels efectes de la declaració de concurs
- Capítol I - Capítol IV
- Títol IV
- De l'informe de l'administració concursal i de la determinació de les masses activa i passiva del concurs
- Capítol I - Capítol IV
- Títol V
- De les fases de conveni o de liquidació
- Capítol I - Capítol II
- Títol VI
- De la qualificació del concurs
- Capítol I - Capítol II
- Títol VII
- De la conclusió i de la reobertura del concurs
- Capítol únic
- Títol VIII
- De les normes processals generals, del procediment abreujat i del sistema de recursos
- Capítol I - Capítol V
- Títol IX
- De les normes de dret internacional privat
- Capítol I - Capítol IV
- Títol X
- L'acord extrajudicial de pagaments

3. Els pressupostos subjectiu i objectiu del concurs

Dels pressupostos del concurs

Pressupost subjectiu

La declaració de concurs és procedent respecte a qualsevol deutor, siga persona natural o jurídica.

El concurs de l'herència es pot declarar mentre no haja estat acceptada purament i simple.

No es poden declarar en concurs les entitats que integren l'organització territorial de l'Estat, els organismes públics i uns altres ens de dret públic.

Pressupost objectiu

La declaració de concurs és procedent en cas d'**insolvència del deutor comú**.

Està en estat d'insolvència el deutor que **no pot complir regularment les seues obligacions exigibles**.

Si la sol·licitud de declaració de concurs la presenta el deutor, n'ha de justificar l'endeutament i el seu estat d'insolvència, que pot ser actual o imminent.

Està en estat d'insolvència imminent el deutor que preveja que no pot complir regularment i puntualment les seues obligacions.

Si la sol·licitud de declaració de concurs la presenta un creditor, l'ha de fonamentar en un títol pel qual s'haja despatxat execució o constrenyiment sense que de l'embargament en resulten béns lliures suficients per al pagament, o en **l'existència d'algun dels fets següents:**

1r. El sobreseïment general en el pagament corrent de les obligacions del deutor.

2n. L'existència d'embargaments per execucions pendents que afecten d'una manera general el patrimoni del deutor.

3r. L'alçament o la liquidació precipitada o ruïnosa dels seus béns pel deutor.

4t. L'incompliment generalitzat d'obligacions d'alguna de les classes següents:

- les de pagament d'obligacions tributàries exigibles durant els tres mesos anteriors a la sol·licitud de concurs;
- les de pagament de quotes de la Seguretat Social, i uns altres conceptes de recaptació conjunta durant el mateix període;
- les de pagament de salaris i indemnitzacions i unes altres retribucions derivades de les relacions de treball corresponents a les tres últimes mensualitats.

Legitimació

Per sol·licitar la declaració de concurs estan legitimats el:

- deutor,
- qualsevol dels seus creditors
- i el mediador concursal quan es tracte del procediment regulat al títol X LSC.

Si el deutor és una persona jurídica, l'òrgan d'administració o de liquidació és competent per decidir sobre la sol·licitud.

Per excepció a açò anterior, no està legitimat el creditor que, dins els sis mesos anteriors a la presentació de la sol·licitud, haja adquirit el crèdit per actes *inter vivos* i a títol singular, després del seu venciment.

Per sol·licitar la declaració de concurs d'una persona jurídica també estan legitimats els socis, membres o integrants que siguen personalment responsables, de conformitat amb la legislació vigent, dels deutes d'aquella.

Els creditors del deutor mort, els seus hereus i l'administrador de l'herència poden sol·licitar la declaració de concurs de l'herència no acceptada purament i simple.

La sol·licitud formulada per un hereu produeix els efectes de l'acceptació de l'herència a benefici d'inventari.

2. Acords de refinançament i acords extrajudicials de pagament

Les solucions preconcursals a la insolvència s'articulen sobre la base de dos instituts: l'acord extrajudicial de pagaments i els acords de refinançament i reestructuració de deutes.

Els acords de refinançament es dirigeixen a permetre el refinançament i la reestructuració d'empreses viables amb un alt nivell d'endeutament.

L'acord extrajudicial de pagaments té per objecte configurar una alternativa desjudicialitzada al concurs de creditors.

I la comunicació de negociacions tracta de proporcionar al deutor un marc adequat de negociació sense l'amenaça permanent del concurs necessari o de les execucions de béns, i sense patir les conseqüències de l'incompliment del deure legal de sol·licitar el concurs.

Article 5 bis LC

Comunicació de negociacions i efectes

El deutor pot assabentar el jutjat competent per a la declaració del seu concurs que ha iniciat negociacions per arribar a un acord de refinançament dels previstos a l'article 71 bis.1 i a la disposició addicional quarta, o per obtenir adhesions a una proposta anticipada de conveni en els termes previstos en la Llei.

Aquesta comunicació es pot formular en qualsevol moment abans del venciment del termini que estableix l'article 5:

- dos mesos següents a la data en què el deutor haja conegut o hauria d'haver conegut el seu estat d'insolvència.

Si es formula la comunicació abans d'aquest moment, no és exigible el deure de sol·licitar la declaració de concurs voluntari.

Des de la presentació de la comunicació, **no es poden iniciar execucions judicials o extrajudicials** de béns o drets que siguin **necessaris per a la continuïtat de l'activitat professional o empresarial del deutor** fins que no es produïska alguna de les circumstàncies següents:

- a) es formalitze l'acord de refinançament que preveu l'article 71 bis.1;
- b) es dicte la providència en què s'admeta a tràmit la sol·licitud d'homologació judicial de l'acord de refinançament;
- c) s'adopti l'acord extrajudicial de pagaments;
- d) s'hagen obtingut les adhesions necessàries per admetre a tràmit una proposta anticipada de conveni;
- e) o tinga lloc la declaració de concurs.

En la seua comunicació, el deutor ha d'indicar quines execucions se segueixen contra el seu patrimoni i quines recauen sobre béns que considere necessaris per a la continuïtat de la seua activitat professional o empresarial, que s'han de fer constar al decret pel qual el secretari judicial tinga per efectuada la comunicació de l'expedient.

En cas de controvèrsia sobre el caràcter necessari del bé, es pot recórrer el decret davant el jutge competent per conèixer del concurs.

Les execucions d'aquests béns que estiguen en tramitació les ha de suspendre el jutge que estiga coneixent d'aquestes amb la presentació de la resolució del secretari judicial en què es done constància de la comunicació.

Aquestes limitacions queden alçades si el jutge competent per conèixer del concurs resol que els béns o drets afectats per l'execució no són necessaris per a la continuïtat de l'activitat professional o empresarial i, en tot cas, una vegada transcorreguts els terminis que preveu l'apartat següent.

Tampoc es poden iniciar o, si escau, queden suspeses les execucions singulars, judicials o extrajudicials, promogudes pels creditors de passius financers a què es refereix la disposició addicional quarta sobre qualsevol altre bé o dret del patrimoni del deutor,

sempre que s'acredite documentalment que un percentatge no inferior al 51% de passius financers han donat suport exprés a l'inici de les negociacions encaminades a subscriure l'acord de refinançament, amb compromís de no iniciar o continuar execucions individuals enfront del deutor mentre es negocia.

Açò anterior no impedeix que els creditors amb garantia real exercisquen l'acció real enfront dels béns i drets sobre els quals recaiga la seua garantia, sense perjudici que, una vegada iniciat el procediment, quede paralitzat mentre no s'haja efectuat alguna de les actuacions anteriorment indicades o haja transcorregut el termini de **tres mesos** des de la comunicació al jutjat.

En tot cas, queden exclosos de les previsions contingudes en aquest apartat els procediments d'execució que tinguen per objecte fer efectius crèdits de dret públic.

Transcorreguts **tres mesos** des de la comunicació al jutjat, el deutor, tant si ha assolit com si no un acord de refinançament, o un acord extrajudicial de pagaments o les adhesions necessàries per a l'admissió a tràmit d'una proposta anticipada de conveni, **ha de sol·licitar la declaració de concurs dins del mes hàbil següent**, llevat que ja ho haja sol·licitat el mediador concursal o no estiga en estat d'insolvència.

Formulada aquesta comunicació, el deutor mateix **no en pot** formular cap altra en el termini **d'un any**.

Article 71 bis LC

Règim especial de determinats acords de refinançament

No són rescindibles els acords de refinançament assolits pel deutor, així com els negocis, actes i pagaments, sigui quina sigui la naturalesa i la manera com s'hagen fet, i les garanties constituïdes en execució d'aquests, quan:

- a) En virtut d'aquests es procedisca, almenys, a l'ampliació significativa del crèdit disponible o a la modificació o extinció de les seues obligacions, mitjançant la pròrroga del seu termini de venciment o mitjançant l'establiment d'unes altres de contretes en substitució d'aquelles, sempre que responguen a un pla de viabilitat que permeta la continuïtat de l'activitat professional o empresarial a curt i a mitjà termini; i

b) Amb anterioritat a la declaració del concurs:

1r. L'acord haja estat subscrit per creditors els crèdits dels quals representin almenys tres cinquens del passiu del deutor en la data d'adopció de l'acord de refinançament.

Als efectes del còmput d'aquesta majoria de passiu, s'entén que, en els acords subjectes a un règim o pacte de sindicació, la totalitat dels creditors subjectes a l'acord esmentat subscriuen l'acord de refinançament quan voten a favor seu els qui representen almenys el 75% del passiu afectat per l'acord de sindicació, llevat que les normes que regulen la sindicació establisquen una majoria inferior; en aquest cas, és aplicable aquesta última.

En el cas d'acords de grup, el percentatge assenyalat es calcula tant en base individual, en relació amb totes i cadascuna de les societats afectades, com en base consolidada, en relació amb els crèdits de cada grup o subgrup afectats, i excloent en tots dos casos del còmput del passiu els préstecs i crèdits concedits per societats del grup.

2n. S'emeta certificació de l'auditor de comptes del deutor sobre la suficiència del passiu que s'exigeix per adoptar l'acord.

Si no n'hi ha, és auditor el nomenat a aquest efecte pel registrador mercantil del domicili del deutor i, si aquest és un grup o subgrup de societats, el de la societat dominant.

3r. L'acord haja estat formalitzat en instrument públic al qual s'han d'haver unit tots els documents que justifiquen el seu contingut i el compliment dels requisits anteriors.

Tampoc són rescindibles els actes que, duts a terme amb anterioritat a la declaració de concurs, no es pugen acollir a l'apartat anterior, però complisquen totes les condicions següents, ja siga de manera individual o conjuntament amb altres que s'hagen efectuat en execució del mateix acord de refinançament:

- a) Que incrementen la proporció d'actiu sobre passiu prèvia.
- b) Que l'actiu corrent resultant siga superior o igual al passiu corrent.
- c) Que el valor de les garanties resultants a favor dels creditors intervinents no excedisca les nou desenes parts del valor del deute pendent a favor d'aquests, ni de la proporció de garanties sobre deute pendent que tinguen abans de l'acord. S'entén per valor de les garanties el definit en l'apartat 2 de la disposició addicional quarta.
- d) Que el tipus d'interès aplicable al deute subsistent o resultant de l'acord de refinançament a favor del creditor o els creditors intervinents no excedisca en més d'un terç l'aplicable al deute previ.
- e) Que l'acord haja estat formalitzat en instrument públic atorgat per totes les parts que hi intervenen, i amb constància expressa de les raons que justifiquen, des del punt de vista econòmic, els diversos actes i negocis duts a terme entre el deutor i els creditors intervinents, amb menció especial de les condicions que preveuen les lletres anteriors.

Per verificar el compliment de les condicions a i b anteriors es tenen en compte totes les conseqüències d'índole patrimonial o financera, incloses les fiscals, les clàusules de venciment anticipat, o unes altres de similars, derivades dels actes que es duguen a terme, encara que es produïsquen respecte a creditors no intervinents.

El compliment de totes les condicions anteriors s'ha de donar en el moment de la subscripció de l'instrument públic en què es recullen els acords.

Els acords que regula aquest article únicament són susceptibles d'impugnació de conformitat amb el que disposa l'apartat segon de l'article 72 LC.

Tant el deutor com els creditors poden sol·licitar el nomenament d'un expert independent perquè informe sobre el caràcter raonable i realitzable del pla de viabilitat, sobre la proporcionalitat de les garanties d'acord amb condicions normals de mercat en el moment de la signatura de l'acord, així com les altres mencions que, si escau, preveja la normativa aplicable.

Quan l'informe continga reserves o limitacions de qualsevol classe, la seua importància ha de ser avaluada expressament pels signants de l'acord.

El nomenament d'un expert independent correspon al registrador mercantil del domicili del deutor.

Si l'acord de refinançament afecta diverses societats del mateix grup, l'informe pot ser únic i elaborat per un sol expert, designat pel registrador del domicili de la societat dominant, si està afectada per l'acord o, si no, pel del domicili de qualsevol de les societats del grup.

El nomenament s'ha de fer entre professionals que siguen idonis per a la funció. Aquests experts queden sotmesos a les condicions de l'article 28 i a les causes d'incompatibilitat que estableix per als auditors la legislació d'auditoria de comptes.

L'acord extrajudicial de pagaments

Pressupòsits

El deutor persona natural que es trobe en situació d'insolvència d'acord amb el que disposa l'article 2 LC, o que preveja que no podrà complir regularment les seues obligacions, pot iniciar un procediment per arribar a un acord extrajudicial de pagaments amb els seus creditors, sempre que l'estimació inicial del passiu no supere els cinc milions d'euros.

En el cas de deutor persona natural empresari, cal aportar el balanç corresponent.

Als efectes d'aquest títol, es consideren empresaris persones naturals no només els qui tinguen aquesta condició d'acord amb la legislació mercantil, sinó els qui exercisquen activitats professionals o tinguen aquella consideració als efectes de la legislació de la Seguretat Social, així com els treballadors autònoms.

També pot instar el mateix acord qualsevol persona jurídica, siga o no societat de capital, que complisca les condicions següents:

- a) Estiga en estat d'insolvència.
- b) En cas de ser declarada en concurs, el concurs no haguera de ser d'una complexitat especial en els termes que preveu l'article 190 LC.
- c) Que dispose d'actius suficients per satisfer les despeses pròpies de l'acord.

No poden formular cap sol·licitud per arribar a un acord extrajudicial de pagaments:

1r. Els qui hagen estat condemnats en sentència ferma per delicte contra el patrimoni, contra l'ordre socioeconòmic, de falsedat documental, contra la hisenda pública, la Seguretat Social o contra els drets dels treballadors en els 10 anys anteriors a la declaració de concurs.

2n. Les persones que, dins dels cinc últims anys, hagen arribat a un acord extrajudicial de pagaments amb els creditors, hagen obtingut l'homologació judicial d'un acord de refinançament o hagen estat declarades en concurs de creditors.

El còmput del termini esmentat comença a comptar, respectivament, des de la publicació en el Registre públic concursal de l'acceptació de l'acord extrajudicial de pagaments, de la resolució judicial que homologue l'acord de refinançament o de la interlocutòria que declare la conclusió del concurs.

No poden accedir a l'acord extrajudicial de pagaments els qui estiguen negociant amb els seus creditors un acord de refinançament o la sol·licitud de concurs dels quals s'haja admès a tràmit.

Sol·licitud d'acord extrajudicial de pagaments

El deutor que pretenga arribar amb els seus creditors a un acord extrajudicial de pagaments ha de sol·licitar el nomenament d'un mediador concursal.

Si el deutor és una persona jurídica, és competent per decidir sobre la sol·licitud l'òrgan d'administració o el liquidador.

La sol·licitud s'ha de fer mitjançant un formulari normalitzat subscrit pel deutor, i ha d'incloure un inventari amb l'efectiu i els actius líquids de què disposa, els béns i drets de què siga titular i els ingressos regulars previstos.

S'ha d'acompanyar, també, d'una llista de creditors, amb expressió de la identitat, el domicili i l'adreça electrònica d'aquests, així com de la quantia i el venciment dels crèdits respectius, i que també ha d'incloure una llista dels contractes vigents i una llista de les despeses mensuals previstes.

Aquesta llista de creditors també ha de comprendre els titulars de préstecs o crèdits amb garantia real o de dret públic, sense perjudici que es puguin no veure afectats per l'acord.

Si el deutor és una persona casada, llevat que es trobe en règim de separació de béns, ha d'indicar la identitat del cònjuge, amb expressió del règim econòmic del matrimoni, i si està obligat legalment a administrar la comptabilitat, ha d'adjuntar així mateix els comptes anuals corresponents als tres últims exercicis.

Quan els cònjuges siguin propietaris de l'habitatge familiar i aquest es pugui veure afectat per l'acord extrajudicial de pagaments, la sol·licitud d'acord extrajudicial l'han de fer necessàriament tots dos cònjuges, o l'un amb el consentiment de l'altre.

En cas que els deutors siguin empresaris o entitats inscriptibles, s'ha de sol·licitar la designació del mediador al registrador mercantil corresponent al domicili del deutor mitjançant una instància, que es pot cursar telemàticament, el qual ha de procedir a l'obertura del full corresponent, si no hi figura inscrit. En els altres casos, cal sol·licitar la designació al notari del domicili del deutor.

En el cas de persones jurídiques o de persona natural empresari, la sol·licitud també es pot dirigir a les cambres oficials de comerç, indústria, serveis i navegació quan hagen assumit funcions de mediació de conformitat amb la seua normativa específica, i a la Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació d'Espanya.

El receptor de la sol·licitud ha de comprovar que es complisquen els requisits que preveu l'article 231, així com les dades i la documentació que aporte el deutor. Si considera que la sol·licitud o la documentació adjunta pateixen algun defecte o que són insuficients per acreditar el compliment dels requisits legals per iniciar un acord extrajudicial de pagaments, ha d'assenyalar al sol·licitant un únic termini d'esmena, que no pot excedir els cinc dies. La sol·licitud s'ha d'inadmetre quan el deutor no justifique el compliment dels requisits exigits legalment per sol·licitar la iniciació de l'acord extrajudicial, i es pot presentar una nova sol·licitud quan concórreguen o es pugui acreditar la concurrència dels requisits esmentats.

Convocatòria als creditors

En els deu dies següents a l'acceptació del càrrec, el mediador concursal ha de comprovar les dades i la documentació que ha aportat el deutor, i pot requerir-li que les complemente o esmene, o instar-lo a corregir els errors que hi puga haver.

En aquest mateix termini, ha de comprovar l'existència i la quantia dels crèdits i ha de convocar el deutor i els creditors que figuren en la llista presentada pel deutor, o els que conega per qualsevol altre mitjà, a una reunió que s'ha de celebrar dins dels dos mesos següents a l'acceptació a la localitat on el deutor tinga el domicili.

S'exclouen en tot cas de la convocatòria els creditors de dret públic.

Efectes de la iniciació de l'expedient

Una vegada sol·licitada l'obertura de l'expedient, el deutor pot continuar amb la seua activitat laboral, empresarial o professional.

Des de la presentació de la sol·licitud, el deutor s'ha d'abstenir d'exercir cap acte d'administració i disposició que excedisca els actes o les operacions pròpies del gir o trànsit de la seua activitat.

Des de la comunicació de l'obertura de les negociacions al jutjat competent per a la declaració del concurs, els creditors que es puguen veure afectats pel possible acord extrajudicial de pagaments:

a) No poden iniciar ni continuar cap execució judicial o extrajudicial sobre el patrimoni del deutor mentre es negocia l'acord extrajudicial fins a un termini màxim de tres mesos.

S'exceptuen els creditors de crèdits amb garantia real, que no recaiga sobre béns o drets que siguen necessaris per a la continuïtat de l'activitat professional o empresarial del deutor, ni sobre la seua residència habitual.

Quan la garantia recaiga sobre els béns que s'esmenten en l'incís anterior, els creditors poden exercir l'acció real que els corresponga enfront dels béns i drets sobre els quals recaiga la seua garantia sense perjudici que, una vegada iniciat el procediment, quede paralitzat mentre no hagen transcorregut els terminis que preveu aquest apartat.

Una vegada efectuada l'anotació corresponent de l'obertura del procediment als registres públics de béns, no es poden anotar, respecte dels béns del deutor instant, embargaments o segrestos posteriors a la presentació de la sol·licitud del nomenament de mediador concursal, excepte els que puguen correspondre en el curs de procediments seguits pels creditors de dret públic.

b) S'han d'abstenir de fer cap acte dirigit a millorar la situació en què es troben respecte del deutor comú.

c) Poden facilitar al mediador concursal una adreça electrònica perquè aquest els faci totes les comunicacions que siguin necessàries o convenientes, les quals produeixen plens efectes quan es remeten a la direcció facilitada.

Durant el termini de negociació de l'acord extrajudicial de pagaments i respecte als crèdits que es puguen veure afectats per aquest, se suspèn la meritació d'interessos de conformitat amb el que disposa l'article 59.

El creditor que dispose de garantia personal per satisfer el crèdit la pot exercir sempre que el crèdit contra el deutor haja vençut. En l'execució de la garantia, els garants no poden invocar la sol·licitud del deutor en perjudici de l'executant.

El deutor que estiga negociant un acord extrajudicial no pot ser declarat en concurs, mentre no transcorregui el termini que preveu l'article 5 bis.5.

- En cap cas la proposta no pot consistir en la liquidació global del patrimoni del deutor per a satisfacció dels seus deutes ni pot alterar l'ordre de prelació de crèdits legalment establert, llevat que els creditors postergats hi consentin expressament.
- La proposta ha d'incloure un pla de pagaments amb detall dels recursos previstos per al seu compliment i un pla de viabilitat i ha de contenir una proposta de compliment regular de les noves obligacions, incloent-hi, si escau, la fixació d'una quantitat en concepte d'aliments per al deutor i la seua família, i d'un pla de continuació de l'activitat professional o empresarial que desenvolupi. També s'ha d'incloure una còpia de l'acord o sol·licitud d'ajornament dels crèdits de dret públic o, almenys, de les seues dates de pagament, si no s'han de satisfer en els seus terminis de venciment.
- Dins dels deu dies naturals posteriors a l'enviament de la proposta d'acord per part del mediador concursal als creditors, aquests poden presentar propostes alternatives o propostes de modificació. Un cop transcorregut el termini esmentat, el mediador concursal ha de remetre als creditors el pla de pagaments i viabilitat final acceptat pel deutor.
- El mediador concursal ha de sol·licitar immediatament la declaració de concurs de creditors si, abans que haja transcorregut el termini que esmenta l'apartat 3 d'aquest article, decideixen no continuar amb les negociacions els creditors que representin almenys la majoria del passiu que es puga veure afectada per l'acord i el deutor està en situació d'insolvència actual o imminent.

- **L'acord extrajudicial de pagaments**

- Perquè l'acord extrajudicial de pagaments es considere acceptat, són necessàries les majories següents, calculades sobre la totalitat del passiu que pugui resultar afectat per l'acord:
  - a) Si hi ha votat a favor el 60 per cent del passiu que es pugui veure afectat per l'acord extrajudicial de pagaments, els creditors amb crèdits que no gaudeixin de garantia real o per la part dels crèdits que excedisca el valor de la garantia real, queden sotmesos a les esperes, ja siguin de principal, d'interessos o de qualsevol altra quantitat deguda, amb un termini no superior a cinc anys, a quitaments no superiors al 25 per cent de l'import dels crèdits, o a la conversió de deute en préstecs participatius durant el mateix termini.
  - b) Si hi ha votat a favor el 75 per cent del passiu que es pugui veure afectat per l'acord extrajudicial de pagaments, els creditors amb crèdits que no gaudeixin de garantia real o per la part dels crèdits que excedisca el valor de la garantia real, queden sotmesos a les esperes amb un termini de cinc anys o més, però en cap cas superior a deu, a quitaments superiors al 25 per cent de l'import dels crèdits, i a les altres mesures que preveu l'article 236.

- Si la proposta és acceptada pels creditors, l'acord s'ha d'elevar immediatament a escriptura pública, que tanca l'expedient que el notari haja obert.
- Si la proposta no és acceptada, i el deutor continua incurs en insolvència, el mediador concursal ha de sol·licitar immediatament al jutge competent la declaració de concurs, que el jutge ha d'acordar també de manera immediata. si escau, ha d'instar també del jutge la conclusió del concurs per insuficiència de massa activa en els termes que preveu l'article 176 bis LC.
- Els acords extrajudicials de pagaments adoptats per les majories i amb els requisits que descriu aquest títol no poden ser objecte de rescissió concursal en un eventual concurs de creditors posterior.

Proposta d'acord extrajudicial de pagaments

Tan aviat com siga possible, i en qualsevol cas amb una antelació mínima de vint dies naturals a la data prevista per a la celebració de la reunió, el mediador concursal ha de remetre als creditors, amb el consentiment del deutor, una proposta d'acord extrajudicial de pagaments sobre els crèdits pendents de pagament en la data de la sol·licitud. La proposta pot contenir qualsevol de les mesures següents:

a) Esperes per un termini no superior a deu anys.

b) Quitaments.

c) Cessió de béns o drets als creditors en pagament o per a pagament de la totalitat o una part dels seus crèdits.

d) La conversió de deute en accions o participacions de la societat deutora. En aquest cas cal atènyer-se al que disposa l'apartat 3.b).3r ii) de la disposició addicional quarta.

e) La conversió de deute en préstecs participatius per un termini no superior a deu anys, en obligacions convertibles o préstecs subordinats, en préstecs amb interessos capitalitzables o en qualsevol altre instrument financer de rang, venciment o característiques diferents del deute original.

Només es pot incloure la cessió en pagament de béns o drets als creditors sempre que els béns o drets cedits no siguen necessaris per a la continuació de l'activitat professional o empresarial i que el seu valor raonable, calculat d'acord amb el que disposa l'article 94.5, siga igual o inferior al crèdit que s'extingeix. Si és superior, la diferència s'ha d'integrar en el patrimoni del deutor. Si es tracta de béns afectes a garantia, és aplicable el que disposa l'article 155.4.

Impugnació de l'acord

Dins els deu dies següents a la publicació, el creditor que no haja estat convocat o no haja votat a favor de l'acord o hi haja manifestat amb anterioritat la seua oposició en els termes que estableix l'article 237.1, pot impugnar-lo davant el jutjat que siga competent per conèixer del concurs del deutor.

La impugnació no suspèn l'execució de l'acord i només es pot fonamentar en la falta de concurrència de les majories exigides per a l'adopció de l'acord tenint en compte, si escau, els creditors que, tot i haver-hi de concórrer, no hagen estat convocats, en la superació dels límits que estableix l'article 236.1 o en la desproporció de les mesures acordades.

Totes les impugnacions es tramiten conjuntament pel procediment de l'incident concursal.

La sentència d'anul·lació de l'acord s'ha de publicar en el Registre públic concursal.

La sentència que resolga sobre la impugnació és susceptible de recurs d'apel·lació de tramitació preferent.

L'anul·lació de l'acord dóna lloc a la substanciació del concurs consecutiu regulat en l'article 242.

4. La sol·licitud del concurs. Concurs voluntari i necessari. La declaració del concurs

Deure de sol·licitar la declaració de concurs

El deutor **ha de sol·licitar** la declaració de concurs dins els dos mesos següents a la data en què haja conegut o hauria d'haver conegut el seu estat d'insolvència.

Llevat de prova en contra, **es presumeix** que el deutor ha conegut el seu estat d'insolvència quan haja esdevingut algun dels fets que poden servir de fonament a una sol·licitud de concurs necessari de conformitat amb l'apartat 4 de l'article 2 i, si es tracta d'algun dels que preveu el paràgraf 4t, haja transcorregut el termini corresponent:

L'incompliment generalitzat d'obligacions d'alguna de les classes següents: les de pagament d'obligacions tributàries exigibles durant els **tres mesos** anteriors a la sol·licitud de concurs; les de pagament de quotes de la Seguretat Social, i uns altres conceptes de recaptació conjunta durant el mateix període; les de pagament de salaris i indemnitzacions, i unes altres retribucions derivades de les relacions de treball corresponents a les tres últimes mensualitats.

Sol·licitud del deutor

En l'escrit de sol·licitud de declaració de concurs, el deutor ha d'expressar si el seu estat d'insolvència **és actual o si el preveu com a imminent**.

En la sol·licitud s'hi han d'adjuntar els documents següents:

1r. Poder especial per sol·licitar el concurs. Aquest document pot ser substituït mitjançant la realització d'apoderament *apud acta*.

2n. La memòria expressiva de la història econòmica i jurídica del deutor, de l'activitat o activitats a què s'haja dedicat durant els tres últims anys i dels establiments, oficines i explotacions de què siga titular, de les causes de l'estat en què es trobe i de les valoracions i propostes sobre la viabilitat patrimonial.

- Si el deutor és una persona casada, ha d'indicar en la memòria la identitat del cònjuge, amb expressió del règim econòmic del matrimoni.
- Si el deutor és una persona jurídica, ha d'indicar en la memòria la identitat dels socis o associats de què tinga constància, dels administradors o dels liquidadors i, si escau, de l'auditor de comptes, i també si forma part d'un grup d'empreses, amb l'enumeració de les entitats que l'integren, i si té admesos valors a cotització en mercat secundari oficial.
- Si es tracta d'una herència, s'han d'indicar en la memòria les dades del causant.

3r. Un inventari de béns i drets, amb expressió de la seua naturalesa, lloc en què es troben, dades d'identificació registral, si escau, valor d'adquisició, correccions valoratives que siguen procedents i estimació del valor real actual. També s'han d'indicar els gravàmens, les traves i les càrregues que afecten aquests béns i drets, amb expressió de la seua naturalesa i les dades d'identificació.

4t. Relació de creditors, per ordre alfabètic, amb expressió de la identitat, domicili i adreça electrònica de cada un d'aquests, així com de la quantia i el venciment dels crèdits respectius i les garanties personals o reals constituïdes. Si algun creditor n'ha reclamat judicialment el pagament, s'ha d'identificar el procediment corresponent i s'ha d'indicar l'estat de les actuacions.

5è. La plantilla de treballadors, si escau, i la identitat de l'òrgan de representació d'aquests si n'hi ha.

Si el deutor està legalment **obligat a portar comptabilitat**, s'hi ha d'adjuntar a més:

1r. Comptes anuals i, si escau, informes de gestió o informes d'auditoria corresponents als tres últims exercicis.

2n. Memòria dels canvis significatius operats en el patrimoni posteriorment als últims comptes anuals formulats i dipositats, i de les operacions que per la seua naturalesa, objecte o quantia excedisquen el gir o tràfic ordinari del deutor.

3r. Estats financers intermedis elaborats posteriorment als últims comptes anuals presentats, en cas que el deutor estiga obligat a comunicar-los o remetre'ls a autoritats supervidores.

4t. En cas que el deutor forme part d'un grup d'empreses, com a societat dominant o com a societat dominada, també s'hi ha d'adjuntar els comptes anuals i l'informe de gestió consolidats corresponents als tres últims exercicis socials i l'informe d'auditoria emès en relació amb els comptes esmentats, així com una memòria on consten les operacions efectuades amb unes altres societats del grup durant aquest període.

Quan no s'hi adjunte algun dels documents esmentats en aquest article o hi falte algun dels requisits o de les dades exigits, el deutor ha de fer constar a la sol·licitud la causa que ho motiva.

Sol·licitud del creditor i dels altres legitimats

El creditor que inste la declaració de concurs ha d'expressar en la sol·licitud el títol o fet en el qual funda la seua sol·licitud d'acord amb l'article 2.4, així com l'origen, la naturalesa, l'import, les dates d'adquisició i venciment, i la situació actual del crèdit, del qual ha d'adjuntar un document acreditatiu.

Els altres legitimats han de fer constar en la sol·licitud el caràcter en el qual la formulen, i hi ha d'adjuntar el document del qual resulte la seua legitimació o proposar la prova per acreditar-la.

En tot cas, s'han de fer constar en la sol·licitud els mitjans de prova de què es valga o pretenga valer-se el sol·licitant per acreditar els fets en què la fonamente.

La prova testifical no és suficient per si sola.

Concurs voluntari i concurs necessari

El concurs de creditors té la consideració de voluntari quan la primera de les sol·licituds presentades haja estat la del deutor mateix.

En els altres casos, el concurs es considera necessari.

Als efectes d'aquest article, la sol·licitud del deutor realitzada d'acord amb l'article 5 bis s'entén presentada el dia en què es va formular la comunicació que preveu l'article esmentat.

Com a excepció al que disposa l'apartat anterior, el concurs de creditors es considera necessari quan, en els tres mesos anteriors a la data de la sol·licitud del deutor, qualsevol legitimat n'haja presentat una altra i s'haja admès a tràmit, encara que aquest haja desistit, no haja comparegut o no s'haja ratificat.

Jutge del concurs

Són competents per conèixer del concurs els jutges mercantils. La jurisdicció del jutge del concurs és exclusiva i excloent en les matèries següents:

1r. Les accions civils amb transcendència patrimonial que es dirigisquen contra el patrimoni del concursat a excepció de les que s'exercisquen en els processos sobre capacitat, filiació, matrimoni i menors a què es refereix el títol I del llibre IV de la Llei d'enjudiciament civil. També coneix de l'acció a què es refereix l'article 17.1 de la Llei.

2n. Les accions socials que tinguen per objecte l'extinció, la modificació o la suspensió col·lectives dels contractes de treball en els quals siga ocupador el concursat, així com la suspensió o l'extinció de contractes d'alta direcció, sense perjudici que quan aquestes mesures suposen modificar les condicions que estableix el conveni col·lectiu aplicable a aquests contractes es requereix l'acord dels representants dels treballadors. En l'enjudiciament d'aquestes matèries, i sense perjudici de l'aplicació de les normes específiques de la Llei, s'han de tenir en compte els principis inspiradors de l'ordenament normatiu estatutari i del procés laboral.

3r. Qualsevol execució davant els béns i els drets de contingut patrimonial del concursat, siga quin siga l'òrgan que l'haja ordenat.

4t. Tota mesura cautelar que afecte el patrimoni del concursat excepte les que s'adopten en els processos que queden exclosos de la seua jurisdicció en el paràgraf 1r i, si escau, d'acord amb el que disposa l'article 52, les adoptades pels àrbitres en les actuacions arbitrals, sense perjudici de la competència del jutge per acordar la suspensió d'aquestes, o sol·licitar-ne l'aixecament, quan considere que puguen suposar un perjudici per a la tramitació del concurs.

5è. Les que en el procediment concursal ha d'adoptar en relació amb l'assistència jurídica gratuïta i, en concret, les que li atribueix la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta.

6è. Les accions de reclamació de deutes socials interposades contra els socis subsidiàriament responsables dels crèdits de la societat deutora, siga quina siga la data en què s'haja contret i les accions per exigir als socis de la societat deutora el desemborsament de les aportacions socials diferides o el compliment de les prestacions accessòries.

7è. Les accions de responsabilitat contra els administradors o liquidadors, de dret o de fet, i contra els auditors pels danys i perjudicis causats, abans o després de la declaració judicial de concurs, a la persona jurídica concursada.

De la declaració de concurs

Interlocutòria de declaració de concurs

La interlocutòria de declaració de concurs ha de contenir els pronunciaments següents:

1r. El caràcter necessari o voluntari del concurs, amb indicació, si escau, que el deutor ha sol·licitat la liquidació o ha presentat proposta anticipada de conveni.

2n. Els efectes sobre les facultats d'administració i disposició del deutor respecte al seu patrimoni, així com el nomenament i les facultats dels administradors concursals.

3r. En cas de concurs necessari, el requeriment al deutor perquè presente, en el termini de 10 dies a comptar de la notificació de la interlocutòria, els documents que esmenta l'article 6.

4t. si escau, les mesures cautelars que el jutge considere necessàries per assegurar la integritat, la conservació o l'administració del patrimoni del deutor fins que els administradors concursals accepten el càrrec.

5è. La crida als creditors perquè posen en coneixement de l'administració concursal l'existència dels seus crèdits, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà a la publicació en el Butlletí Oficial de l'Estat de la interlocutòria de declaració de concurs, de conformitat amb el que disposa l'article 23.

6è. La publicitat que s'haja de donar a la declaració de concurs.

7è. Si escau, la decisió sobre la formació d'una peça separada, de conformitat amb el que disposa l'article 77.2 en relació amb la dissolució de la societat de guanys.

8è. Si escau, la decisió sobre la procedència d'aplicar el procediment especialment simplificat a què es refereix el capítol II del títol VIII de la Llei.

La interlocutòria produeix els seus efectes immediatament, obre la fase comuna de tramitació del concurs, que comprèn les actuacions que preveuen els quatre primers títols de la Llei, i és executiva encara que no siga ferma.

Declarat el concurs, s'ordena la formació de les seccions segona, tercera i quarta. Cada una d'aquestes seccions ha d'anar encapçalada per la interlocutòria o, si escau, la sentència que haja ordenat la seua formació.

L'administració concursal ha de fer sense demora una comunicació individualitzada a cada un dels creditors la identitat i domicili dels quals constin en la documentació que figure en actuacions, i ha d'informar de la declaració de concurs i del deure de comunicar els crèdits de la manera que estableix la Llei.

La comunicació s'ha d'efectuar per mitjans telemàtics, informàtics o electrònics quan conste l'adreça electrònica del creditor.

La comunicació s'ha d'adreçar per mitjans electrònics a l'Agència Estatal de l'Administració Tributària i a la Tresoreria General de la Seguretat Social a través dels mitjans que aquestes habiliten en les respectives seues electròniques, hi conste o no la seua condició de creditors. També s'ha de comunicar a la representació dels treballadors, si n'hi ha, fent-los saber del seu dret a comparèixer en el procediment com a part.

El secretari judicial ha de notificar la interlocutòria a les parts que hi hagen comparegut. Si el deutor no hi ha comparegut, la publicació prevista a l'article 23 produeix, respecte d'ell, els efectes de notificació de la interlocutòria.

Publicitat

La publicitat de la declaració de concurs, així com de les altres notificacions, comunicacions i tràmits del procediment, s'ha de fer preferentment per mitjans telemàtics, informàtics i electrònics, en la forma que es determine per reglament, garantint la seguretat i la integritat de les comunicacions.

L'extracte de la declaració de concurs s'ha de publicar, amb la màxima urgència i de manera gratuïta, en el **Butlletí Oficial de l'Estat**, i ha de contenir únicament les dades indispensables per a la identificació del concursat, incloent-hi el seu número d'identificació fiscal, el jutjat competent, el número d'actuacions i el número d'identificació general del procediment, la data de la interlocutòria de declaració de concurs, el termini establert per a la comunicació dels crèdits, la identitat dels administradors concursals, el domicili postal i l'adreça electrònica indicats perquè els creditors, en la seua elecció, efectuen la comunicació de crèdits de conformitat amb l'article 85, el règim de suspensió o intervenció de facultats del concursat i l'adreça electrònica del **Registre públic concursal** on s'han de publicar les resolucions que tinguen l'origen en el concurs.

En la mateixa interlocutòria de declaració del concurs o en una resolució posterior, el jutge, d'ofici o a instància d'interessat, pot acordar qualsevol publicitat complementària que considere imprescindible per a la difusió efectiva dels actes del concurs.

Declaració conjunta de concurs de diversos deutors

Poden sol·licitar la declaració judicial conjunta de concurs els deutors que siguin cònjuges o que siguin administradors, socis, membres o integrants personalment responsables dels deutes d'una mateixa persona jurídica, així com quan formen part del mateix grup de societats.

El creditor pot sol·licitar la declaració judicial conjunta de concurs de diversos dels seus deutors, quan siguin cònjuges, hi haja entre ells confusió de patrimonis o formen part del mateix grup de societats.

El jutge pot declarar el concurs conjunt de dues persones que siguin parella de fet inscrita, a sol·licitud dels membres de la parella o d'un creditor, quan aprecie l'existència de pactes expressos o tàcits o de fets concloents dels quals derive la voluntat inequívoca dels convivents de formar un patrimoni comú.

És jutge competent per a la declaració conjunta de concurs el del lloc on tinga el centre dels seus interessos principals el deutor amb més passiu i, si es tracta d'un grup de societats, el de la societat dominant o, en supòsits en què el concurs no se sol·licite respecte d'aquesta, el de la societat de més passiu.

5. L'administració del concurs. Informe dels administradors concursals

Declarat el concurs, **el jutge ha d'ordenar** la formació de la **secció segona**, que comprèn tot el relatiu a l'administració concursal del concurs, al nomenament i a l'estatut dels administradors concursals, a la determinació de les seues facultats i al seu exercici, a la rendició de comptes i, si escau, a la responsabilitat dels administradors concursals.

L'administració concursal ha d'estar integrada per un únic membre.

Són **funcions** dels administradors concursals, en els termes previstos en la Llei, les següents:

a) De caràcter processal:

1r. Exercir l'acció contra el soci o socis personalment responsables pels deutes anteriors a la declaració de concurs.

2n. Exercir les accions de responsabilitat de la persona jurídica concursada contra els seus administradors, auditors o liquidadors.

3r. Sol·licitar, si escau, l'embargament de béns i drets dels administradors, liquidadors, de fet o de dret, apoderats generals i dels qui hagen tingut aquesta condició dins dels dos anys anteriors a la data de declaració del concurs, així com dels socis o socis personalment responsables pels deutes de la societat anteriors a la declaració de concurs en els termes que preveu l'article 48 ter.

4t. Sol·licitar, si escau, l'aixecament i la cancel·lació d'embargaments travats quan el seu manteniment dificulta greument la continuïtat de l'activitat professional o empresarial del concursat, a excepció dels embargaments administratius, respecte dels quals no es pot acordar l'aixecament o la cancel·lació, en cap cas, d'acord amb l'article 55.

5è. Enervar l'acció de desnonament exercitada contra el deutor amb anterioritat a la declaració del concurs, així com rehabilitar la vigència del contracte d'arrendament fins al moment mateix de practicar-se el llançament efectiu.

6è. Exercir les accions rescissòries i d'unes altres d'impugnació.

7è. Sol·licitar l'execució de la condemna en cas que el jutge haja condemnat administradors, apoderats o socis a cobrir el dèficit.

8è. Sol·licitar la transformació del procediment abreujat en ordinari o del procediment ordinari en abreujat.

9è. Substituir el deutor en els procediments judicials en tràmit.

10è. Exercir les accions d'índole no personal.

b) Pròpies del deutor o dels seus òrgans d'administració:

1r. Efectuar, fins a l'aprovació judicial del conveni o l'obertura de la liquidació, els actes de disposició que considere indispensables per garantir la viabilitat de l'empresa o les necessitats de tresoreria que exigisca la continuïtat del concurs.

2n. Assistir als òrgans col·legiats de la persona jurídica concursada.

3r. Dur a terme els actes de disposició que no siguem necessaris per a la continuïtat de l'activitat quan es presenten ofertes que coincidisquen substancialment amb el valor que se'ls haja donat en l'inventari.

4t. Sol·licitar al jutge del concurs la revocació del nomenament de l'auditor de comptes i el nomenament d'un altre per verificar els comptes anuals.

5è. Assumir, amb atribució judicial prèvia, l'exercici dels drets polítics que corresponguen al deutor en unes altres entitats.

6è. Reclamar el desemborsament de les aportacions socials que s'hagen diferit.

7è. Rehabilitar els contractes de préstec i d'uns altres de crèdit a favor amb un venciment anticipat per impagament de quotes d'amortització o d'interessos meritats que s'haja produït dins dels tres mesos precedents a la declaració de concurs, sempre que concórreguen les condicions de l'article 68.

8è. Rehabilitar els contractes d'adquisició de béns mobles o immobles amb contraprestació o preu ajornat la resolució dels quals s'haja produït dins dels tres mesos precedents a la declaració de concurs, de conformitat amb el que disposa l'article 69.

9è. Sol·licitar autorització perquè l'administrador inhabilitat pugui continuar al capdavant de l'empresa.

10è. Convocar la junta o l'assemblea de socis per al nomenament dels qui hagen de cobrir les vacants dels inhabilitats.

11è. Concedir al deutor la conformitat per interposar demandes o recursos, aplanar-se, transigir o desistir quan la matèria litigiosa pugui afectar el seu patrimoni, excepte en accions d'índole no personal.

12è En el concurs necessari, substituir les facultats d'administració i disposició sobre el patrimoni del deutor de conformitat amb el que disposa l'article 40.2 i, en particular:

- i) Adoptar les mesures necessàries per a la continuació de l'activitat professional o empresarial.
- ii) Formular i sotmetre a auditoria els comptes anuals.
- iii) Sol·licitar al jutge la resolució de contractes amb obligacions recíproques pendents de compliment si ho consideren convenient a l'interès del concurs.
- iv) Presentació de declaracions i autoliquidacions tributàries.

13è. En el concurs voluntari, intervenir les facultats d'administració i disposició sobre el patrimoni del deutor de conformitat amb el que disposa l'article 40.1 i, en particular:

- i) Supervisar la formulació de comptes.
- ii) Determinar els actes o operacions propis del gir o trànsit que, en ser necessaris per a la continuïtat de l'activitat, queden autoritzats amb caràcter general.
- iii) Autoritzar o confirmar els actes d'administració i disposició de l'òrgan d'administració.
- iv) Concedir al deutor l'autorització per desistir, aplanar-se totalment o parcialment i transigir litigis quan la matèria litigiosa pugui afectar el seu patrimoni.
- v) Autoritzar la interposició de demandes.
- vi) Presentació de declaracions i autoliquidacions tributàries.

c) En matèria laboral:

1r. Donar compliment a les resolucions judicials que hagen recaigut en la data de la declaració de concurs en procediments de modificació substancial de les condicions de treball de caràcter col·lectiu, de trasllat col·lectiu, d'acomiadament col·lectiu i de suspensió de contractes i reducció de jornada.

2n. Sol·licitar del jutge del concurs la modificació substancial de les condicions de treball i l'extinció o la suspensió col·lectives dels contractes de treball en què siga ocupador el concursat.

3r. Intervenir en els procediments de modificació substancial de les condicions de treball de caràcter col·lectiu, de trasllat col·lectiu, d'acomiadament col·lectiu i de suspensió de contractes i reducció de jornada iniciats durant el concurs i, si escau, acordar aquests amb els representants dels treballadors.

4t. Extingir o suspendre els contractes del concursat amb el personal d'alta direcció.

5è. Sol·licitar del jutge que el pagament de les indemnitzacions derivades dels contractes d'alta direcció s'ajorne fins que siga ferma la sentència de qualificació.

- **d) Relatives a drets dels creditors:**

- 1r. Modificar l'ordre de pagament dels crèdits contra la massa quan ho considere convenient en els termes que preveu l'article 84.3.
- 2n. Elaborar la llista de creditors, determinar la inclusió o l'exclusió a la llista de creditors dels crèdits posats de manifest en el procediment, resoldre la inclusió de nous crèdits a la llista de creditors definitiva i informar sobre la inclusió de nous crèdits a la llista de creditors definitiva abans de l'aprovació de la proposta de conveni.
- 3r. Sol·licitar l'obertura de la fase de liquidació en cas de cessament de l'activitat professional o empresarial.
- 4t. Comunicar als titulars de crèdits amb privilegi especial que opta per atendre el seu pagament amb càrrec a la massa i sense realització dels béns i drets afectes.
- 5è. Demanar al jutge la subsistència del gravamen en cas de venda de béns afectes a privilegi especial.
- 6è. Sol·licitar al jutge la realització de pagaments de crèdits ordinaris amb antelació quan considere prou cobert el pagament dels crèdits contra la massa i dels privilegiats.

e) Funcions d'informe i avaluació:

1r. Presentar al jutge l'informe previst en l'article 75.

2n. Dur a terme l'inventari de la massa activa amb el contingut de l'article 82.

3r. Proposar al jutge el nomenament d'experts independents.

4t. Avaluar el contingut de la proposta anticipada de conveni.

5è. Elaborar la llista de creditors i inventari definitius de conformitat amb el que preveu l'article 96.5.

6è. Avaluar el contingut del conveni, en relació amb el pla de pagaments i, si escau, amb el pla de viabilitat que l'acompanye.

7è. Informar sobre la venda com un tot de l'empresa del deutor.

8è. Presentar al jutge del concurs informes trimestrals sobre l'estat de les operacions de liquidació i un informe final justificatiu de les operacions realitzades en la liquidació.

9è. Presentar al jutge un informe raonat i documentat sobre els fets rellevants per a la qualificació del concurs, amb proposta de resolució de concurs culpable o fortuït.

10è. Informar abans que el jutge acorde la conclusió del concurs pel pagament de la totalitat dels crèdits o per renúncia de la totalitat dels creditors reconeguts.

11è. Actualitzar l'inventari i la llista de creditors formats en el procediment en cas de reobertura.

f) Funcions de realització de valor i liquidació:

1r. Substituir els administradors o liquidadors quan s'obri la fase de liquidació.

2n. Presentar al jutge un pla de liquidació per a la realització dels béns i drets integrats en la massa activa del concurs.

3r. Sol·licitar al jutge la venda directa de béns afectes a crèdits amb privilegi especial.

g) Funcions de secretaria:

1r. Comunicar per via electrònica la declaració de concurs a l'Agència Estatal de l'Administració Tributària i a la Tresoreria General de la Seguretat Social.

2n. Comunicar als creditors la declaració de concurs i l'obligació de comunicar els seus crèdits.

3r. Comunicar als creditors la llista de creditors provisional que preveu l'article 95.

4t. Rebre les comunicacions de crèdits dels creditors.

5è. Assistir el secretari del jutjat a la junta de creditors, o presidir-la quan així ho acorde el jutge.

6è. Assistir a la junta de creditors.

7è. Informar de la declaració de concurs els creditors coneguts que tinguen la residència habitual, el domicili o la seu a l'estranger.

8è. Sol·licitar la publicitat registral a l'estranger de l'acta de declaració i d'uns altres actes del procediment quan així convinga als interessos del concurs.

9è. Exigir la traducció al castellà dels escrits de comunicació de crèdits de creditors estrangers.

10è. Realitzar les comunicacions telemàtiques previstes a la Llei.

h) Qualsevol altra que la Llei o d'altres els atribuïsquen.

Responsabilitat

Els administradors concursals i els auxiliars delegats responen davant del deutor i davant dels creditors dels danys i perjudicis causats a la massa pels actes i les omissions contraris a la llei o fets sense la diligència escaient.

Els administradors concursals responen solidàriament amb els auxiliars delegats dels actes i les omissions lesius d'aquests, llevat que proven haver emprat tota la diligència escaient per prevenir o evitar el dany.

L'acció de responsabilitat se substancia pels tràmits del judici declaratiu que corresponga, davant el jutge que conega o haja conegut del concurs.

L'acció de responsabilitat prescriu al cap de quatre anys, comptats des que l'actor va tenir coneixement del dany o perjudici pel qual reclama i, en tot cas, des que els administradors concursals o els auxiliars delegats hagen cessat en el càrrec.

Si la sentència conté condemna a indemnitzar danys i perjudicis, el creditor que haja exercit l'acció en interès de la massa té dret, amb càrrec a la quantitat percebuda, que se li reemborsen les despeses necessàries que haja suportat.

Queden fora de perill les accions de responsabilitat que puguen correspondre al deutor, als creditors o a tercers per actes o omissions dels administradors concursals i auxiliars delegats que lesionen directament els interessos d'aquells.

Separació

Quan concórrega causa justa, el jutge, d'ofici o a instància de qualsevol de les persones legitimades per sol·licitar la declaració de concurs o de qualsevol dels altres membres de l'administració concursal pot separar del càrrec els administradors concursals o revocar el nomenament dels auxiliars delegats.

En tot cas ha de ser causa de separació de l'administrador, llevat que el jutge, atenent circumstàncies objectives, resolga el contrari, l'incompliment greu de les funcions d'administrador i la resolució d'impugnacions sobre l'inventari o la llista de creditors a favor dels demandants per una quantia igual o superior al 20% del valor de la massa activa o de la llista de creditors presentada per l'administració concursal en el seu informe.

De la presentació de l'informe de l'administració concursal

El termini per a la presentació de l'informe dels administradors concursals és **de dos mesos**, a comptar a partir de la data en què es produïska l'acceptació de dos d'ells.

El termini de presentació pot ser prorrogat pel jutge:

1r. En cas que es donen circumstàncies excepcionals, a sol·licitud de l'administració concursal presentada abans que expire el termini legal, per un temps no superior a dos mesos més. No obstant això, l'administrador que haja estat nomenat, com a mínim, en tres concursos en tramitació no pot sol·licitar pròrroga per a l'emissió del seu informe, llevat que justifique que hi ha causes alienes al seu exercici professional.

2n. Si quan venci el termini de dos mesos no ha conclòs el termini de comunicació de crèdits, a sol·licitud de l'administració concursal, fins al cap dels cinc dies següents a la conclusió del termini.

Quan el nombre de creditors siga superior a dos mil, els administradors concursals poden sol·licitar una pròrroga per un temps no superior a quatre mesos més.

A més de la responsabilitat i de la causa de separació en què hagen pogut incórrer d'acord amb els articles 36 i 37, els administradors concursals que no presenten l'informe dins el termini perden el dret a la remuneració fixada pel jutge del concurs i han de tornar a la massa les quantitats percebudes. Contra la resolució judicial que acorde imposar aquesta sanció es pot interposar recurs d'apel·lació.

Estructura de l'informe

L'informe de l'administració concursal ha de contenir:

1r. Anàlisi de les dades i circumstàncies del deutor que consten en la memòria a què es refereix el número 2n de l'apartat 2 de l'article 6.

2n. Estat de la comptabilitat del deutor i, si escau, judici sobre els comptes, estats financers, informes i memòria a què es refereix l'apartat 3 de l'article 6.

Si el deutor no ha presentat els comptes anuals corresponents a l'exercici anterior a la declaració de concurs, els ha de formular l'administració concursal, amb les dades que pugui obtenir dels llibres i els documents del deutor, de la informació que aquest li facilite i de tota la que obtinga en un termini no superior a quinze dies.

3r. Memòria de les principals decisions i actuacions de l'administració concursal.

A l'informe s'hi han d'adjuntar els documents següents:

1r. Inventari de la massa activa.

2n. Llista de creditors.

3r. Si escau, l'escrit d'avaluació de les propostes de conveni.

4t. Si escau, el pla de liquidació.

5è. Valoració de l'empresa en el seu conjunt i de les unitats productives que la integren sota la hipòtesi de continuïtat de les operacions i liquidació.

L'informe ha de concloure amb l'exposició motivada dels administradors concursals sobre la situació patrimonial del deutor i de totes les dades i circumstàncies que puguin ser rellevants per a la tramitació ulterior del concurs.

6. Efectes de la declaració del concurs:

A) Efectes sobre el deutor

Facultats patrimonials del deutor

En cas de concurs voluntari, el deutor conserva les facultats d'administració i disposició sobre el seu patrimoni, i l'exercici d'aquestes facultats queda sotmès a la intervenció dels administradors concursals, mitjançant la seua autorització o conformitat.

En cas de concurs necessari, se suspèn l'exercici per part del deutor de les facultats d'administració i disposició sobre el seu patrimoni, i és substituït pels administradors concursals.

No obstant el que disposen els apartats anteriors, el jutge pot acordar la suspensió en cas de concurs voluntari o la mera intervenció quan es tracte de concurs necessari. En ambdós casos, s'ha de motivar l'acord, s'han d'assenyalar els riscos que es pretenguen evitar i els avantatges que se'n vulguen obtenir.

A sol·licitud de l'administració concursal i oït el concursat, el jutge, mitjançant interlocutòria, pot acordar en qualsevol moment el canvi de les situacions d'intervenció o de suspensió de les facultats del deutor sobre el seu patrimoni.

El canvi de les situacions d'intervenció o de suspensió i la consegüent modificació de les facultats de l'administració concursal se sotmeten al règim de publicitat dels articles 23 i 24.

Els actes del deutor que infringisquen les limitacions establertes en aquest article només poden ser anul·lats a instància de l'administració concursal i quan aquesta no els haja validat o confirmat.

Qualsevol creditor i qui haja estat part en la relació contractual afectada per la infracció pot requerir a l'administració concursal que es pronuncie sobre l'exercici de la corresponent acció o de la convalidació o confirmació de l'acte.

L'acció d'anul·lació s'ha de tramitar, si escau, per les vies de l'incident concursal i caduca, si s'ha formulat el requeriment, quan es complisca un mes des de la data del requeriment.

Altrament, caduca amb el compliment del conveni pel deutor o, en cas de liquidació, amb l'acabament d'aquesta.

Aquests actes no poden ser inscrits en registres públics mentre no siguin confirmats o validats, o s'acredite la caducitat de l'acció d'anul·lació o la desestimació ferma.

Continuació de l'exercici de l'activitat professional o empresarial

La declaració de concurs no interromp la continuació de l'activitat professional o empresarial que exercisca el deutor.

En cas d'intervenció, i a fi de facilitar la continuació de l'activitat professional o empresarial del deutor, l'administració concursal pot determinar els actes o les operacions propis del gir o el tràfic d'aquella activitat que, per raó de la seua naturalesa o quantia, queden autoritzats amb caràcter general.

No obstant el que estableix l'apartat anterior, i sense perjudici de les mesures cautelars que haja adoptat el jutge en declarar el concurs, fins a l'acceptació dels administradors concursals el deutor pot portar a terme els actes propis del seu gir o tràfic que siguen imprescindibles per a la continuació de la seua activitat, sempre que s'ajusten a les condicions normals del mercat.

En el cas de suspensió de les facultats d'administració i disposició del deutor, correspon a l'administració concursal adoptar les mesures necessàries per a la continuació de l'activitat professional o empresarial.

Com a excepció, el jutge, a sol·licitud de l'administració concursal i amb l'audiència prèvia del deutor i dels representants dels treballadors de l'empresa, pot acordar mitjançant interlocutòria el tancament de la totalitat o d'una part de les oficines, establiments o explotacions de què siga titular el deutor, i també, quan exercisca una activitat empresarial, el cessament o la suspensió, total o parcial, d'aquesta.

Quan les mesures suposen l'extinció, suspensió o modificació col·lectives dels contractes de treball, inclosos els trasllats col·lectius, el jutge ha d'actuar de conformitat amb el que estableix l'article 8.2n i simultàniament ha d'iniciar l'expedient de l'article 64. L'administració concursal en la seua sol·licitud ha de donar compliment al que disposa l'article 64.4.

Efectes de la declaració de concurs sobre els òrgans de les persones jurídiques deutores

Durant la tramitació del concurs, es mantenen els òrgans de la persona jurídica deutora, sense perjudici dels efectes que sobre el seu funcionament produísca la intervenció o la suspensió de les seues facultats d'administració i disposició.

L'administració concursal té dret d'assistència i de veu en les sessions dels òrgans col·legiats de la persona jurídica concursada. A aquests efectes, ha de ser convocada en la mateixa forma i amb la mateixa antelació que els integrants de l'òrgan que s'ha de reunir.

La constitució de junta o assemblea o un altre òrgan col·legiat amb el caràcter d'universal no és vàlida sense la concurrència de l'administració concursal. Els acords de la junta o de l'assemblea que puguen tenir contingut patrimonial o rellevància directa per al concurs requereixen, per a la seua eficàcia, l'autorització o la confirmació de l'administració concursal.

Els administradors o liquidadors del deutor persona jurídica continuen amb la representació de l'entitat dins del concurs. En cas de suspensió, les facultats d'administració i disposició pròpies de l'òrgan d'administració o liquidació passen a l'administració concursal. En cas d'intervenció, aquestes facultats continuen sent exercides pels administradors o liquidadors, amb la supervisió de l'administració concursal, a qui correspon autoritzar o confirmar els actes d'administració i disposició.

Els apoderaments que puguen existir al mateix temps de la declaració de concurs queden afectats per la suspensió o la intervenció de les facultats patrimonials.

Si el càrrec d'administrador de la persona jurídica és retribuït, el jutge del concurs pot acordar que deixi de ser-ho o reduir l'import de la retribució, a la vista del contingut i la complexitat de les funcions d'administració i del patrimoni de la concursada.

A sol·licitud de l'administració concursal, el jutge li pot atribuir, sempre que estiguen afectats els interessos patrimonials de la persona jurídica concursada, l'exercici dels drets polítics que corresponguen a aquesta en unes altres entitats.

B) Efectes sobre els creditors

De la integració dels creditors a la massa passiva

Una vegada declarat el concurs, tots els creditors del deutor, ordinaris o no, siga quina siga la seua nacionalitat i domicili, queden integrats de dret en la massa passiva del concurs, sense unes altres excepcions que les que establisquen les lleis.

En cas de concurs de persona casada en règim de societat de guanys o qualsevol altre de comunitat de béns, s'integren en la massa passiva els crèdits contra el cònjuge del concursat, que siguen, a més, crèdits de responsabilitat de la societat o comunitat conjugal.

Nous judicis declaratius

Els jutges de l'ordre civil i de l'ordre social davant els quals s'interpose una demanda la qual haja de conèixer el jutge del concurs de conformitat amb el que preveu la Llei s'han d'abstenir de conèixer-la i han de prevenir les parts perquè exercisquen el seu dret davant el jutge del concurs.

Continuació i acumulació de judicis declaratius pendents

Els judicis declaratius en què el deutor siga part i que estiguen en tramitació en el moment de la declaració de concurs s'han de continuar substanciant davant el mateix tribunal que els estiga coneixent ts fins a la fermesa de la sentència.

Per excepció s'acumulen d'ofici al concurs, sempre que estiguen en primera instància i no haja finalitzat l'acte de judici o la vista, tots els judicis per reclamació de danys i perjudicis a la persona jurídica concursada contra els seus administradors o liquidadors, de fet o de dret, i contra els auditors.

Sentències i laudes fermes

Les sentències i els laudes fermes dictats abans o després de la declaració de concurs vinculen el jutge, que ha de donar a les resolucions pronunciades el tractament concursal que corresponga.

Execucions i constrenyiments

Declarat el concurs, no es poden iniciar execucions singulars, judicials o extrajudicials, ni seguir-se constrenyiments administratius o tributaris contra el patrimoni del deutor.

Fins a l'aprovació del pla de liquidació, es poden continuar els procediments administratius d'execució en els quals s'haja dictat diligència d'embargament i les execucions laborals en les quals s'hagen embargat béns del concursat, tot això abans de la data de declaració del concurs, sempre que els béns objecte d'embargament no siguin necessaris per a la continuïtat de l'activitat professional o empresarial del deutor.

Paralització d'execucions de garanties reals i accions de recuperació assimilades

Els creditors amb garantia real sobre béns del concursat que siguin necessaris per a la continuïtat de la seua activitat professional o empresarial no poden iniciar l'execució o la realització forçosa de la garantia fins que no s'aprove un conveni el contingut del qual no afecte l'exercici d'aquest dret o transcórrega un any des de la declaració de concurs sense que s'haja produït l'obertura de la liquidació.

En particular, no es consideren necessàries per a la continuació de l'activitat les accions o participacions de societats destinades exclusivament a la tinença d'un actiu i del passiu necessari per al seu finançament, sempre que l'execució de la garantia constituïda sobre aquestes no supose causa de resolució o modificació de les relacions contractuals que permeten al concursat mantenir l'explotació de l'actiu.

Tampoc es poden exercir durant aquest temps:

a) Les accions tendents a recuperar els béns venuts a terminis o finançats amb reserva de domini mitjançant contractes inscrits en el Registre de béns mobles.

b) Les accions resolutòries de vendes d'immobles per falta de pagament del preu ajornat, tot i que deriven de condicions explícites inscrites en el Registre de la propietat.

c) Les accions tendents a recuperar els béns cedits en arrendament financer mitjançant contractes inscrits en els Registres de la propietat o de béns mobles o formalitzats en un document que comporte execució.

Prohibició de compensació

Sense perjudici del que preveu l'article 205, una vegada declarat el concurs, no és procedent la compensació dels crèdits i deutes del concursat, però produeix els seus efectes la compensació els requisits de la qual existien abans de la declaració, encara que la resolució judicial o acte administratiu que la declare s'haja dictat amb posterioritat a aquesta.

Suspensió de la meritació d'interessos

Des de la declaració de concurs queda suspesa la meritació dels interessos, legals o convencionals, llevat dels corresponents als crèdits amb garantia real, que són exigibles fins on arribe la garantia respectiva.

Els crèdits salarials que resulten reconeguts meriten interessos d'acord amb l'interès legal del diner fixat en la corresponent llei de pressupostos. Els crèdits derivats dels interessos tenen la consideració de subordinats als efectes del que preveu l'article 92.3r de la Llei.

No obstant això, quan en el concurs s'arribe a una solució de conveni que no implique quitament, s'hi pot pactar el cobrament, total o parcial, dels interessos la meritació dels quals haja resultat suspesa, calculats al tipus legal o al convencional si és inferior.

En cas de liquidació, si en resulta un romanent després del pagament de la totalitat dels crèdits concursals, s'han de satisfer els interessos esmentats calculats al tipus convencional.

C) Efectes sobre els contractes

Vigència dels contractes amb obligacions recíproques

En els contractes subscrits pel deutor, quan en el moment de la declaració del concurs una de les parts haja complert íntegrament les seues obligacions i l'altra tinga pendent el compliment total o parcial de les recíproques al seu càrrec, el crèdit o el deute que corresponga al deutor s'ha d'incloure, segons escaiga, a la massa activa o a la passiva del concurs.

La declaració de concurs, per si sola, no afecta la vigència dels contractes amb obligacions recíproques pendents de compliment tant a càrrec del concursat com de l'altra part. Les prestacions a les quals estiga obligat el concursat s'han de realitzar amb càrrec a la massa.

No obstant això, l'administració concursal, en cas de suspensió, o el concursat, en cas d'intervenció, poden sol·licitar la resolució del contracte si ho consideren convenient a l'interès del concurs.

- El secretari judicial ha de citar a dia cert davant del jutge el concursat, l'administració concursal i l'altra part en el contracte i, si hi ha acord quant a la resolució i els seus efectes, el jutge ha de dictar interlocutòria en què declare resolt el contracte de conformitat amb el que s'haja acordat.
- Altrament, les diferències se substancien pels tràmits de l'incident concursal i el jutge ha de decidir sobre la resolució, i acordar, si escau, les restitucions que escaiguen i la indemnització que s'haja de satisfer amb càrrec a la massa.
- Quan es tracte de la resolució de contractes d'arrendament financer, i a falta d'acord entre les parts, a la demanda incidental s'hi ha d'adjuntar una taxació pericial independent dels béns cedits que el jutge pot tenir en compte en fixar la indemnització.

Es consideren no posades les clàusules que establisquen la facultat de resolució o l'extinció del contracte per la sola causa de la declaració de concurs de qualsevol de les parts.

Resolució per incompliment

La declaració de concurs no afecta la facultat de resolució dels contractes a què es refereix l'apartat 2 de l'article precedent per incompliment posterior de qualsevol de les parts.

Si es tracta de contractes de tracte successiu, la facultat de resolució també es pot exercir quan l'incompliment haja estat anterior a la declaració de concurs.

L'acció resolutòria s'exerceix davant el jutge del concurs i se substancia pels tràmits de l'incident concursal.

Encara que hi haja causa de resolució, el jutge, atenent l'interès del concurs, pot acordar el compliment del contracte, i són a càrrec de la massa les prestacions degudes o que haja de realitzar el concursat.

Acordada la resolució del contracte, queden extingides les obligacions pendents de venciment.

- Quant a les vençudes, s'ha d'incloure en el concurs el crèdit que corresponga al creditor que haja complert les seues obligacions contractuals, si l'incompliment del concursat és anterior a la declaració de concurs; si és posterior, el crèdit de la part complidora s'ha de satisfer amb càrrec a la massa.
- En tot cas, el crèdit ha d'incloure el rescabament dels danys i perjudicis que escaiga.

Supòsits especials

El que estableixen els articles anteriors no afecta l'exercici de la facultat de denúncia unilateral del contracte que siga procedent de conformitat amb la Llei.

Tampoc afecta l'aplicació de les lleis que disposen o permeten expressament pactar l'extinció del contracte en els casos de situacions concursals o de liquidació administrativa d'alguna de les parts.

TEMA XII

DRET CONCURSAL (II)

1. La massa activa. La seua determinació i accions de reintegració
2. La massa passiva. La seua determinació. Reconeixement i classificació dels crèdits
3. El conveni. Propostes i adhesions dels creditors. La junta de creditors. Aprovació judicial i eficàcia del conveni
4. La fase de liquidació. Operacions de liquidació i pagament als creditors
5. La qualificació del concurs
6. Normes processals. L'incident concursal i el règim de recursos
7. Unió Europea i normes de Dret internacional privat sobre els concursos

1. La massa activa. La seua determinació i accions de reintegració

De la composició de la massa activa i formació de la secció tercera

Principi d'universalitat

Constitueixen la massa activa del concurs els béns i drets integrats en el patrimoni del deutor a la data de la declaració de concurs i els que s'hi reintegren o adquirisquen fins a la conclusió del procediment.

S'exceptuen els legalment inembargables.

Formació de l'inventari

L'administració concursal ha d'elaborar con més aviat millor un inventari que ha de contenir la relació i l'apreuament dels béns i els drets del deutor integrats a la massa activa a la data de tancament, que és el dia anterior al d'emissió del seu informe.

En cas de concurs d'una persona casada en règim de guanys o qualsevol altre de comunitat de béns, s'inclouen en l'inventari la relació i l'apreuament dels béns i els drets privatis del deutor concursat, així com les dels béns i drets de guanys o comuns, amb indicació expressa del seu caràcter.

De cada un dels béns i drets esmentats a l'inventari se n'ha de fer constar la naturalesa, les característiques, el lloc on estiga i, si escau, les dades d'identificació registral.

També s'han d'indicar els gravàmens, les traves i les càrregues que afecten aquests béns i drets, i s'hi ha de fer constar la naturalesa i les dades d'identificació.

L'apreuament de cada un dels béns i drets s'ha de fer d'acord amb el seu valor de mercat, tenint en compte els drets, els gravàmens o les càrregues de naturalesa perpètua, temporal o redimible que directament els afecten i influïsquen en el seu valor, així com les garanties reals i les traves o els embargaments que garantisquen o assegurin deutes no inclosos a la massa passiva.

En l'inventari s'hi ha d'afegir una relació de tots els litigis el resultat dels quals pugui afectar-ne el contingut i una altra on consten totes les accions que s'hagen de promoure, a judici de l'administració concursal, per a la reintegració de la massa activa. En ambdues relacions s'ha d'informar sobre la viabilitat, els riscos, els costos i les possibilitats de finançament de les actuacions judicials corresponents.

Accions de reintegració

Una vegada declarat el concurs, són rescindibles els **actes perjudicials** per a la massa activa efectuats pel deutor dins dels **dos anys anteriors** a la data de la declaració, **encara que no hi haja hagut intenció fraudulenta**.

El perjudici patrimonial es presumeix, sense admetre prova en contra, quan es tracte d'actes de disposició a títol gratuït, llevat de les liberalitats d'ús, i de pagaments o uns altres actes d'extinció d'obligacions amb venciment posterior a la declaració del concurs, excepte si tenen garantia real, cas en què s'aplica el que preveu l'apartat següent.

Llevat de prova en contra, el perjudici patrimonial es presumeix quan es tracte dels actes següents:

1r. Els dispositius a títol onerós efectuats a favor d'alguna de les persones especialment relacionades amb el concursat.

2n. La constitució de garanties reals a favor d'obligacions preexistents o de les noves contretes en substitució d'aquelles.

3r. Els pagaments o uns altres actes d'extinció d'obligacions que tinguen garantia real i amb venciment posterior a la declaració del concurs.

Quan es tracte d'actes no compresos en els tres casos que preveu l'apartat anterior, el perjudici patrimonial ha de ser provat per qui exercisca l'acció rescissòria.

En cap cas poden ser objecte de rescissió:

1r. Els actes ordinaris de l'activitat professional o empresarial del deutor efectuats en condicions normals.

2n. Els actes compresos en l'àmbit de lleis especials reguladores dels sistemes de pagaments i compensació i liquidació de valors i instruments derivats.

3r. Les garanties constituïdes a favor dels crèdits de dret públic i a favor del FOGASA en els acords o convenis de recuperació que preveu la seua normativa específica.

L'exercici de les accions rescissòries no impedeix el d'altres accions d'impugnació d'actes del deutor que siguen procedents de conformitat amb el dret, les quals es poden exercir davant el jutge del concurs, d'acord amb les normes de legitimació i procediment que per a aquelles conté l'article 72.

Legitimació i procediment

La legitimació activa per a l'exercici de les accions rescissòries i unes altres d'impugnació corresponen a l'administració concursal.

Els creditors que hagen instat per escrit de l'administració concursal l'exercici d'alguna acció, assenyalant l'acte concret que es vol rescindir o impugnar i el fonament per fer-ho, estan legitimats per exercir-la si l'administració concursal no ho fa dins els dos mesos següents al requeriment.

En aquest cas, quant a les despeses i costes dels legitimats subsidiaris s'aplica la norma prevista en l'apartat 4 de l'article 54.

Només l'administració concursal està legitimada per a l'exercici de l'acció rescissòria i unes altres d'impugnació que es puguin plantejar contra els acords de refinançament de l'article 71 bis.

L'acció rescissòria només es pot fonamentar en l'incompliment de les condicions que preveu l'article esmentat, i la prova d'aquest incompliment correspon a qui exercisca l'acció.

Per a l'exercici d'aquestes accions no és aplicable la legitimació subsidiària que preveu l'apartat anterior.

Les demandes de rescissió s'han d'adreçar contra el deutor i contra els qui hagen estat part en l'acte impugnats.

Si el bé que es vol reintegrar ha estat transmès a un tercer, la demanda també s'ha d'adreçar contra aquest quan l'actor vulga desvirtuar la presumpció de bona fe de l'adquirent o atacar la irreivindicabilitat de què gaudisca o la protecció derivada de la publicitat registral.

Les accions rescissòries i unes altres d'impugnació es tramiten pel curs de l'incident concursal.

Les demandes interposades pels legitimats subsidiaris s'han de notificar a l'administració concursal.

Efectes de la rescissió

La sentència que estime l'acció ha de declarar la ineficàcia de l'acte impugnat i condemnar a la restitució de les prestacions objecte d'aquell, amb els seus fruits i interessos.

Si els béns i drets eixits del patrimoni del deutor no es poden reintegrar a la massa perquè pertanyen a un tercer no demandat o que, d'acord amb la sentència, ha procedit de bona fe o gaudeix d'irreivindicabilitat o de protecció registral, s'ha de condemnar a qui haja estat part en l'acte rescindit a lliurar el valor que tenien quan van eixir del patrimoni del deutor concursat, més l'interès legal;

si la sentència aprecia mala fe en qui va contractar amb el concursat, se l'ha de condemnar a indemnitzar la totalitat dels danys i perjudicis causats a la massa activa.

El dret a la prestació que resulte a favor de qualsevol dels demandats com a conseqüència de la rescissió té la consideració de crèdit contra la massa, que s'ha de satisfer simultàniament a la reintegració dels béns i els drets objecte de l'acte rescindit, llevat que la sentència aprecie mala fe en el creditor, cas en què es considera crèdit concursal subordinat.

2. La massa passiva. La seua determinació. Reconeixement i classificació dels crèdits

De la composició de la massa passiva

Crèdits concursals i crèdits contra la massa

Constitueixen la massa passiva els crèdits contra el deutor comú que d'acord amb la Llei no tinguen la consideració de crèdits contra la massa.

Tenen la consideració de **crèdits contra la massa** els següents:

1r. Els crèdits per salaris pels últims trenta dies de treball efectiu anteriors a la declaració de concurs i en quantia que no supere el doble del salari mínim interprofessional.

2n. Els de costes i despeses judicials necessàries per a la sol·licitud i la declaració de concurs, l'adopció de mesures cautelars, la publicació de les resolucions judicials que preveu la Llei, i l'assistència i representació del concursat i de l'administració concursal durant tota la tramitació del procediment i els seus incidents, quan la seua intervenció siga legalment obligatòria o es faça en interès de la massa, fins a l'eficàcia del conveni o, altrament, fins a la conclusió del concurs, llevat dels ocasionats pels recursos que interposen contra resolucions del jutge quan siguen totalment o parcialment desestimats amb expressa condemna en costes.

3r. Els de costes i despeses judicials ocasionades per l'assistència i la representació del deutor, de l'administració concursal o de creditors legitimats en els judicis que, en interès de la massa, continuen o inicien d'acord amb el que disposa la Llei, llevat del que es preveu per als casos de desistiment, assentiment, transacció i defensa separada del deutor i, si escau, fins als límits quantitius que aquesta establisca.

4t. Els d'aliments del deutor i de les persones respecte de les quals tinga el deure legal de prestar-los, d'acord amb el que disposa la Llei sobre la seua procedència i quantia, així com, en tota l'extensió que es fixe en la corresponent resolució judicial posterior a la declaració del concurs, els dels aliments a càrrec del concursat acordats pel jutge de primera instància en algun dels processos a què es refereix el títol I del llibre IV de la Llei d'enjudiciament civil.

També tenen aquesta consideració els crèdits d'aquest tipus meritats amb posterioritat a la declaració del concurs quan tinguen l'origen en una resolució judicial dictada amb anterioritat.

5è. Els generats per l'exercici de l'activitat professional o empresarial del deutor després de la declaració del concurs, incloent-hi els crèdits laborals, compreses en aquests les indemnitzacions d'acomiadament o extinció dels contractes de treball, així com els recàrrecs sobre les prestacions per incompliment de les obligacions en matèria de salut laboral, fins que el jutge acorde el cessament de l'activitat professional o empresarial, o declare la conclusió del concurs.

Els crèdits per indemnitzacions derivades d'extincions col·lectives de contractes de treball ordenats pel jutge del concurs s'entenen comunicats i reconeguts per la mateixa resolució que els aprobe, siga quin siga el moment.

6è. Els que, d'acord amb la Llei, resulten de prestacions a càrrec del concursat en els contractes amb obligacions recíproques pendents de compliment que continuen en vigor després de la declaració de concurs, i d'obligacions de restitució i indemnització en cas de resolució voluntària o per incompliment del concursat.

7è. Els que, en els casos de pagament de crèdits amb privilegi especial sense realització dels béns o drets afectes, en els de rehabilitació de contractes o d'enervació de desnonament i en els altres que preveu la Llei, corresponguen per les quantitats degudes i les de futur venciment a càrrec del concursat.

8è. Els que, en els casos de rescissió concursal d'actes realitzats pel deutor, corresponguen a la devolució de contraprestacions rebudes per aquest, llevat que la sentència aprecie mala fe en el titular d'aquest crèdit.

9è. Els que resulten d'obligacions vàlidament contraetes durant el procediment per l'administració concursal o, amb l'autorització o conformitat d'aquesta, pel concursat sotmès a intervenció.

10è. Els que resulten d'obligacions nascudes de la Llei o de responsabilitat extracontractual del concursat posteriorment a la declaració de concurs i fins a la conclusió del concurs.

11è. El 50% dels crèdits que suposen nous ingressos de tresoreria i hagen estat concedits en el marc d'un acord de refinançament, en les condicions previstes en l'article 71 bis o a la disposició addicional quarta.

En cas de liquidació, els crèdits concedits al concursat en el marc d'un conveni d'acord amb el que disposa l'article 100.5.

Aquesta classificació no s'aplica als ingressos de tresoreria fets pel deutor mateix o per persones relacionades especialment a través d'una operació d'augment de capital, préstecs o actes amb una finalitat anàloga.

12è. Qualsevol altres crèdits als quals la Llei atribueixi expressament aquesta consideració.

Els crèdits del número 1r de l'apartat anterior s'han de pagar de manera immediata.

Els restants crèdits contra la massa, siga quina siga la seua naturalesa i l'estat del concurs, s'han de pagar en els venciments respectius.

L'administració concursal pot alterar aquesta regla quan ho considere convenient per a l'interès del concurs i sempre que presumisca que la massa activa és suficient per a la satisfacció de tots els crèdits contra la massa.

Aquesta postergació no pot afectar els crèdits dels treballadors, els crèdits alimentaris, ni els crèdits tributaris i de la Seguretat Social.

Les accions relatives a la qualificació o al pagament dels crèdits contra la massa s'han d'exercir davant del jutge del concurs pels tràmits de l'incident concursal, però no es poden iniciar execucions judicials o administratives per fer-los efectius fins que s'aprove el conveni, s'obre la liquidació o transcórrega un any des de la declaració de concurs sense que s'haja produït cap d'aquests actes.

Aquesta paralització no impedeix la meritació dels interessos, recàrrecs i unes altres obligacions vinculades a la falta de pagament del crèdit al seu venciment.

Satisfetes les prestacions d'acord amb la seua normativa específica, el FOGASA se subroga en els crèdits dels treballadors amb la seua mateixa classificació i en els termes de l'article 33 de l'Estatut dels treballadors.

Comunicació de crèdits

Dins el termini assenyalat en el número 5è de l'apartat 1 de l'article 21 (un mes a comptar de l'endemà a la publicació en el Butlletí Oficial de l'Estat de la interlocutòria de declaració de concurs), els creditors del concursat han de comunicar a l'administració concursal l'existència dels seus crèdits.

La comunicació s'ha de formular per escrit signat pel creditor, per qualsevol altre d'interessat en el crèdit o per qui acredite representació suficient d'ells, i s'ha d'adreçar a l'administració concursal.

La comunicació es pot presentar en el domicili designat a aquest efecte, el qual ha d'estar en la localitat en la qual tinga la seua seu el jutjat, o s'ha de remetre al domicili esmentat. També es pot efectuar la comunicació per mitjans electrònics.

El domicili i l'adreça electrònica assenyalats als efectes de comunicacions són únics i els ha de posar en coneixement del jutjat l'administrador concursal en el moment de l'acceptació del càrrec o, si escau, en el moment de l'acceptació del segon dels administradors designats.

Reconeixement de crèdits

Correspon a l'administració concursal determinar la inclusió o l'exclusió a la llista de creditors dels crèdits posats de manifest en el procediment.

Aquesta decisió s'ha d'adoptar respecte a cada un dels crèdits, tant dels que s'hagen comunicat expressament com dels que resulten dels llibres i els documents del deutor o que per qualsevol altra raó consten en el concurs.

Totes les qüestions que se susciten en matèria de reconeixement de crèdits han de ser tramitades i resoltes per mitjà de l'incident concursal.

Supòsits especials de reconeixement

Els crèdits sotmesos a condició resolutòria es reconeixen com a condicionals i gaudeixen dels drets concursals que corresponguen a la seua quantia i qualificació, mentre no es complisca la condició. Complerta aquesta, es poden anul·lar, a petició de part, les actuacions i decisions en les quals l'acte, l'adhesió o el vot del creditor condicional ha estat decisiu. Totes les altres actuacions es mantenen, sense perjudici del deure de devolució a la massa, si escau, de les quantitats cobrades pel creditor condicional, i de la responsabilitat en què l'esmentat creditor haja pogut incórrer davant la massa o davant els creditors.

Als crèdits de dret públic de les administracions públiques i els seus organismes públics recorreguts en via administrativa o jurisdiccional, tot i que la seua executivitat estiga cautelament suspesa, els és aplicable el que disposa l'apartat anterior.

En canvi, els crèdits de dret públic de les administracions públiques i els seus organismes públics que resulten de procediments de comprovació o inspecció es reconeixen com a contingents fins a la seua quantificació, a partir de la qual tenen el caràcter que els corresponga d'acord amb la seua naturalesa sense que siga possible la seua subordinació per comunicació tardana. Igualment, en el cas que no hi haja liquidació administrativa, es classifiquen com a contingents fins al seu reconeixement per sentència judicial, les quantitats defraudades a la Hisenda Pública i a la Tresoreria General de la Seguretat Social des de l'admissió a tràmit de la querella o denúncia.

Els crèdits sotmesos a condició suspensiva i els litigiosos han de ser reconeguts en el concurs com a crèdits contingents sense quantia pròpia i amb la qualificació que corresponga, i s'admeten els seus titulars com a creditors legitimats en el judici sense unes altres limitacions que la suspensió dels drets d'adhesió, de vot i de cobrament. En tot cas, la confirmació del crèdit contingent o el seu reconeixement en sentència ferma o susceptible d'execució provisional, atorga al titular la totalitat dels drets concursals que corresponguen a la seua quantia i qualificació.

Quan el jutge del concurs considere probable el compliment de la condició resolutòria o la confirmació del crèdit contingent, pot adoptar, a petició de part, les mesures cautelars de constitució de provisions amb càrrec a la massa, de prestació de fiances per les parts i qualsevol altra que considere oportuna en cada cas.

Els crèdits que no es puguin fer efectius contra el concursat sense la prèvia excussió del patrimoni del deutor principal es reconeixen com a crèdits contingents mentre el creditor no justifiqui complidament a l'administració concursal haver exhaurit l'excussió; en aquest cas, es confirma el reconeixement del crèdit en el concurs pel saldo subsistent.

Els crèdits en els quals el creditor gaudisca de fiança de tercer es reconeixen pel seu import sense cap limitació i sense perjudici de la substitució del titular del crèdit en cas de pagament pel fiador. Sempre que es produïska la subrogació per pagament, en la qualificació d'aquests crèdits s'ha d'optar per la que resulte menys costosa per al concurs entre les que corresponguen al creditor o al fiador.

A sol·licitud del creditor que haja cobrat una part del seu crèdit d'un avalador, fiador o deutor solidari del concursat, es poden incloure a favor seu a la llista de creditors tant la resta del seu crèdit no satisfet com la totalitat del que, per reemborsament o per quota de solidaritat, corresponga a qui ha fet el pagament parcial, encara que aquest no haja comunicat el seu crèdit o haja fet remissió del deute.

Si abans de la presentació dels textos definitius s'haguera complit la contingència, condició o supòsit especial recollit en aquest article, l'administració concursal ha de procedir, d'ofici o a sol·licitud de l'interessat, a incloure les modificacions que siguen procedents conforme als apartats anteriors.

De la classificació dels crèdits. Classes de crèdits

Els crèdits inclosos en la llista de creditors es classifiquen, a efectes del concurs, en **privilegiats, ordinaris i subordinats**.

Els crèdits privilegiats es classifiquen, al seu torn, en crèdits amb privilegi especial, si afecten determinats béns o drets, i crèdits amb privilegi general, si afecten la totalitat del patrimoni del deutor.

No s'admet en el concurs cap privilegi o preferència que no estiga reconegut en la Llei.

S'entenen classificats com a crèdits ordinaris els que no estiguen qualificats en la Llei com a privilegiats ni com a subordinats.

Són crèdits amb privilegi especial:

1r. Els crèdits garantits amb hipoteca voluntària o legal, immobiliària o mobiliària, o amb penyora sense desplaçament, sobre els béns o drets hipotecats o pignorats.

2n. Els crèdits garantits amb anticresi, sobre els fruits de l'immoble gravat.

3r. Els crèdits refaccionaris, sobre els béns refaccionats, inclosos els dels treballadors sobre els objectes per ells elaborats mentre siguen propietat o estiguen en possessió del concursat.

4t. Els crèdits per contractes d'arrendament financer o de compravenda amb preu ajornat de béns mobles o immobles, a favor dels arrendadors o venedors i, si escau, dels finançadors, sobre els béns arrendats o venuts amb reserva de domini, amb prohibició de disposar o amb condició resolutòria en cas de falta de pagament.

5è. Els crèdits amb garantia de valors representats mitjançant anotacions en compte, sobre els valors gravats.

6è Els crèdits garantits amb penyora constituïda en document públic, sobre els béns o drets pignorats que estiguen en possessió del creditor o d'un tercer. Si es tracta de penyora de crèdits, només cal que hi conste en document amb data fefaent per gaudir de privilegi sobre els crèdits pignorats.

Els crèdits garantits amb penyora constituïda sobre crèdits futurs només gaudeixen de privilegi especial quan concórreguen els requisits següents abans de la declaració de concurs:

a) Que els crèdits futurs nasquen de contractes perfeccionats o relacions jurídiques constituïdes amb anterioritat a la declaració esmentada.

b) Que la penyora estiga constituïda en document públic o, en el cas de penyora sense desplaçament de la possessió, s'haja inscrit en el registre públic competent.

c) Que, en el cas de crèdits derivats de la resolució de contractes de concessió d'obres o de gestió de serveis públics, complisquen, a més, el que exigeix l'article 261.3 del text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre.

Perquè els crèdits esmentats en els números 1r a 5è de l'apartat anterior puguen ser classificats amb privilegi especial, la respectiva garantia ha d'estar constituïda amb els requisits i les formalitats que preveu la legislació específica per a la seua oposabilitat a tercers, llevat que es tracte d'hipoteca legal tàcita o dels refaccionaris dels treballadors.

El privilegi especial només afecta la part del crèdit que no excedisca el valor de la garantia respectiva que conste en la llista de creditors, calculada d'acord amb el que disposa l'apartat 5 de l'article 94. L'import del crèdit que excedisca el reconegut com a privilegiat especial s'ha de qualificar segons la seua naturalesa.

Són crèdits amb privilegi general:

1r. Els crèdits per salaris que no tinguen reconegut un privilegi especial, en la quantia que resulte de multiplicar el triple del salari mínim interprofessional pel nombre de dies de salari pendents de pagament, les indemnitzacions derivades de l'extinció dels contractes, en la quantia corresponent al mínim legal calculada sobre una base que no supere el triple del salari mínim interprofessional, les indemnitzacions derivades d'accident de treball i malaltia professional, meritats amb anterioritat a la declaració de concurs. El mateix privilegi han de tenir els capitals cost de Seguretat Social dels quals siga legalment responsable el concursat, i els recàrrecs sobre les prestacions per incompliment de les obligacions en matèria de salut laboral, sempre que siguin meritades amb anterioritat a la declaració de concurs.

2n. Les quantitats corresponents a retencions tributàries i de Seguretat Social que dega el concursat en compliment d'una obligació legal.

3r. Els crèdits de persones naturals derivats del treball personal no dependent i els que corresponguen al mateix autor per la cessió dels drets d'explotació de l'obra objecte de propietat intel·lectual, meritats durant els sis mesos anteriors a la declaració del concurs.

4t. Els crèdits tributaris i uns altres de dret públic, així com els crèdits de la Seguretat Social que no gaudisquen d'un privilegi especial d'acord amb l'apartat 1 de l'article 90, ni del privilegi general del número 2n d'aquest article. Aquest privilegi es pot exercir per al conjunt dels crèdits de la hisenda pública i per al conjunt dels crèdits de la Seguretat Social, respectivament, fins i tot el 50% del seu import.

5è. Els crèdits per responsabilitat civil extracontractual. No obstant això, els danys personals no assegurats s'han de tramitar en concurrència amb els crèdits recollits en el número 4t d'aquest article.

Els crèdits en concepte de responsabilitat civil derivada de delictes contra la hisenda pública i contra la Seguretat Social.

6è. Els crèdits que suposen nous ingressos de tresoreria concedits en el marc d'un acord de finançament que reunisca les condicions que preveu l'article 71.6 i en la quantia no reconeguda com a crèdit contra la massa.

7è. Els crèdits de què siga titular el creditor a instància del qual s'haja declarat el concurs i que no tinguen el caràcter de subordinats, fins al 50% del seu import.

Són crèdits subordinats:

1r. Els crèdits que, havent estat comunicats tardanament, siguen inclosos per l'administració concursal a la llista de creditors, així com els que, no havent estat comunicats, o havent-ho estat de manera tardana, siguen inclosos en aquesta llista per comunicacions posteriors o pel jutge en resoldre sobre la impugnació. No han de quedar subordinats per aquesta causa, i s'han de classificar segons corresponga els crèdits de l'article 86.3, els crèdits l'existència dels quals resulte de la documentació del deutor, els que consten en document amb força executiva, els crèdits assegurats amb garantia real inscrita en registre públic, els que consten d'una altra manera en el concurs o en un altre procediment judicial, i aquells altres per a la determinació dels quals siga necessària l'actuació de comprovació de les administracions públiques.

2n. Els crèdits que per pacte contractual tinguen el caràcter de subordinats respecte a tots els altres crèdits contra el deutor.

3r. Els crèdits per recàrrecs i interessos de qualsevol classe, inclosos els moratoris, llevat dels corresponents a crèdits amb garantia real fins on arribe la respectiva garantia.

4t. Els crèdits per multes i unes altres sancions pecuniàries.

5è. Els crèdits de què siga titular alguna de les persones especialment relacionades amb el deutor a què es refereix l'article següent, llevat dels compresos en l'article 91.1r quan el deutor siga una persona natural i els crèdits diferents dels préstecs o actes amb una finalitat anàloga dels quals siguen titulars els socis a què es refereix l'article 93.2.1r i 3r que reunisquen les condicions de participació en el capital que s'hi indiquen.

S'exceptuen d'aquesta regla els crèdits per aliments nascuts i vençuts abans de la declaració de concurs, que tenen la consideració de crèdit ordinari.

6è. Els crèdits que com a conseqüència de rescissió concursal resulten a favor de qui a la sentència haja estat declarat part de mala fe en l'acte impugnat.

7è. Els crèdits derivats dels contractes amb obligacions recíproques a què es refereixen els articles 61, 62, 68 i 69, quan el jutge constata, amb l'informe previ de l'administració concursal, que el creditor obstaculitza de manera reiterada el compliment del contracte en perjudici de l'interès del concurs.

Es consideren **persones especialment relacionades** amb el concursat **persona natural**:

1r. El cònjuge del concursat o qui ho haja estat dins dels dos anys anteriors a la declaració de concurs, la seua parella de fet inscrita o les persones que hi convisquen amb una relació d'afectivitat anàloga o hi hagen conviscut habitualment dins dels dos anys anteriors a la declaració de concurs.

2n. Els ascendents, descendents i germans del concursat o de qualsevol de les persones a què es refereix el número anterior.

3r. Els cònjuges dels ascendents, dels descendents i dels germans del concursat.

4t. Les persones jurídiques controlades pel concursat o per les persones esmentades als números anteriors o els seus administradors de fet o de dret. Es presumeix que hi ha control quan concórrega alguna de les situacions que preveu l'article 42.1 del Codi de comerç.

5è. Les persones jurídiques que formen part del mateix grup d'empreses que les previstes en el número anterior.

6è. Les persones jurídiques de les quals les persones descrites als números anteriors siguen administradors de fet o de dret.

Es consideren **persones especialment relacionades** amb el concursat **persona jurídica**:

1r. Els socis que d'acord amb la llei siguin personalment i il·limitadament responsables dels deutes socials i els altres que, en el moment del naixement del dret de crèdit, siguin titulars directament o indirectament d'almenys un 5% del capital social, si la societat declarada en concurs té valors admesos a negociació en mercat secundari oficial, o un 10% si no en té. Quan els socis siguin persones naturals, es consideren també persones especialment relacionades amb la persona jurídica concursada les persones que ho siguin amb els socis d'acord amb el que disposa l'apartat anterior.

2n. Els administradors, de dret o de fet, els liquidadors del concursat persona jurídica i els apoderats amb poders generals de l'empresa, així com els qui ho hagen estat dins dels dos anys anteriors a la declaració de concurs.

Els creditors que hagen capitalitzat directament o indirectament la totalitat o part dels seus crèdits en compliment d'un acord de refinançament adoptat de conformitat amb l'article 71 bis o la disposició addicional quarta, d'un acord extrajudicial de pagaments o d'un conveni concursal, i encara que hagen assumit càrrecs en l'administració del deutor per raó de la capitalització, no tenen la consideració de persones especialment relacionades amb el concursat als efectes de la qualificació dels crèdits que tinguen contra el deutor com a conseqüència del refinançament que li hagen atorgat en virtut de l'acord o conveni esmentat. Tampoc tenen la consideració d'administradors de fet els creditors que hagen subscrit un acord de refinançament, conveni concursal o acord extrajudicial de pagaments per les obligacions que assumisca el deutor en relació amb el pla de viabilitat, llevat que es prove l'existència d'alguna circumstància que pugui justificar aquesta condició.

3r. Les societats que formen part del mateix grup que la societat declarada en concurs i els seus socis comuns, sempre que aquests reunisquen les mateixes condicions que al número 1r d'aquest apartat.

Llevat que hi haja prova en contra, es consideren persones especialment relacionades amb el concursat els cessionaris o adjudicatariis de crèdits pertanyents a qualsevol de les persones esmentades en els apartats anteriors, sempre que l'adquisició s'haja produït dins dels dos anys anteriors a la declaració de concurs.

De la llista de creditors

A l'informe de l'administració concursal s'hi ha d'adjuntar la llista de creditors, referida a la data de sol·licitud del concurs, que ha de comprendre una relació dels inclosos i una altra dels exclosos, ambdues ordenades alfabèticament.

La relació dels creditors inclosos ha d'expressar la identitat de cadascun d'ells, la causa, la quantia per principal i per interessos, dates d'origen i venciment dels crèdits reconeguts de què siga titular, les seues garanties personals o reals i la seua qualificació jurídica, i s'ha d'indicar, si escau, el seu caràcter de litigiosos, condicionals o pendents de l'excussió prèvia del patrimoni del deutor principal. Els creditors amb privilegi general o especial, respectivament, han d'estar inclosos en les classes següents:

1r. Laborals, entenent-se com a tals els creditors de dret laboral. Queden exclosos els vinculats per la relació laboral de caràcter especial del personal d'alta direcció en allò que excedisca la quantia que preveu l'article 91.1r. A aquests efectes, tenen igualment consideració de creditors de dret laboral els treballadors autònoms econòmicament dependents en una quantia que no excedisca la que preveu l'article 91.1r.

2n. Públics, entenent-se com a tals els creditors de dret públic.

3r. Financers, entenent-se com a tals els titulars de qualsevol endeutament financer independentment del fet que estiguen o no sotmesos a supervisió financera.

4t. Resta de creditors, entre els quals s'inclouen els creditors per operacions comercials i la resta de creditors no inclosos en les categories anteriors.

Cal fer constar expressament, si n'hi ha, les diferències entre la comunicació i el reconeixement i les conseqüències de la falta de comunicació oportuna.

Quan el concursat siga una persona casada en règim de beneficiaris o qualsevol altre de comunitat de béns, cal relacionar separadament els crèdits que només es poden fer efectius sobre el seu patrimoni privatiu i els que es poden fer efectius també sobre el patrimoni comú.

En la relació dels exclosos hi ha de constar la identitat de cadascun d'ells i els motius de l'exclusió.

En una relació separada, s'han de detallar i quantificar els crèdits contra la massa meritats i pendents de pagament, amb indicació dels venciments.

Als efectes de l'article 90.3, s'ha d'expressar el valor de les garanties constituïdes en assegurament dels crèdits que gaudisquen de privilegi especial. Per determinar aquest valor cal deduir, dels nou desens del valor raonable del bé o dret sobre el qual estiga constituïda la garantia, els deutes pendents que gaudisquen de garantia preferent sobre el mateix bé, sense que en cap cas el valor de la garantia pugua ser inferior a zero, ni superior al valor del crèdit privilegiat ni al valor de la responsabilitat màxima hipotecària o pignorativa que s'haja pactat.

Impugnació de l'inventari i de la llista de creditors

Les parts personades poden impugnar l'inventari i la llista de creditors, dins el termini de deu dies a comptar de la notificació a què es refereix l'apartat 2 de l'article 95, per a la qual cosa se'n pot obtenir una còpia a costa seua. Per als altres interessats, el termini de deu dies es computa des de l'última publicació de les previstes en l'article 95.

La impugnació de l'inventari pot consistir en la sol·licitud de la inclusió o de l'exclusió de béns o drets, o de l'augment o la disminució de l'apreuament dels inclosos.

La impugnació de la llista de creditors es pot referir a la inclusió o a l'exclusió de crèdits, així com a la quantia o a la classificació dels reconeguts.

Quan les impugnacions afecten a menys del 20% de l'actiu o del passiu del concurs el jutge pot ordenar la finalització de la fase comuna i l'obertura de la fase de conveni o de liquidació, sense perjudici del reflex que les impugnacions puguen tenir en els textos definitius i les mesures cautelars que puga adoptar per a la seua efectivitat.

Les impugnacions s'han de substanciar pels tràmits de l'incident concursal, i el jutge d'ofici les pot acumular per resoldre-les conjuntament. Dins dels cinc dies següents a la notificació de l'última sentència resolutòria de les impugnacions, l'administració concursal ha d'introduir en l'inventari, en la llista de creditors i en l'exposició motivada del seu informe les modificacions que, si escau, siguen procedents, i ha de presentar al jutge els textos definitius corresponents. Cal fer constar de manera expressa les diferències entre l'inventari i la llista de creditors presentats inicialment i els textos definitius, així com la relació de les comunicacions posteriors presentades i les modificacions incloses i una altra actualitzada dels crèdits contra la massa meritats, pagats i pendents de pagament, amb expressió dels venciments respectius, i tot això ha de quedar de manifest en la secretaria del jutjat. En el moment de presentar al jutge l'informe amb les modificacions i la relació de crèdits contra la massa, l'administració concursal ha de comunicar telemàticament aquests documents als creditors dels quals es conega l'adreça electrònica.

Totes les impugnacions, una vegada presentades, s'han de fer constar immediatament en el Registre públic concursal. Igualment, dins dels cinc dies següents al de finalització del termini d'impugnació, cal publicar al Registre esmentat una relació de les impugnacions presentades i de les pretensions deduïdes a cadascuna d'aquestes.

Comunicacions posteriors de crèdits

Conclòs el termini d'impugnació i fins a la presentació dels textos definitius, es poden presentar comunicacions de nous crèdits.

Aquests crèdits han de ser reconeguts conforme a regles generals i en la seua classificació cal atènr-se al que disposa l'article 92.1r (**crèdit subordinat**) llevat que el creditor justifique no haver tingut notícia abans de la seua existència, cas en què s'han de classificar segons la seua naturalesa.

L'administració concursal ha de resoldre sobre aquestes en la llista de creditors definitiva que cal presentar.

Si dins del termini de deu dies següent a la posada de manifest dels textos definitius es formula oposició a la decisió de l'administració concursal sobre les comunicacions posteriors presentades, se li ha de donar la tramitació de l'incident concursal.

Aquesta impugnació no ha d'impedir la continuació de la fase de conveni o liquidació, i és aplicable el que preveu l'article 97 ter.

**3. El conveni. Propostes i adhesions dels creditors. La junta de creditors.
Aprovació judicial i eficàcia del conveni**

Requisits formals de la proposta de conveni

Qualsevol proposta de conveni, que pot contenir diferents alternatives, s'ha de formular per escrit i ha d'estar signada pel deutor o, si escau, per tots els creditors proposants, o pels respectius representants amb poder suficient.

Les propostes presentades, el secretari judicial les ha de traslladar a les parts personades.

Quan la proposta continga compromisos de pagament a càrrec de tercers per prestar garanties o finançament, fer pagaments o assumir qualsevol altra obligació, ha d'estar signada, a més, pels comprometents o els seus representants amb poder suficient.

Les signatures de la proposta i, si escau, la justificació del seu caràcter representatiu han d'estar legitimades.

Contingut de la proposta de conveni

La proposta de conveni ha de contenir proposicions de quitament o d'espera, i es poden acumular totes dues.

La proposta de conveni pot contenir, a més de quitaments o esperes, proposicions alternatives o addicionals per a tots o alguns dels creditors o classes de creditors, a excepció dels creditors públics.

Entre les proposicions es poden incloure les ofertes de conversió del crèdit en accions, participacions o quotes socials, obligacions convertibles, crèdits subordinats, en crèdits participatius, en préstecs amb interessos capitalitzables o en qualsevol altre instrument financer de rang, venciment o característiques diferents del deute original.

En cas de conversió del crèdit en accions o participacions, l'acord d'augment de capital del deutor necessari per a la capitalització de crèdits ha de ser subscrit per la majoria prevista, respectivament, per a les societats de responsabilitat limitada i anònimes en els articles 198 i 201.1 LSC.

També es poden incloure en la proposta de conveni proposicions d'alienació, ja siga del conjunt de béns i drets del concursat afectes a la seua activitat empresarial o professional o de determinades unitats productives a favor d'una persona natural o jurídica determinada, que es regeixen pel que disposa l'article 146 bis.

Les proposicions han d'incloure necessàriament l'assumpció per part de l'adquirent de la continuïtat de l'activitat empresarial o professional pròpia de les unitats productives que afecte. En aquests casos, cal oir els representants legals dels treballadors.

La proposta no pot consistir en cap cas en la liquidació global del patrimoni del concursat per a satisfacció dels seus deutes, ni en l'alteració de la classificació de crèdits establerta per la Llei, ni de la quantia d'aquests fixada en el procediment, sense perjudici dels quitaments que es puguin acordar i de la possibilitat de fusió, escissió o cessió global d'actiu i passiu de la persona jurídica concursada.

Només es pot incloure la cessió en pagament de béns o drets als creditors sempre que els béns o drets cedits no siguin necessaris per a la continuació de l'activitat professional o empresarial i que el seu valor raonable, calculat d'acord amb el que disposa l'article 94, siga igual o inferior al crèdit que s'extingeix. Si és superior, cal integrar la diferència en la massa activa. Si es tracta de béns afectes a garantia, és aplicable el que disposa l'article 155.4.

En cap cas no s'ha d'imposar la cessió per paga dels creditors públics.

Les propostes s'han de presentar acompanyades d'un pla de pagaments amb detall dels recursos previstos per al seu compliment, inclosos, si escau, els procedents de l'alienació de determinats béns o drets del concursat.

Quan per atendre el compliment del conveni es preveja comptar amb els recursos que genere la continuació, total o parcial, en l'exercici de l'activitat professional o empresarial, la proposta ha d'estar acompanyada, a més, d'un pla de viabilitat en el qual s'especifiquen els recursos necessaris, els mitjans i les condicions per a la seua obtenció i, si escau, els compromisos de la seua prestació per tercers.

Els crèdits que es concedisquen al concursat per finançar el pla de viabilitat s'han de satisfer en els termes que fixe el conveni.

Propostes condicionades

La proposta que sotmeta l'eficàcia del conveni a qualsevol classe de condició es considera no presentada.

Com a excepció, en cas de concursos connexos, la proposta que presente un dels concursats es pot condicionar al fet que s'aprove amb un contingut que determina el conveni d'un altre o uns altres.

Propostes amb continguts alternatius

Si la proposta de conveni ofereix a tots o a alguns dels creditors la facultat d'elegir entre diverses alternatives, ha de determinar la que siga aplicable en cas de falta d'exercici de la facultat d'elecció.

El termini per a l'exercici de la facultat d'elecció no pot ser superior a un mes a comptar de la data de la fermesa de la resolució judicial que aprove el conveni.

Adhesions a la proposta de conveni

Els creditors es poden adherir a qualsevol proposta de conveni en els terminis i amb els efectes que estableix la Llei.

L'adhesió ha de ser pura i simple, i no pot introduir cap modificació ni cap condicionament. Altrament, es considera que el creditor no s'hi adhereix.

L'adhesió ha d'expressar la quantia del crèdit o dels crèdits de què siga titular el creditor, així com la seua classe, i s'ha d'efectuar mitjançant compareixença davant el secretari judicial o mitjançant instrument públic.

L'adhesió a aquests convenis per part de les administracions i els organismes públics s'ha de fer respectant les normes legals i reglamentàries especials que les regulen.

De la proposta anticipada de conveni

Des de la sol·licitud de concurs voluntari o des de la declaració de concurs necessari i, en ambdós casos, fins a l'expiració del termini de comunicació de crèdits, el deutor que no ha demanat la liquidació i no està afectat per alguna de les prohibicions que estableix l'article següent pot presentar davant el jutge la proposta anticipada de conveni.

Prohibicions

No pot presentar una proposta anticipada de conveni el concursat que estiga en algun dels casos següents:

1r. Haver estat condemnat per sentència ferma per un delictes contra el patrimoni, contra l'ordre socioeconòmic, de falsedat documental, contra la Hisenda pública, la Seguretat Social o contra els drets dels treballadors. En cas que el deutor siga una persona jurídica, s'ha de donar aquesta causa de prohibició si ha estat condemnat per qualsevol d'aquests delictes algun dels seus administradors o liquidadors, o dels qui ho hagen estat en els tres anys anteriors a la presentació de la proposta de conveni.

2n. Haver incomplert en algun dels tres últims exercicis l'obligació del dipòsit dels comptes anuals.

Si s'admet a tràmit la proposta anticipada de conveni, el concursat incorre en causa de prohibició o es comprova que anteriorment havia incorregut en alguna d'aquestes, el jutge d'ofici, a instància de l'administració concursal o de part interessada i, en tot cas, oït el deutor, ha de declarar sense efecte la proposta i posar fi a la seua tramitació.

Aprovació judicial del conveni

Dins dels cinc dies següents a aquell en què haja finalitzat el termini d'impugnació de l'inventari i de la llista de creditors si no s'hi han presentat impugnacions o, si se n'han presentat, dins els cinc dies següents a aquell en què haja finalitzat el termini per a la revocació de les adhesions, el secretari judicial ha de verificar si les adhesions presentades assoleixen la majoria legalment exigida.

El secretari, mitjançant decret, ha de proclamar el resultat.

Altrament, n'ha de donar compte al jutge, el qual ha de dictar interlocutòria en què s'obre la fase de conveni o liquidació, segons corresponga.

Si obté majoria, el jutge, dins els cinc dies següents al venciment del termini d'oposició a l'aprovació judicial del conveni que preveu l'apartat 1 de l'article 128, ha de dictar sentència aprovatòria, llevat que s'haja formulat oposició al conveni o aquest siga rebutjat d'ofici pel jutge, segons el que disposen els articles 128 a 131.

La sentència posa fi a la fase comuna del concurs i, sense obertura de la fase de conveni, el declara aprovat amb els efectes que estableixen els articles 133 a 136.

De l'obertura de la fase de conveni i obertura de la secció cinquena

Quan el concursat no haja sol·licitat la liquidació i no haja estat aprovada ni mantinguda una proposta anticipada de conveni de conformitat amb el que estableix la secció precedent, el jutge, dins els quinze dies següents a l'expiració del termini d'impugnació de l'inventari i de la llista de creditors si no s'hi han presentat impugnacions o, si se n'han presentat, a la data en què es posen de manifest a l'oficina judicial els textos definitius d'aquells documents, ha de dictar interlocutòria en què pose fi a la fase comuna del concurs, i obrir la fase de conveni i ordenar la formació de la secció cinquena.

Presentació de la proposta de conveni

Transcorregut el termini de comunicació de crèdits i fins a la finalització del termini d'impugnació de l'inventari i de la llista de creditors si no s'hi han presentat impugnacions o, si se n'han presentat, fins a la data en què es posen de manifest en l'oficina judicial els textos definitius d'aquells documents, pot presentar davant el jutjat que tramite el concurs la proposta de conveni el concursat que no haja presentat una proposta anticipada ni haja sol·licitat la liquidació.

També ho poden fer els creditors els crèdits dels quals consten en el concurs i superen, conjuntament o individualment, una cinquena part del total passiu resultant de la llista definitiva de creditors, llevat que el concursat haja sol·licitat la liquidació.

Quan no haja estat presentada cap proposta de conveni d'acord amb el que preveu l'apartat anterior, ni el concursat haja sol·licitat la liquidació, aquest i els creditors els crèdits dels quals superen, conjuntament o individualment, una cinquena part del total passiu que resulte de la llista definitiva poden presentar propostes de conveni des de la convocatòria de la junta fins quaranta dies abans de la data assenyalada per a la seua celebració.

De la junta de creditors

La junta s'ha de reunir en el lloc, el dia i l'hora fixats en la convocatòria.

El president pot acordar la pròrroga de les sessions durant un o més dies hàbils consecutius.

La junta la presideix el jutge o, excepcionalment, el membre de l'administració concursal que aquest designe.

Ha d'actuar com a secretari qui ho siga del jutjat. Ha de ser assistit en les seues funcions per l'administració concursal.

La junta s'entén constituïda amb la concurrència de creditors que titulen crèdits per un import, com a mínim, de la meitat del passiu ordinari del concurs o, si no n'hi ha, quan concórreguen creditors que representen, com a mínim, la meitat del passiu del concurs que puga resultar afectat pel conveni, exclosos els creditors subordinats.

Deure d'assistència

Els membres de l'administració concursal tenen el deure d'assistir a la junta. El seu incompliment dóna lloc a la pèrdua del dret a la remuneració fixada, amb la devolució a la massa de les quantitats percebudes. Contra la resolució judicial que acorde imposar aquesta sanció es pot interposar recurs d'apel·lació.

El concursat ha d'assistir a la junta de creditors personalment o fer-se representar per un apoderat amb facultats per negociar i acceptar convenis. El concursat o el seu representant hi poden assistir acompanyats d'un lletrat que intervinga en nom seu durant les deliberacions.

En qualsevol cas, la incompareixença dels membres de l'administració concursal no determina la suspensió de la junta, llevat que el jutge així ho acorde, i ha d'assenyalar, en aquest cas, el secretari judicial la data de la seua represa.

Dret d'assistència

Els creditors que figuren en la relació d'inclosos del text definitiu de la llista tenen dret d'assistència a la junta.

Els creditors amb dret d'assistència es poden fer representar a la junta per mitjà d'un apoderat, siga o no creditor. S'admet la representació de diversos creditors per una mateixa persona. No poden ser apoderats el concursat ni les persones especialment relacionades amb aquest, encara que siguin creditors.

El procurador que haja comparegut en el concurs per un creditor només el pot representar si està expressament facultat per assistir a juntes de creditors en procediments concursals.

L'apoderament s'ha de conferir per compareixença davant el secretari del jutjat o mitjançant escriptura pública i s'entén que les facultats representatives per assistir a la junta comprenen les d'intervenir-hi i votar qualsevol classe de conveni.

Els creditors signants d'algunes de les propostes i els adherits dins el termini i en la forma escaient a qualsevol d'aquestes que no assistisquen a la junta es consideren presents a efectes del quòrum de constitució.

Les administracions públiques, els seus organismes públics, els òrgans constitucionals i, si escau, les empreses públiques que siguin creditors es consideren representades per qui, d'acord amb la legislació que els siga aplicable, els puguen representar i defensar en procediments judicials.

Deliberació i votació

El president obre la sessió, dirigeix les deliberacions i decideix sobre la validesa dels apoderaments, l'acreditació dels compareixents i uns altres aspectes que puguen resultar controvertits. La sessió comença amb l'exposició per part del secretari de la proposta o propostes admeses a tràmit que se sotmeten a deliberació, i, si escau, i els que les hagen presentat han d'indicar la quantia i la classificació dels crèdits titulats.

Es delibera i es vota en primer lloc sobre la proposta presentada pel concursat; si no és acceptada, es procedeix de la mateixa manera amb les presentades pels creditors, successivament i per l'ordre que resulte de la quantia major a menor del total dels crèdits titulats pels signants.

Després de prendre nota de les sol·licituds de veu per a intervencions a favor i en contra de la proposta sotmesa a debat, el president ha de concedir la paraula als sol·licitants i pot considerar suficientment debatuda la proposta una vegada s'hagen produït alternativament tres intervencions en cada sentit.

Conclòs el debat, el president sotmet la proposta a votació nominal i crida els creditors assistents amb dret a vot. Els creditors assistents poden emetre el vot en el sentit que consideren convenient, encara que hagen signat la proposta o s'hi hagen adherit.

Es computen com a vots favorables a la proposta de conveni corresponent els dels creditors signants i els dels adherits que sense haver assistit a la junta s'hi hagen considerat presents.

En cas d'acords que, després de la declaració del concurs, seguiscuen subjectes a un règim o pacte de sindicació, s'entén que els creditors voten a favor del conveni quan voten a favor seu els que representen almenys el 75% del passiu afectat per l'acord en règim de sindicació, llevat que les normes que regulen la sindicació establisquen una majoria inferior, cas en el qual és aplicable aquesta última. Aquesta previsió s'aplica per al còmput de les majories necessàries per aprovar el conveni i per a l'extensió dels seus efectes a creditors no participants o dissidents.

En cas d'acords que, després de la declaració del concurs, seguiscuen subjectes a un règim o pacte de sindicació, s'entén que els creditors voten a favor del conveni quan voten a favor seu els qui representen almenys el 75% del passiu afectat per l'acord en règim de sindicació, llevat que les normes que regulen la sindicació establisquen una majoria inferior; en aquest cas és aplicable aquesta última. Aquesta previsió s'aplica per al còmput de les majories necessàries per a l'aprovació del conveni i per a l'extensió dels seus efectes a creditors no participants o dissidents.

Acceptada una proposta, no és procedent deliberar sobre les restants.

Creditors sense dret a vot

No tenen dret de vot a la junta els titulars de crèdits subordinats, incloses, en particular, les persones especialment relacionades que hagen adquirit el seu crèdit per actes entre vius després de la declaració de concurs.

Els creditors compresos a l'apartat anterior poden exercir el dret de vot que els corresponga per uns altres crèdits de què siguen titulars.

Majories necessàries per a l'acceptació de propostes de conveni

Perquè una proposta de conveni es considere acceptada per la junta es necessiten les majories següents:

a) El 50% del passiu ordinari, quan la proposta de conveni continga quitaments iguals o inferiors a la meitat de l'import del crèdit; esperes, ja siguen de principal, d'interessos o de qualsevol altra quantitat deguda, amb un termini no superior a cinc anys; o, en el cas de creditors diferents dels públics o els laborals, la conversió de deute en préstecs participatius durant el mateix termini.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, quan la proposta consistisca en el pagament íntegre dels crèdits ordinaris en un termini no superior a tres anys o en el pagament immediat dels crèdits ordinaris vençuts amb un quitament inferior al 20%, n'hi ha prou que vote a favor seu una porció del passiu superior a la que hi vote en contra. A aquests efectes, en els supòsits de proposta anticipada i de tramitació escrita, els creditors, si escau, han de manifestar el seu vot en contra i amb els mateixos requisits que preveu per a les adhesions l'article 103 i en els terminis, segons siga el cas, dels articles 108 i 115 bis.

b) El 65% del passiu ordinari, quan la proposta de conveni continga esperes amb un termini de més de cinc anys, però en cap cas superior a deu; quitaments superiors a la meitat de l'import del crèdit, i, en el cas de creditors diferents dels públics o els laborals, la conversió de deute en préstecs participatius pel mateix termini i a les altres mesures que preveu l'article 100.

Als efectes del còmput de les majories, es consideren inclosos en el passiu ordinari del concurs els creditors privilegiats que votin a favor de la proposta.

L'aprovació del conveni implica l'extensió dels seus efectes als creditors ordinaris i subordinats que no hi hagen votat a favor, sense perjudici del que disposa l'article 134. Si no s'assoleixen les majories exigides, s'entén que el conveni sotmès a votació queda rebutjat.

Regles especials

Perquè es considere acceptada una proposta de conveni que atribuisca un tracte singular a certs creditors o grups de creditors determinats per les seues característiques és necessari, a més de l'obtenció de la majoria que corresponga d'acord amb l'article 124, el vot favorable, en la mateixa proporció, del passiu no afectat pel tracte singular. A aquests efectes, no es considera que hi ha un tracte singular quan la proposta de conveni mantinga a favor dels creditors privilegiats que voten a favor seu avantatges propis del seu privilegi, sempre que aquests creditors queden subjectes a quitament, espera o a totes dues coses, en la mateixa mesura que els ordinaris.

No es pot sotmetre a deliberació la proposta de conveni que implique noves obligacions a càrrec d'un o diversos creditors sense la conformitat prèvia d'aquests, fins i tot en cas que la proposta tinga continguts alternatius o atribuisca tracte singular als que accepten les noves obligacions.

Començament i abast de l'eficàcia del conveni

El conveni adquireix plena eficàcia des de la data de la sentència que l'aprove, llevat que el jutge, per raó del contingut del conveni, acordi, d'ofici o a instància de part, endarrerir aquesta eficàcia en la data en què l'aprovació esdevinga ferma.

En pronunciar-se sobre el retard de l'eficàcia del conveni, el jutge pot acordar-lo amb caràcter parcial.

Des de l'eficàcia del conveni cessen tots els efectes de la declaració de concurs i queden substituïts pels que, si escau, s'establisquen en el mateix conveni, llevat dels deures de col·laboració i informació que estableix l'article 42, que subsisteixen fins que concloga el procediment.

L'administració concursal ha de retre comptes de la seua actuació davant el jutge del concurs, dins del termini que aquest assenyale. L'informe de rendició de comptes s'ha de remetre mitjançant una comunicació telemàtica als creditors dels quals l'administració concursal conega l'adreça electrònica.

No obstant el seu cessament, els administradors concursals han de conservar plena legitimitació per continuar els incidents en curs, i poden sol·licitar l'execució de les sentències i els actes que s'hi dicten, fins que siguin fermes, així com per actuar en la secció sisena fins que es dicte sentència ferma.

Amb el consentiment previ dels interessats, en el conveni es pot encomanar a tots o a algun dels administradors concursals l'exercici de qualssevol funcions, i s'ha de fixar la remuneració que es considere oportuna.

Extensió subjectiva

El contingut del conveni vincula el deutor i els creditors ordinaris i subordinats, respecte als crèdits que siguen anteriors a la declaració de concurs, encara que per qualsevol causa no hagen estat reconeguts.

Els creditors subordinats queden afectats pels mateixos quitaments i esperes que estableix el conveni per als ordinaris, però els terminis d'espera es computen a partir del compliment íntegre del conveni respecte d'aquests últims. Queda estalvia la facultat d'acceptar, d'acord amb el que preveu l'article 102, propostes alternatives de conversió dels crèdits en accions, participacions o quotes socials, o en crèdits participatius.

Els creditors privilegiats només queden vinculats al contingut del conveni si han votat a favor de la proposta o si la seua signatura o adhesió a aquesta s'ha computat com a vot favorable. A més, es poden vincular al conveni acceptat pels creditors o aprovat pel jutge, mitjançant adhesió prestada en forma abans de la declaració judicial del seu compliment, cas en què queden afectats pel conveni.

Sense perjudici del que disposa l'apartat anterior, els creditors privilegiats també queden vinculats al conveni quan concórreguen les majories següents de creditors de la seua mateixa classe, segons la definició de l'article 94.2:

- a) Del 60%, quan es tracte de les mesures que estableix l'article 124.1.a.
- b) Del 75%, quan es tracte de les mesures que estableix l'article 124.1.b.

En el cas de creditors amb privilegi especial, el còmput de les majories s'ha de fer en funció de la proporció de les garanties acceptants sobre el valor total de les garanties atorgades dins de cada classe.

En el cas dels creditors amb privilegi general, el còmput s'ha de fer en funció del passiu acceptant sobre el total del passiu que es beneficie de privilegi general dins de cada classe.

Límits subjectius

Els creditors que no hagen votat a favor del conveni no queden vinculats per aquest quant a la plena subsistència dels seus drets davant els obligats solidàriament amb el concursat i davant els seus fiadors o avaladors, que no poden invocar ni l'aprovació ni els efectes del conveni en perjudici d'aquells.

La responsabilitat dels obligats solidaris, fiadors o avaladors del concursat davant els creditors que hagen votat a favor del conveni es regeix per les normes aplicables a l'obligació que haja contret o pels convenis, que sobre el particular hagen establert.

Del compliment del conveni

Facultats patrimonials del concursat convingut

El conveni pot establir mesures prohibitives o limitadores de l'exercici de les facultats d'administració i disposició del deutor. La seua infracció constitueix incompliment del conveni, la declaració del qual pot ser sol·licitada del jutge per qualsevol creditor.

Les mesures prohibitives o limitadores són inscriptibles en els registres públics corresponents i, en particular, en aquells en què figuren inscrits els béns o drets afectats. La inscripció no impedeix l'accés als registres públics dels actes contraris, però perjudica qualsevol titular registral l'acció de reintegració de la massa que, si escau, s'exercisca.

Compliment

El deutor, una vegada que estime íntegrament complert el conveni, ha de presentar al jutge del concurs l'informe corresponent amb la justificació adequada i sol·licitar la declaració judicial de compliment. El secretari ha d'acordar posar de manifest a l'oficina judicial l'informe i la sol·licitud.

Transcorreguts quinze dies des de la posada de manifest, el jutge, si estima acomplert el conveni, ho ha de declarar mitjançant interlocutòria, a la qual ha de donar la mateixa publicitat que a la seua aprovació.

Incompliment

Qualsevol creditor que considere incomplert el conveni en el que l'afecte pot sol·licitar al jutge la declaració d'incompliment. L'acció es pot exercir des que es produeix l'incompliment i caduca al cap de dos mesos a comptar de la publicació de la interlocutòria de compliment a què es refereix l'article 139.

La sol·licitud es tramita pel curs de l'incident concursal.

Contra la sentència que resolga l'incident es pot presentar recurs d'apel·lació.

La declaració d'incompliment del conveni suposa la resolució d'aquest i la desaparició dels efectes sobre els crèdits a què es refereix l'article 136.

No obstant això, si l'incompliment afecta creditors amb privilegi especial que hagen quedat vinculats al conveni per aplicació del que disposa l'article 134.3 o que s'hi hagen adherit voluntàriament, poden iniciar o reprendre l'execució separada de la garantia des de la declaració d'incompliment i independentment de l'inici eventual de la fase de liquidació.

En aquest cas, el creditor executant ha de fer seu l'import resultant de l'execució en una quantitat que no excedisca el deute originari, i la resta, si n'hi ha, correspon a la massa activa del concurs.

Conclusió del concurs per compliment del conveni

Una vegada ferma la interlocutòria de declaració de compliment i transcorregut el termini de caducitat de les accions de declaració d'incompliment o, si escau, rebutjades per resolució judicial ferma les que s'hagen exercit, el jutge ha de dictar interlocutòria de conclusió del concurs i se n'ha de donar la publicitat que preveuen els articles 23 i 24 de la Llei.

4. La fase de liquidació. Operacions de liquidació i pagament als creditors

De l'obertura de la fase de liquidació

El deutor pot demanar la liquidació en qualsevol moment.

Dins dels deu dies següents a la sol·licitud el jutge ha de dictar una interlocutòria en què ha d'obrir la fase de liquidació.

El deutor ha de demanar la liquidació quan, durant la vigència del conveni, conega la impossibilitat de complir els pagaments compromesos i les obligacions concretes amb posterioritat a l'aprovació d'aquell. Presentada la sol·licitud, el jutge ha de dictar interlocutòria i obrir la fase de liquidació.

Si el deutor no sol·licita la liquidació durant la vigència del conveni, pot fer-ho qualsevol creditor que acredite l'existència d'algun dels fets que poden fonamentar una declaració de concurs segons el que disposa l'article 2.4. S'ha de donar a la sol·licitud el tràmit previst en els articles 15 i 19 i el jutge ha de resoldre mitjançant una interlocutòria si és procedent o no obrir la liquidació.

En cas de cessament de l'activitat professional o empresarial, l'administració concursal pot sol·licitar l'obertura de la fase de liquidació. De la sol·licitud, se n'ha de donar trasllat al deutor pel termini de tres dies. El jutge ha de resoldre sobre la sol·licitud mitjançant interlocutòria dins dels cinc dies següents.

Obertura d'ofici de la liquidació

És procedent d'ofici l'obertura de la fase de liquidació en els casos següents:

- 1r. Si no s'han presentat dins el termini legal cap de les propostes de conveni a què es refereix l'article 113 o si no han estat admeses a tràmit les que han estat presentades.
- 2n. Si no s'ha acceptat en junta de creditors, o en la tramitació escrita del conveni, cap proposta de conveni.
- 3r. Haver-se rebutjat per resolució judicial ferma el conveni acceptat en junta de creditors sense que siga procedent acordar nova convocatòria o el tramitat per escrit sense que siga procedent nova convocatòria de junta ni nova tramitació escrita.
- 4t. Si s'ha declarat per resolució judicial ferma la nul·litat del conveni aprovat pel jutge.
- 5è. Si s'ha declarat per resolució judicial ferma l'incompliment del conveni.

En els casos 1r i 2n de l'apartat anterior, l'obertura de la fase de liquidació l'acorda el jutge sense cap altre tràmit, en el moment en què escaiga, mitjançant interlocutòria que s'ha de notificar al concursat, a l'administració concursal i a totes les parts personades en el procediment.

En qualsevol dels altres casos, l'obertura de la fase de liquidació s'ha d'acordar en la mateixa resolució judicial que la motive.

Dels efectes de la liquidació

Efectes sobre el concursat

La situació del concursat durant la fase de liquidació és la de suspensió de l'exercici de les facultats d'administració i disposició sobre el seu patrimoni, amb tots els efectes establerts per a aquesta en el títol III de la Llei.

Quan en virtut de l'eficàcia del conveni, i d'acord amb el que preveu l'apartat 2 de l'article 133, els administradors concursals hagen cessat, el jutge, acordada l'obertura de la liquidació, els ha de reposar en l'exercici del seu càrrec o n'ha de nomenar uns altres.

Si el concursat és una persona natural, l'obertura de la liquidació produeix l'extinció del dret a aliments amb càrrec a la massa activa, llevat quan siga imprescindible per atendre les necessitats mínimes del concursat i les del seu cònjuge, parella de fet inscrita quan concórrega alguna de les circumstàncies que preveu l'article 25.3 i descendents sota la seua potestat.

Si el concursat és una persona jurídica, la resolució judicial que obre la fase de liquidació ha de contenir la declaració de dissolució si no està acordada i, en tot cas, el cessament dels administradors o liquidadors, que han de ser substituïts per l'administració concursal, sense perjudici que aquells continuen en la representació de la concursada en el procediment i en els incidents en els quals siguen part.

Efectes sobre els crèdits concursals

A més dels efectes que estableix el capítol II del títol III de la Llei, l'obertura de la liquidació produeix el venciment anticipat dels crèdits concursals ajornats i la conversió en diners d'aquells que consistisquen en unes altres prestacions.

Especialitats de la transmissió d'unitats productives

En cas de transmissió d'unitats productives, cal cedir a l'adquirent els drets i les obligacions que es deriven de contractes afectes a la continuïtat de l'activitat professional o empresarial la resolució dels quals no s'haja sol·licitat. L'adquirent s'ha de subrogar en la posició contractual de la concursada sense necessitat de consentiment de l'altra part. La cessió de contractes administratius es produeix de conformitat amb el que disposa l'article 226 del text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre.

També cal cedir les llicències o autoritzacions administratives afectes a la continuïtat de l'activitat empresarial o professional i incloses com a part de la unitat productiva, sempre que l'adquirent continue l'activitat en les mateixes instal·lacions.

El que disposen els dos apartats anteriors no s'aplica a les llicències, les autoritzacions o els contractes en què l'adquirent haja manifestat expressament la seua intenció de no subrogar-se. Això sense perjudici, als efectes laborals, de l'aplicació del que disposa l'article 44 de l'Estatut dels treballadors en els supòsits de successió d'empresa.

La transmissió no comporta l'obligació de pagament dels crèdits no satisfets pel concursat abans de la seua transmissió, ja siguin concursals o contra la massa, llevat que l'adquirent l'haja assumit expressament o hi haja una disposició legal en contra i sense perjudici del que disposa l'article 149.4.

L'exclusió que es descriu al paràgraf anterior no s'aplica quan els adquirents de les unitats productives siguin persones especialment relacionades amb el concursat.

De les operacions de liquidació

Pla de liquidació

En l'informe al qual es refereix l'article 75 o en un escrit que s'ha de fer dins dels quinze dies següents al de notificació de la resolució d'obertura de la fase de liquidació, l'administració concursal ha de presentar al jutge un pla per a la realització dels béns i drets integrats en la massa activa del concurs que, sempre que siga factible, ha de preveure l'alienació unitària del conjunt dels establiments, explotacions i qualssevol altres unitats productives de béns i serveis del concursat o d'alguns d'ells. Si la complexitat del concurs la justifica el jutge, a sol·licitud de l'administració concursal, pot acordar la pròrroga d'aquest termini per un nou període de la mateixa durada.

El secretari ha d'acordar posar de manifest el pla a l'oficina judicial i en els llocs que a aquest efecte designe i que s'han d'anunciar en la forma que considere convenient.

Durant els quinze dies següents a la data en què haja quedat de manifest en l'oficina judicial el pla de liquidació, el deutor i els creditors concursals poden formular observacions o propostes de modificació. Transcorregut aquest termini, el jutge, segons considere convenient per a l'interès del concurs, ha de resoldre aprovar el pla mitjançant una interlocutòria en els termes en què haja estat presentat, introduir-hi modificacions o acordar-ne la liquidació conforme a les regles legals supletòries. Contra aquesta interlocutòria es pot interposar recurs d'apel·lació.

Així mateix, el pla de liquidació s'ha de sotmetre a informe dels representants dels treballadors, a efectes que hi puguin formular observacions o propostes de modificació, amb l'aplicació del que disposa l'apartat anterior, segons que es formulen o no les observacions o propostes esmentades.

En cas que les operacions previstes en el pla de liquidació suposen la modificació substancial de les condicions de treball de caràcter col·lectiu, inclosos els trasllats col·lectius, o la suspensió o l'extinció col·lectives de les relacions laborals, prèviament a l'aprovació del pla, s'ha de donar compliment al que disposa l'article 64.

Excepte per als creditors públics, al pla de liquidació es pot preveure la cessió de béns o drets en pagament o per a pagament dels crèdits concursals, amb les limitacions i l'abast que preveu, respecte als béns afectes a una garantia, l'apartat 4 de l'article 155.

El jutge, d'ofici o a instància de part, pot ordenar la consignació al compte del jutjat de fins a un 15% del que s'obtinga en cadascuna de les alienacions dels béns i drets que integren la massa activa o dels pagaments en efectiu que s'efectuen amb càrrec a aquesta. Aquest import s'ha d'utilitzar per fer front a les quantitats que es deguen a determinats creditors, d'acord amb els pronunciaments judicials que s'emeten en els recursos d'apel·lació que es puguin interposar enfront d'actes de liquidació. Aquesta quantitat s'ha d'alliberar quan els recursos d'apel·lació s'hagen resolt o quan el termini per interposar-los haja expirat. La part del romanent que haja quedat lliure després de la resolució o l'expiració del termini d'interposició dels recursos s'ha d'assignar d'acord amb l'ordre de prelació establert legalment, tenint en compte la part de crèdits que ja s'hagen satisfet.

En el cas de persones jurídiques, l'administrador concursal, una vegada aprovat el pla de liquidació, ha de remetre, perquè es publiqui en el portal de liquidacions concursals del Registre públic concursal, tota la informació que siga necessària per facilitar-ne l'alienació.

En particular, cal remetre informació sobre la forma jurídica de l'empresa, sector al qual pertany, àmbit d'actuació, temps durant el qual ha estat en funcionament, volum de negoci, mida de balanç, nombre d'empleats, inventari dels actius més rellevants de l'empresa, contractes vigents amb tercers, llicències i autoritzacions administratives vigents, passius de l'empresa, processos judicials, administratius, arbitralis o de mediació en què estiga incursa i aspectes laborals rellevants.

Regles legals de liquidació

Si no s'aprova un pla de liquidació i, si escau, en allò que no haja previst el pla aprovat, les operacions de liquidació s'han d'ajustar a les regles supletòries següents:

1a. El conjunt dels establiments, explotacions i qualsevol altra unitat productiva de béns o serveis pertanyents al deutor s'aliena com un tot, llevat que, amb l'informe previ de l'administració concursal, el jutge considere més convenient per als interessos del concurs la seua divisió prèvia o la realització aïllada de tots els elements components o només d'alguns.

L'alienació del conjunt o, si escau, de cada unitat productiva s'ha de fer mitjançant una subhasta. No obstant això, el jutge pot acordar la realització a través d'una alienació directa o a través d'una persona o entitat especialitzada quan la subhasta quede deserta o quan, a la vista de l'informe de l'administració concursal, considere que és la manera més idònia per salvaguardar els interessos del concurs. La transmissió mitjançant una entitat especialitzada s'ha de fer amb càrrec a les retribucions de l'administració concursal.

Les resolucions que el jutge adopte en aquests casos es dicten amb l'audiència prèvia, per un termini de quinze dies, dels representants dels treballadors i complint, si escau, el que preveu l'apartat 4 de l'article 148. Aquestes resolucions han de tenir la forma d'interlocutòries i no es pot interposar cap recurs en contra seua.

2a. En cas que les operacions de liquidació suposen la modificació substancial de les condicions de treball de caràcter col·lectiu, inclosos els trasllats col·lectius i la suspensió o l'extinció col·lectives de les relacions laborals, cal atènyer-se al que disposa l'article 64.

3a. No obstant el que preveu la regla 1a, entre ofertes amb un preu que no diferisca en més del 15% de l'inferior, el jutge pot acordar l'adjudicació a aquesta quan considere que garanteix millor la continuïtat de l'empresa o, si escau, de les unitats productives, i dels llocs de treball, així com una millor satisfacció dels crèdits dels creditors.

Els béns a què es refereix la regla 1a de l'apartat anterior, així com els altres béns i drets del concursat, s'han d'alienar, segons la seua naturalesa, d'acord amb les previsions contingudes al pla de liquidació i, si no n'hi ha, amb les disposicions que estableix la Llei d'enjudiciament civil per al procediment de constrenyiment.

Per als béns i drets afectes a crèdits amb privilegi especial s'aplica el que disposa l'article 155.4. Si aquests béns estan inclosos en els establiments, les explotacions i qualsevol altra unitat productiva de béns o serveis pertanyents al deutor que s'alienen en conjunt, s'apliquen, en tot cas, les regles següents:

a) Si es transmeten sense subsistència de la garantia, correspon als creditors privilegiats la part proporcional del preu obtingut equivalent al valor que el bé o dret sobre el qual s'ha constituït la garantia suppose respecte al valor global de l'empresa o unitat productiva transmesa.

Si el preu a percebre no arriba al valor de la garantia, calculat d'acord amb el que disposa l'article 94, cal que manifesten la seua conformitat a la transmissió els creditors amb privilegi especial que tinguen dret d'execució separada, que representen almenys el 75% del passiu d'aquesta naturalesa afectat per la transmissió i que pertanyen a la mateixa classe, segons determinació de l'article 94.2. En aquest cas, la part del valor de la garantia que no quede satisfeta té la qualificació creditícia que li corresponga segons la seua naturalesa.

Si el preu a percebre és igual o superior al valor de la garantia, no cal el consentiment dels creditors privilegiats afectats.

b) Si es transmeten amb subsistència de la garantia, i l'adquirent se subroga en l'obligació del deutor, no cal el consentiment del creditor privilegiat, i el crèdit de la massa passiva queda exclòs. El jutge ha de vetllar perquè l'adquirent tinga la solvència econòmica i els mitjans necessaris per assumir l'obligació que es transmet.

Per excepció, la subrogació de l'adquirent no té lloc malgrat que subsistisca la garantia quan es tracte de crèdits tributaris i de seguretat social.

En cas d'alienació del conjunt de l'empresa o de determinades unitats productives d'aquesta mitjançant subhasta, cal fixar un termini per presentar ofertes de compra de l'empresa, les quals han d'incloure una partida relativa a les despeses efectuades per l'empresa declarada en concurs per conservar en funcionament l'activitat fins a l'adjudicació definitiva, així com la informació següent:

a) Identificació de l'oferent i informació sobre la seua solvència econòmica i sobre els mitjans humans i tècnics a la seua disposició.

b) Designació precisa dels béns, drets, contractes i llicències o autoritzacions inclosos en l'oferta.

c) Preu ofert, modalitats de pagament i garanties aportades. En cas que es transmeten béns o drets afectes a crèdits amb privilegi especial, cal distingir en l'oferta entre el preu que s'oferiria amb subsistència o sense subsistència de les garanties.

d) Incidència de l'oferta sobre els treballadors.

Si la transmissió es fa mitjançant alienació directa, l'adquirent ha d'incloure en la seua oferta el contingut que es descriu en aquest apartat.

Quan, com a conseqüència de l'alienació a què es refereix la regla 1a de l'apartat 1, una entitat econòmica mantinga la seua identitat, entesa com un conjunt de mitjans organitzats a fi de dur a terme una activitat econòmica essencial o accessòria, es considera, als efectes laborals i de Seguretat Social, que hi ha successió d'empresa. En aquest cas, el jutge pot acordar que l'adquirent no se subroge en la part de la quantia dels salaris o indemnitzacions pendents de pagament anteriors a l'alienació assumida pel Fons de Garantia Salarial de conformitat amb l'article 33 de l'Estatut dels treballadors. Igualment, per assegurar la viabilitat futura de l'activitat i el manteniment de l'ocupació, el cessionari i els representants dels treballadors poden subscriure acords per modificar les condicions col·lectives de treball.

En la interlocutòria d'aprovació de la rematada o de la transmissió dels béns o drets realitzats ja siga de manera separada, per lots o com a part d'una empresa o unitat productiva, el jutge ha d'acordar la cancel·lació de totes les càrregues anteriors al concurs constituïdes a favor de crèdits concursals, excepte les que gaudisquen de privilegi especial d'acord amb l'article 90 i s'hagen transmès a l'adquirent amb subsistència del gravamen.

Del pagament als creditors

Pagament de crèdits contra la massa

Abans de procedir al pagament dels crèdits concursals, l'administració concursal ha de deduir de la massa activa els béns i drets necessaris per satisfer els crèdits contra aquesta.

Les deduccions per atendre el pagament dels crèdits contra la massa s'han de fer amb càrrec als béns i drets no afectes al pagament de crèdits amb privilegi especial.

Pagament de crèdits amb privilegi especial

El pagament dels crèdits amb privilegi especial s'ha de fer amb càrrec als béns i drets afectes, ja siguin objecte d'execució separada o col·lectiva.

No obstant el que disposa l'apartat anterior, mentre no transcórreguen els terminis assenyalats en l'apartat 1 de l'article 56 o subsistisca la suspensió de l'execució iniciada abans de la declaració de concurs, d'acord amb l'apartat 2 del mateix article, l'administració concursal pot comunicar als titulars d'aquests crèdits amb privilegi especial que opta per atendre el seu pagament amb càrrec a la massa i sense realització dels béns i els drets afectes. Una vegada comunicada aquesta opció, l'administració concursal ha de satisfer de manera immediata la totalitat dels terminis d'amortització i interessos vençuts i ha d'assumir l'obligació d'atendre els successius com a crèdits contra la massa, i en una quantia que no excedisca el valor de la garantia, calculat de conformitat amb el que disposa l'article 94. En cas d'incompliment, s'han de realitzar els béns i els drets afectes per satisfer els crèdits amb privilegi especial, d'acord amb el que disposa l'apartat 5.

Quan s'haja de procedir dins del concurs, fins i tot abans de la fase de liquidació, a l'alienació de béns i drets afectes a crèdits amb privilegi especial, el jutge, a sol·licitud de l'administració concursal i amb l'audiència prèvia dels interessats, la pot autoritzar amb subsistència del gravamen i amb subrogació de l'adquirent en l'obligació del deutor, que queda exclosa de la massa passiva. Si no s'autoritza en aquests termes, el preu obtingut en l'alienació es destina al pagament del crèdit amb privilegi especial, d'acord amb el que disposa l'apartat 5, i si en queda romanent, al pagament dels altres crèdits.

Si un mateix bé o dret està afecte a més d'un crèdit amb privilegi especial, els pagaments s'han de fer d'acord amb la prioritat temporal que per a cada crèdit resulte del compliment dels requisits i les formalitats previstos a la seua legislació específica per a la seua oposabilitat a tercers. La prioritat per al pagament dels crèdits amb hipoteca legal tàcita és la que resulte de la regulació d'aquesta.

La realització en qualsevol estat del concurs dels béns i els drets afectes a crèdits amb privilegi especial s'ha de fer en subhasta, llevat que, a sol·licitud de l'administració concursal o del creditor amb privilegi especial dins del conveni, el jutge autoritze la venda directa o la cessió en pagament o per al pagament al creditor privilegiat o a la persona que ell designe, sempre que amb això quede completament satisfet el privilegi especial o, si escau, quede la resta del crèdit reconegut dins del concurs amb la qualificació que corresponga.

Si la realització s'efectua fora del conveni, l'oferent ha de satisfer un preu superior al mínim que s'haja pactat i amb pagament al comptat, llevat que el concursat i el creditor amb privilegi especial manifesten de manera expressa l'acceptació per un preu inferior, sempre que aquestes realitzacions s'efectuen a valor de mercat segons una taxació oficial actualitzada per una entitat homologada, en el cas de béns immobles, i una valoració per una entitat especialitzada, en el cas dels béns mobles.

L'autorització judicial i les seues condicions s'han d'anunciar amb la mateixa publicitat que corresponga a la subhasta del bé i dret afecte. A més, si dins dels deu dies següents a l'últim dels anuncis es presenta un millor postor, el jutge ha d'obrir licitació entre tots els oferents i ha d'acordar la fiança que hagen de prestar.

En els supòsits de realització de béns i drets afectes a crèdits amb privilegi especial previstos en aquest article, el creditor privilegiat ha de fer seu l'import resultant de la realització en una quantitat que no excedisca el deute originari, i la resta, si n'hi ha, correspon a la massa activa del concurs.

Pagament de crèdits amb privilegi general

Deduïts de la massa activa els béns i drets necessaris per satisfer els crèdits contra la massa i amb càrrec als béns no afectes a privilegi especial o al romanent que en quede una vegada pagats aquests crèdits, s'ha d'atendre el pagament d'aquells que gaudeixen de privilegi general, per l'ordre establert en l'article 91 i, si escau, a prorrata dins de cada número.

El jutge pot autoritzar el pagament d'aquests crèdits sense esperar la conclusió de les impugnacions promogudes, i adoptar les mesures cautelars que considere oportunes en cada cas per assegurar la seua efectivitat i la dels crèdits contra la massa de previsible generació.

Pagament de crèdits ordinaris

El pagament dels crèdits ordinaris s'efectua una vegada satisfets els crèdits contra la massa i els privilegiats.

El jutge, a sol·licitud de l'administració concursal, en casos excepcionals pot autoritzar motivadament la realització de pagaments de crèdits ordinaris amb antelació quan considere suficientment cobert el pagament dels crèdits contra la massa i dels privilegiats.

El jutge també pot autoritzar el pagament de crèdits ordinaris abans que concloguen les impugnacions promogudes, i adoptar en cada cas les mesures cautelars que considere oportunes per assegurar-ne l'efectivitat i la dels crèdits contra la massa de previsible generació.

Els crèdits ordinaris s'han de satisfer a prorrata, conjuntament amb els crèdits amb privilegi especial en la part en què aquests no han estat satisfets amb càrrec als béns i els drets afectes.

L'administració concursal ha d'atendre el pagament d'aquests crèdits en funció de la liquiditat de la massa activa i pot disposar de lliuraments de quotes l'import dels quals no siga inferior al 5% del nominal de cada crèdit.

Pagament de crèdits subordinats

El pagament dels crèdits subordinats no s'ha de fer fins que hagen quedat íntegrament satisfets els crèdits ordinaris.

El pagament d'aquests crèdits s'ha de realitzar per l'ordre que estableix l'article 92 i, si escau, a prorrata dins de cada número.

5. La qualificació del concurs

Qualificació del concurs

El concurs es qualifica de fortuït o de culpable.

Concurs culpable

El concurs es qualifica de culpable quan en la generació o l'agreuement de l'estat d'insolvència hi haja hagut dol o culpa greu del deutor o dels seus representants legals, si en té, i en cas de persona jurídica, dels seus administradors o liquidadors, de fet i de dret, apoderats generals, dels qui hagen tingut qualsevol d'aquestes condicions dins dels dos anys anteriors a la data de declaració del concurs, així com dels seus socis d'acord amb el que disposa l'article 165.2.

En tot cas, el concurs es qualifica com a culpable quan hi concórrega qualsevol dels casos següents:

1r. Quan el deutor legalment obligat a portar la comptabilitat incomplisca substancialment aquesta obligació, porte doble comptabilitat o haja comès alguna irregularitat rellevant per a la comprensió de la seua situació patrimonial o financera en la que porte.

2n. Quan el deutor haja comès inexactitud greu a qualsevol dels documents que acompanyen la sol·licitud de declaració de concurs o presentats durant la tramitació del procediment, o haja acompanyat o presentat documents falsos.

3r. Quan l'obertura de la liquidació haja estat acordada d'ofici per incompliment del conveni a causa de causa imputable al concursat.

4t. Quan el deutor s'haja alçat amb la totalitat o una part dels seus béns en perjudici dels creditors o haja realitzat qualsevol acte que retarde, dificulte o impedisca l'eficàcia d'un embargament en qualsevol classe d'execució iniciada o de previsible iniciació.

5è. Quan durant els dos anys anteriors a la data de la declaració de concurs hagen sortit fraudulentament del patrimoni del deutor béns o drets.

6è. Quan abans de la data de la declaració de concurs el deutor haja efectuat qualsevol acte jurídic dirigit a simular una situació patrimonial fictícia.

Del contingut de la sentència de qualificació del concurs com a culpable se n'ha de donar coneixement al registre públic esmentat en l'article 198.

Presumpcions de culpabilitat

El concurs es presumeix culpable, llevat que hi haja una prova en contra, quan el deutor o, si escau, els seus representants legals, administradors o liquidadors:

1r. Hagen incomplert el deure de sol·licitar la declaració del concurs.

2n. Hagen incomplert el deure de col·laboració amb el jutge del concurs i l'administració concursal, no els hagen facilitat la informació necessària o convenient per a l'interès del concurs o no hagen assistit, ells mateixos o per mitjà d'un apoderat, a la junta de creditors, sempre que la seua participació haja estat determinant per a l'adopció del conveni.

3r. Si el deutor està obligat legalment a l'administració de comptabilitat i no ha formulat els comptes anuals, no els ha sotmès a auditoria, i ho hauria d'haver fet, o, una vegada aprovats, no els ha dipositat en el Registre Mercantil o en el registre corresponent, en algun dels tres últims exercicis anteriors a la declaració de concurs.

El concurs es presumeix culpable, llevat que hi haja una prova en contra, quan els socis o administradors s'hagen negat sense una causa raonable a la capitalització de crèdits o una emissió de valors o instruments convertibles, i això haja frustrat la consecució d'un acord de finançament dels que es preveuen a l'article 71 bis.1 o a la disposició addicional quarta, o d'un acord extrajudicial de pagaments. A aquests efectes, es presumeix que la capitalització obeeix a una causa raonable quan així es declare mitjançant un informe emès, amb anterioritat a la negativa del deutor, per un expert independent nomenat de conformitat amb el que disposa l'article 71 bis.4. Si hi ha més d'un informe, la majoria dels informes emesos han de coincidir en aquesta apreciació.

En tot cas, perquè la negativa a la seua aprovació determine la culpabilitat del concurs, l'acord proposat ha de reconèixer a favor dels socis del deutor un dret d'adquisició preferent sobre les accions, les participacions, els valors o els instruments convertibles subscrits pels creditors, a conseqüència de la capitalització o l'emissió proposada, en cas d'alienació ulterior d'aquests. No obstant això, l'acord proposat pot excloure el dret d'adquisició preferent en les transmissions efectuades pel creditor a una societat del seu mateix grup o a qualsevol entitat, que tinga per objecte la tinença i l'administració de participacions en el capital d'unes altres entitats per tal que siga del seu grup o que estiga participada pel creditor. En tot cas, s'entén per alienació la realitzada a favor d'un tercer pel mateix creditor o per les societats o entitats a què es refereix l'incís anterior.

Còmplices

Es consideren còmplices les persones que, amb dol o culpa greu, hagen cooperat amb el deutor o amb els seus representants legals, si en té, i, en cas de persona jurídica, amb els seus administradors o liquidadors, tant de dret com de fet, o amb els seus apoderats generals, en la realització de qualsevol acte que haja fonamentat la qualificació del concurs com a culpable.

Responsabilitat concursal

Quan la secció de qualificació haja estat formada o reoberta com a conseqüència de l'obertura de la fase de liquidació, el jutge pot condemnar tots o alguns dels administradors, liquidadors, de dret o de fet, o apoderats generals, de la persona jurídica concursada, així com els socis que s'hagen negat sense causa raonable a la capitalització de crèdits o una emissió de valors o instruments convertibles en els termes que preveu el número 4t de l'article 165, que hagen estat declarats persones afectades per la qualificació a la cobertura, total o parcial, del dèficit, en la mesura que la conducta que ha determinat la qualificació culpable haja generat o agreujat la insolvència.

Si el concurs ja ha estat qualificat de culpable, en cas de reobertura de la secció sisena per incompliment del conveni, el jutge ha d'atendre, per fixar la condemna al dèficit del concurs, tant els fets declarats provats a la sentència de qualificació com els determinants de la reobertura.

En cas de pluralitat de condemnats, la sentència ha d'individualitzar la quantitat que ha de satisfer cadascun d'ells, d'acord amb la participació en els fets que hagen determinat la qualificació del concurs.

La legitimació per sol·licitar l'execució de la condemna correspon a l'administració concursal. Els creditors que hagen instat per escrit de l'administració concursal la sol·licitud de l'execució han d'estar legitimats per sol·licitar-la si l'administració concursal no ho fa dins del mes següent al requeriment.

Totes les quantitats que s'obtinguen en execució de la sentència de qualificació s'han d'integrar en la massa activa del concurs.

Els qui hagen estat part en la secció de qualificació poden interposar contra la sentència recurs d'apel·lació.

De la conclusió del concurs

Causes de conclusió

És procedent la conclusió del concurs i l'arxivament de les actuacions en els casos següents:

1r. Una vegada siga ferma la interlocutòria de l'Audiència Provincial que revoque en apel·lació la interlocutòria de declaració de concurs.

2n. Una vegada ferma la interlocutòria que declare el compliment del conveni i, si escau, caducades o rebutjades per sentència ferma les accions de declaració d'incompliment, o que declare finalitzada la fase de liquidació.

3r. En qualsevol estat del procediment, quan es comprove la insuficiència de la massa activa per satisfer els crèdits contra la massa.

4t. En qualsevol estat del procediment, quan es comprove el pagament o la consignació de la totalitat dels crèdits reconeguts o l'íntegra satisfacció dels creditors per qualsevol altre mitjà o que ja no existeix la situació d'insolvència.

5è. Una vegada acabada la fase comuna del concurs, quan quede ferma la resolució que accepte el desistiment o la renúncia de la totalitat dels creditors reconeguts.

En els dos últims casos , la conclusió s'ha d'acordar per interlocutòria i amb l'informe previ de l'administració concursal, que s'ha de posar de manifest per quinze dies a totes les parts personades.

Si en el termini d'audiència concedit a les parts es formula oposició a la conclusió del concurs, se li ha de donar la tramitació de l'incident concursal.

Especialitats de la conclusió per insuficiència de massa activa

Des de la declaració del concurs s'ha de procedir a la conclusió per insuficiència de la massa activa quan, en no ser previsible l'exercici d'acció de reintegració, d'impugnació o de responsabilitat de tercers ni la qualificació del concurs com a culpable, el patrimoni del concursat no siga presumiblement suficient per a la satisfacció dels crèdits contra la massa, llevat que el jutge considere que aquestes quantitats estiguen garantides per un tercer de manera suficient.

No es pot dictar interlocutòria de conclusió del concurs per insuficiència de la massa activa mentre s'estiga tramitant la secció de qualificació o estiguen pendents demandes de reintegració de la massa activa o d'exigència de responsabilitat de tercers, llevat que les corresponents accions hagen estat objecte de cessió o siga manifest que el que s'obtinguera d'aquestes no seria suficient per a la satisfacció dels crèdits contra la massa.

Tan prompte com conste que la massa activa és insuficient per al pagament dels crèdits contra la massa, l'administració concursal ho ha de comunicar al jutge del concurs, que ho ha de posar de manifest en l'oficina judicial a les parts personades.

Des d'aquest moment, l'administració concursal ha de procedir a pagar els crèdits contra la massa conforme a l'ordre següent, i, si escau, a prorrata dins de cada número, llevat dels crèdits imprescindibles per concloure la liquidació:

1r. Els crèdits salarials dels últims trenta dies de treball efectiu i en quantia que no supere el doble del salari mínim interprofessional.

2n. Els crèdits per salaris i indemnitzacions en la quantia que resulte de multiplicar el triple del salari mínim interprofessional pel nombre de dies de salari pendents de pagament.

3r. Els crèdits per aliments de l'article 145.2, en quantia que no supere el salari mínim interprofessional.

4t. Els crèdits per costes i despeses judicials del concurs.

5è. Els altres crèdits contra la massa.

Una vegada distribuïda la massa activa, l'administració concursal ha de presentar al jutge del concurs un informe justificatiu que ha d'afirmar i raonar inexcusablement que el concurs no ha de ser qualificat de culpable i que no existeixen accions viables de reintegració de la massa activa ni de responsabilitat de tercers pendents de ser exercides o bé que el que es pugui obtenir de les corresponents accions no seria suficient per al pagament dels crèdits contra la massa. No ha d'impedir la declaració d'insuficiència de massa activa que el deutor mantinga la propietat de béns legalment inembargables o desproveïts de valor de mercat o el cost de realització dels quals seria manifestament desproporcionat respecte del seu previsible valor venal.

L'informe s'ha de posar de manifest en l'oficina judicial per quinze dies a totes les parts personades.

La conclusió per insuficiència de massa s'ha d'acordar per interlocutòria. Si en el termini d'audiència concedit a les parts es formula oposició a la conclusió del concurs, se li ha de donar la tramitació de l'incident concursal. Durant aquest termini, el deutor persona natural pot sol·licitar l'exoneració del passiu insatisfet. La tramitació d'aquesta sol·licitud, els requisits per beneficiar-se de l'exoneració i els seus efectes es regeixen pel que disposa l'article 178 bis.

També es pot acordar la conclusió per insuficiència de massa en la mateixa interlocutòria de declaració de concurs quan el jutge aprecie de manera evident que el patrimoni del concursat no és presumiblement suficient per a la satisfacció dels previsibles crèdits contra la massa del procediment ni és previsible l'exercici d'acció de reintegració, d'impugnació o de responsabilitat de tercers.

Si el concursat és persona natural, el jutge ha de designar un administrador concursal que ha de liquidar els béns existents i pagar els crèdits contra la massa seguint l'ordre de l'apartat 2. Una vegada conclosa la liquidació, el deutor pot sol·licitar l'exoneració del passiu insatisfet davant el jutge del concurs. La tramitació de la sol·licitud, els requisits per beneficiar-se de l'exoneració i els seus efectes es regeixen pel que disposa l'article 178 bis.

Contra aquesta interlocutòria es pot interposar recurs d'apel·lació.

Fins a la data en què es dicte la interlocutòria de conclusió del concurs, els creditors i qualsevol altre legitimat poden sol·licitar la represa del concurs sempre que justifiquen indicis suficients per considerar que es poden exercir accions de reintegració o aportar per escrit fets rellevants que puguin conduir a la qualificació de concurs culpable i que justifiquen el dipòsit o la consignació davant el jutjat d'una quantitat suficient per a la satisfacció dels crèdits contra la massa previsibles. El dipòsit o consignació també es pot fer mitjançant aval solidari de durada indefinida i pagador a primer requeriment emès per entitat de crèdit o societat de garantia recíproca o qualsevol altre mitjà que, segons el parer del tribunal, garantisca la immediata disponibilitat de la quantitat.

El secretari judicial ha d'admetre a tràmit la sol·licitud si compleixen les condicions de temps i contingut que estableix la Llei. Si entén que no concorren les condicions o que no s'han solucionat, el secretari judicial ha de donar compte al jutge perquè dicte interlocutòria per la qual s'accepte o es denegue la sol·licitud. Reprès el concurs, l'instant ha d'estar legitimat per a l'exercici de l'acció de reintegració o d'impugnació, atenint-se quant a les costes i despeses al que disposa l'article 54.4.

Efectes de la conclusió del concurs

En tots els casos de conclusió del concurs, cessen les limitacions de les facultats d'administració i disposició sobre el deutor subsistents, llevat de les que continguen la sentència ferma de qualificació o del que preveuen els capítols següents.

Fora dels supòsits que preveu l'article següent, en els casos de conclusió del concurs per liquidació o insuficiència de massa activa, el deutor persona natural queda responsable del pagament dels crèdits restants. Els creditors poden iniciar execucions singulars, mentre no s'acorde la reobertura del concurs o no es declare un nou concurs. Per a aquestes execucions, la inclusió del seu crèdit en la llista definitiva de creditors s'equipara a una sentència de condemna ferma.

La resolució judicial que declare la conclusió del concurs per liquidació o per insuficiència de la massa activa del deutor persona jurídica ha d'acordar-ne l'extinció i ha de disposar la cancel·lació de la seua inscripció en els registres públics que corresponga, a l'efecte dels quals s'ha d'expedir manament que continga el testimoni de la resolució ferma.

Benefici de l'exoneració del passiu insatisfet

El deutor persona natural pot obtenir el benefici de l'exoneració del passiu insatisfet en els termes següents, una vegada conclòs el concurs per liquidació o per insuficiència de la massa activa.

El deutor ha de presentar la seua sol·licitud d'exoneració del passiu insatisfet davant el jutge del concurs dins del termini d'audiència que se li haja conferit de conformitat amb el que estableix l'article 152.3.

Només s'admet la sol·licitud d'exoneració del passiu insatisfet als deutors de bona fe. S'entén que concorre bona fe en el deutor sempre que es complisquen els requisits següents:

1r. Que el concurs no haja estat declarat culpable. No obstant això, si el concurs ha estat declarat culpable per aplicació de l'article 165.1.1r, el jutge, no obstant això, pot concedir el benefici ateses les circumstàncies i sempre que no s'aprecie dol o culpa greu del deutor.

2n. Que el deutor no haja estat condemnat en sentència ferma per delictes contra el patrimoni, contra l'ordre socioeconòmic, de falsedat documental, contra la hisenda pública i la Seguretat Social o contra els drets dels treballadors en els 10 anys anteriors a la declaració de concurs. En cas que hi haja un procés penal pendent, el jutge del concurs ha de suspendre la seua decisió respecte a l'exoneració del passiu fins que es produïska una sentència penal ferma.

3r. Que, tot i reunir els requisits que estableix l'article 231, haja subscrit o, almenys, intentat subscriure un acord extrajudicial de pagaments.

4t. Que haja satisfet en la seua integritat els crèdits contra la massa i els crèdits concursals privilegiats i, si no ha intentat un acord extrajudicial de pagaments previ, almenys el 25% de l'import dels crèdits concursals ordinaris.

5è. Que, alternativament al número anterior:

i) Accepte sotmetre's al pla de pagaments que preveu l'apartat 6.

ii) No haja incomplert les obligacions de col·laboració que estableix l'article 42.

iii) No haja obtingut aquest benefici dins dels deu últims anys.

iv) No haja rebutjat dins dels quatre anys anteriors a la declaració de concurs una oferta de faena adequada a la seua capacitat.

v) Accepte de manera expressa, en la sol·licitud d'exoneració del passiu insatisfet, que l'obtenció d'aquest benefici es faça constar en la secció especial del Registre públic concursal per un termini de cinc anys. Únicament tenen accés a aquesta secció les persones que tinguen interès legítim a esbrinar la situació del deutor, i en tot cas s'entén que tenen interès els qui facen una oferta en ferm al deutor, ja siga de crèdit o de qualsevol altre lliurament de béns o prestació de serveis, que haja de ser remunerada o retornada per aquest i que estiga condicionada a la seua solvència, així com les administracions públiques i els òrgans jurisdiccionals habilitats legalment per sol·licitar la informació necessària per a l'exercici de les seues funcions. L'apreciació de l'interès esmentat l'ha de realitzar qui estiga a càrrec del Registre públic concursal.

El secretari judicial ha de donar trasllat de la sol·licitud del deutor a l'administració concursal i als creditors personats durant un termini de cinc dies perquè al·leguen tot el que consideren oportú en relació amb la concessió del benefici.

Si l'administració concursal i els creditors personats mostren la seua conformitat amb la petició del deutor o no s'hi oposen, el jutge del concurs ha de concedir, amb caràcter provisional, el benefici de l'exoneració del passiu insatisfet en la resolució, i ha de declarar la conclusió del concurs per finalització de la fase de liquidació.

L'oposició només es pot fonamentar en la inobservança d'algun o alguns dels requisits de l'apartat 3, i se li ha de donar el tràmit de l'incident concursal. No es pot dictar una interlocutòria de conclusió del concurs fins que adquirisca fermesa la resolució que recaiga en l'incident que reconega o denegue el benefici.

El benefici de l'exoneració del passiu insatisfet concedit als deutors previstos al número 5è de l'apartat 3 s'estén a la part insatisfeta dels crèdits següents:

1r. Els crèdits ordinaris i subordinats pendents en la data de conclusió del concurs, encara que no hagen estat comunicats, i exceptuant els crèdits de dret públic i per aliments.

2n. Respecte als crèdits que s'enumeren en l'article 90.1, la part d'aquests que no s'haja pogut satisfer amb l'execució de la garantia queda exonerada llevat que estiga inclosa, segons la seua naturalesa, en alguna categoria diferent de la de crèdit ordinari o subordinat.

Els creditors els crèdits dels quals s'extingisquen no poden iniciar cap tipus d'acció dirigida enfront del deutor per al cobrament d'aquests crèdits.

Queden fora de perill els drets dels creditors enfront dels obligats solidàriament amb el concursat i enfront dels seus fiadors o avaladors, els quals no poden invocar el benefici d'exoneració del passiu insatisfet obtingut pel concursat ni subrogar-se pel pagament posterior a la liquidació en els drets que el creditor tinga contra aquell, llevat que es revoque l'exoneració concedida.

Si el concursat té un règim econòmic matrimonial de beneficiaris o un altre de comunitat i no s'ha procedit a la liquidació d'aquest règim, el benefici de l'exoneració del passiu insatisfet s'estén al cònjuge del concursat, encara que no se n'haja declarat el concurs, respecte dels deutes anteriors a la declaració de concurs dels quals haja de respondre el patrimoni comú.

Els deutes que no queden exonerats de conformitat amb el que disposa l'apartat anterior han de ser satisfets pel concursat dins dels cinc anys següents a la conclusió del concurs, llevat que tinguen un venciment posterior. Durant els cinc anys següents a la conclusió del concurs, els deutes pendents no poden meritjar interès.

A aquest efecte, el deutor ha de presentar una proposta de pla de pagaments que, oïdes les parts per un termini de 10 dies, el jutge ha d'aprovar en els termes en què s'haja presentat o amb les modificacions que considere oportunes.

Respecte als crèdits de dret públic, la tramitació de les sol·licituds d'ajornament o fraccionament es regeix pel que disposa la seua normativa específica.

Qualsevol creditor concursal està legitimat per sol·licitar al jutge del concurs la revocació del benefici d'exoneració del passiu insatisfet quan durant els cinc anys següents a la seua concessió es constata l'existència d'ingressos, béns o drets del deutor ocultats. S'exceptuen d'aquesta previsió els béns inembargables d'acord amb el que disposen els articles 605 i 606 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.

També es pot sol·licitar la revocació si durant el termini fixat per al compliment del pla de pagaments:

a) Incorre en alguna de les circumstàncies que, segons el que estableix l'apartat 3, hauria impedit la concessió del benefici de l'exoneració del passiu insatisfet.

b) si escau, incompleix l'obligació de pagament dels deutes no exonerats d'acord amb el que disposa el pla de pagaments.

c) Millora substancialment la situació econòmica del deutor per causa d'heretament, llegat o donació; o joc de sort, envit o atzar, de manera que pugui pagar tots els deutes pendents sense detriment de les seues obligacions d'aliments.

La sol·licitud s'ha de tramitar de conformitat amb el que estableix la Llei d'enjudiciament civil per al judici verbal. En cas que el jutge acorde revocar el benefici, els creditors recuperen la plenitud de les seues accions enfront del deutor per fer efectius els crèdits no satisfets en concloure el concurs.

Si transcorre el termini fixat per al compliment del pla de pagaments sense que s'haja revocat el benefici, el jutge del concurs, a petició del deutor concursat, ha de dictar una interlocutòria en què es reconega amb caràcter definitiu l'exoneració del passiu insatisfet en el concurs.

També pot declarar, atenent les circumstàncies del cas i amb l'audiència prèvia dels creditors, l'exoneració definitiva del passiu insatisfet del deutor que no haja complert en la seua integritat el pla de pagaments, però haja destinat al seu compliment almenys la meitat dels ingressos percebuts durant el termini de cinc anys des de la concessió provisional del benefici que no tinguen la consideració d'inembargables o la quarta part dels ingressos esmentats quan concórreguen en el deutor les circumstàncies que preveu l'article 3.1, lletres a) i b), del Reial decret llei 6/2012, de 9 de març, de mesures urgents de protecció de deutors hipotecaris sense recursos, respecte als ingressos de la unitat familiar i les circumstàncies familiars d'especial vulnerabilitat.

Als efectes d'aquest article, s'entén per ingressos inembargables els que preveu l'article 1 del Reial decret llei 8/2011, d'1 de juliol, de mesures de suport als deutors hipotecaris, de control de la despesa pública i cancel·lació de deutes amb empreses i autònoms contrets per les entitats locals, de foment de l'activitat empresarial i impuls de la rehabilitació i de simplificació administrativa.

Contra la resolució esmentada, que s'ha de publicar en el Registre públic concursal, no es pot interposar cap recurs. No obstant això, l'exoneració definitiva es pot revocar quan concórrega la causa prevista en el paràgraf primer de l'apartat anterior.

6. Normes processals. L'incident concursal i el règim de recursos

Del procediment abreujat

Àmbit d'aplicació

El jutge pot aplicar el procediment abreujat quan, una vegada vista la informació disponible, considere que el concurs no revesteix especial complexitat, atenent les circumstàncies següents:

1r. Que la llista presentada pel deutor incloga menys de cinquanta creditors.

2n. Que l'estimació inicial del passiu no supere els cinc milions d'euros.

3r. Que la valoració dels béns i drets no arribe als cinc milions d'euros.

Quan el deutor siga una persona natural, el jutge ha de valorar especialment si respon o és garant dels deutes d'una persona jurídica i si és administrador d'alguna persona jurídica.

El jutge també pot aplicar el procediment abreujat quan el deutor presente proposta anticipada de conveni o una proposta de conveni que incloga una modificació estructural per la qual es transmeta íntegrament el seu actiu i el seu passiu.

El jutge ha d'aplicar necessàriament el procediment abreujat quan el deutor presente, juntament amb la sol·licitud de concurs, un pla de liquidació que continga una proposta escrita vinculant de compra de la unitat productiva en funcionament o que el deutor haja cessat completament en la seua activitat i no tinga en vigor contractes de treball.

El jutge, d'ofici, a requeriment del deutor o de l'administració concursal, o de qualsevol creditor, en qualsevol moment, una vegada vista la modificació de les circumstàncies que preveuen els apartats anteriors i atenent a la major o menor complexitat del concurs, pot transformar un procediment abreujat en ordinari o un procediment ordinari, en abreujat.

Contingut

L'administrador concursal ha de presentar l'inventari de béns i drets de la massa activa dins dels 15 dies següents a l'acceptació del càrrec.

L'administrador concursal ha de presentar l'informe que preveu l'article 75 en el termini d'un mes, comptat a partir de l'acceptació del càrrec. Raonadament, pot sol·licitar al jutge una pròrroga que en cap cas ha d'excedir els 15 dies.

L'administrador concursal ha de practicar la comunicació que preveu l'article 95.1 almenys 5 dies abans de la presentació de la llista de creditors.

El secretari judicial ha de formar peça separada en la qual s'han de tramitar els aspectes relatius a les impugnacions de l'inventari i de la llista de creditors, i, l'endemà, sense incoar incident, n'ha de donar trasllat a l'administrador concursal.

En el termini de 10 dies, l'administrador concursal ha de comunicar al jutjat si accepta la pretensió, incorporant-la als textos definitius, o si s'hi oposa formalment, i al seu torn ha de proposar la prova que considere pertinent.

Contestada la demanda o transcorregut el termini per fer-ho, el procés ha de continuar conforme als tràmits del judici verbal de la Llei d'enjudiciament civil i és aplicable l'article 194.4 en tot el que no s'oposi al que preveu aquest precepte.

Si hi ha més d'una impugnació, s'han d'acumular de manera que es tramiten i resolguen en una sola vista.

L'administrador concursal ha d'informar immediatament el jutge de la incidència de les impugnacions sobre el quòrum i les majories necessàries per aprovar el conveni.

Si les impugnacions afecten menys del 20% de l'actiu o del passiu del concurs, el jutge pot ordenar la finalització de la fase comuna i l'obertura de la fase de conveni o liquidació, sense perjudici del reflex que les impugnacions puguen tenir en els textos definitius.

S'han d'imposar les costes conforme al criteri del venciment objectiu, llevat que el jutge aprecie, i així ho raone, l'existència de seriosos dubtes de fet o de dret.

El termini per a la presentació de propostes ordinàries de conveni ha de finalitzar en tot cas 5 dies després de la notificació de l'informe de l'administrador concursal.

Admesa a tràmit la proposta de conveni, el secretari judicial ha d'assenyalar data per a la celebració de la junta de creditors dins dels 30 dies hàbils següents.

Si en el termini que preveu l'apartat anterior no s'ha presentat proposta de conveni, el secretari judicial ha d'obrir immediatament la fase de liquidació i ha de requerir l'administrador concursal perquè presente el pla de liquidació en el termini improrrogable de deu dies.

Una vegada aprovat el pla, les operacions de liquidació no poden durar més de tres mesos, prorrogables, a petició de l'administració concursal, per un mes més.

En el cas de transmissió d'unitats productives, es tenen en compte les especialitats que preveuen els articles 146 bis i 149.

Especialitats del procediment abreujat en cas de sol·licitud de concurs amb presentació de proposta de conveni

En la interlocutòria de declaració de concurs el jutge s'ha de pronunciar sobre l'admissió a tràmit de la proposta de conveni presentada pel deutor amb la seua sol·licitud.

L'administrador concursal ha d'avaluar la proposta de conveni presentada pel deutor, dins del termini de deu dies a comptar de la publicació de la declaració de concurs.

L'acceptació de la proposta de conveni s'ha de fer per escrit. Els creditors que no s'hagen adherit abans a la proposta de conveni presentada pel deutor ho poden fer fins a cinc dies després de la data de presentació de l'informe de l'administrador concursal.

Dins dels tres dies següents a aquell en què haja finalitzat el termini per formular adhesions, el secretari judicial ha de verificar si la proposta de conveni assoleix la majoria legalment exigida i ha de proclamar el resultat mitjançant un decret.

Si la majoria resulta obtinguda, el jutge, immediatament després de l'expiració del termini d'oposició a l'aprovació judicial del conveni, ha de dictar sentència aprovatòria, llevat que s'haja formulat oposició a l'esmentada aprovació o siga procedent rebutjar-la d'ofici.

Si hi ha oposició, el secretari judicial ha d'admetre la demanda i el jutge pot requerir l'impugnant que preste caució pels danys o perjudicis que per a la massa passiva i activa del concurs pugua suposar la demora en l'aprovació del conveni.

Especialitats del procediment abreujat en cas de sol·licitud de concurs amb presentació de pla de liquidació

Si el deutor ha sol·licitat la liquidació d'acord amb el que preveu l'article 190.2, el jutge ha d'acordar immediatament l'obertura de la fase de liquidació.

Oberta la fase de liquidació, el secretari judicial ha de donar trasllat del pla de liquidació presentat pel deutor perquè siga informat en un termini de deu dies per l'administrador concursal i perquè els creditors puguen fer-hi al·legacions.

L'informe de l'administrador concursal ha d'incloure necessàriament l'inventari de la massa activa del concurs i avaluar l'efecte de la resolució dels contractes sobre les masses activa i passiva del concurs.

En la interlocutòria per la qual s'aprove el pla de liquidació, el jutge pot acordar la resolució dels contractes pendents de compliment per les dues parts, amb excepció dels que es vinculen a una oferta efectiva de compra de la unitat productiva o de part d'aquesta.

En cas que se suspenguen les operacions de liquidació amb motiu de les impugnacions de l'inventari o de la llista de creditors, el jutge pot requerir els impugnants perquè presten una caució que garantisca els possibles danys i perjudicis per la demora.

En el cas de transmissió d'unitats productives, es tenen en compte les especialitats que preveuen els articles 146 bis i 149.

De l'incident concursal

Àmbit i caràcter de l'incident concursal

Totes les qüestions que se susciten durant el concurs i no tinguen assenyalada en la Llei una altra tramitació es ventilen per la via de l'incident concursal.

També es tramiten per aquesta via les accions que hagen de ser exercides davant el jutge del concurs d'acord amb el que disposa l'apartat 1 de l'article 50 i els judicis que s'acumulen en virtut del que preveu l'apartat 1 de l'article 51.

En aquest últim cas, el jutge del concurs ha de disposar el que siga necessari perquè continue el judici sense repetir actuacions i ha de permetre la intervenció, des d'aquell moment, de les parts del concurs que no ho hagen estat en el judici acumulat.

Els incidents concursals no suspenen el procediment de concurs, sense perjudici que el jutge, d'ofici o a instància de part, acorde la suspensió de les actuacions que considere que poden estar afectades per la resolució que es dicte.

No s'admeten els incidents que tinguen per objecte sol·licitar actes d'administració o impugnar-los per raons d'oportunitat.

Parts en l'incident

En l'incident concursal es consideren parts demandades aquelles contra les quals es dirigisca la demanda i qualssevol altres que mantinguen posicions contràries al que haja demanat la part actora.

Qualsevol persona compareguda en forma en el concurs pot intervenir amb autonomia plena en l'incident concursal i coadjuvar amb la part que l'haja promogut o amb la contrària.

Quan en un incident s'acumulen demandes les pretensions de les quals no siguen coincidents, totes les parts que hi intervinguen han de contestar les demandes a les pretensions de les quals s'oposen, si el moment de la seua intervenció ho permet, i han de fer constar amb claredat i precisió la tutela concreta que sol·liciten. Si no ho fan així, el jutge ha de rebutjar de ple la seua intervenció, i contra la seua resolució no es pot presentar cap recurs.

Demanda incidental i admissió a tràmit

La demanda s'ha de presentar en la forma que preveu l'article 399 de la Llei d'enjudiciament civil.

Si el jutge estima que la qüestió plantejada és impertinent o manca de l'entitat necessària per tramitar-la per la via incidental, ha de resoldre, mitjançant interlocutòria, la seua inadmissió i acordar que es done a la qüestió plantejada la tramitació que corresponga. Contra aquesta interlocutòria es pot interposar recurs d'apel·lació en els termes establerts en l'apartat 1 de l'article 197.

Altrament, ha de dictar providència admetent a tràmit l'incident i acordant que se citen les altres parts personades, amb lliurament de còpia de la demanda o demandes, perquè en el termini comú de 10 dies contesten en la forma prevista a l'article 405 de la Llei d'enjudiciament civil.

Només s'han de citar les parts per a la vista quan s'haja presentat escrit de contestació a la demanda, hi haja discussió sobre els fets i aquests siguen rellevants segons el parer del jutge, i s'hagen proposat en els escrits d'al·legacions mitjans de prova, amb la declaració prèvia de la seua pertinència i utilitat. Aquesta vista s'ha de desenvolupar de la manera que preveu l'article 443 de la Llei d'enjudiciament civil per als judicis verbals.

Si passa altrament, el jutge ha de dictar sentència sense més tràmits. El mateix ha de fer quan l'única prova que resulte admesa siga la de documents, i aquests ja s'hagen aportat al procés sense resultar impugnats, o quan només s'hagen aportat informes pericials, i ni les parts ni el jutge sol·liciten la presència dels pèrits en el judici per a la ratificació del seu informe.

En qualsevol dels supòsits que preveu el paràgraf anterior, si en l'escrit de contestació es plantegen qüestions processals o se susciten pel demandant a la vista d'aquest escrit en el termini de cinc dies des que se li va donar trasllat, el jutge les ha de resoldre dictant la resolució que siga procedent conforme al que disposa la Llei d'enjudiciament civil per a la resolució escrita d'aquest tipus de qüestions conforme al que preveu l'audiència prèvia del judici ordinari. Si la decisió és la de continuar el procés, ha de dictar sentència en el termini de deu dies.

Sentència

Acabat el judici, el jutge ha de dictar sentència en el termini de deu dies en què resolga l'incident.

La sentència que es dicte sobre l'incident a què es refereix l'article 194 es regeix en matèria de costes pel que disposa la Llei d'enjudiciament civil, tant pel que fa a la imposició, com pel que fa a l'exacció, i són immediatament exigibles, una vegada ferma la sentència, amb independència de l'estat en què estiga el concurs.

La sentència que es dicte en l'incident a què es refereix l'article 195 es regeix en matèria de costes pel que disposa la Llei de procediment laboral.

Una vegada fermes, les sentències que posen fi als incidents concursals produeixen efectes de cosa jutjada.

Recursos procedents i tramitació

Els recursos contra les resolucions dictades pel secretari judicial en el concurs han de ser els mateixos que preveu la Llei d'enjudiciament civil i s'han de substanciar en la forma que s'hi determina.

Els recursos contra les resolucions dictades pel jutge en el concurs s'han de substanciar en la forma prevista per la Llei d'enjudiciament civil, amb les modificacions que s'indiquen a continuació i sense perjudici del que preveu l'article 64 de la Llei.

Contra les providències i interlocutòries que dicte el jutge del concurs només es pot interposar el recurs de reposició, llevat que en la Llei s'excloge tot recurs o se n'atorgue un altre de diferent.

Contra els actes resolutoris de recursos de reposició i contra les sentències dictades en incidents concursals promoguts en la fase comuna o en la de conveni no s'hi pot interposar cap recurs, però les parts poden reproduir la qüestió en l'apel·lació més pròxima sempre que hagen formulat protesta en el termini de cinc dies. A aquests efectes, es considera apel·lació més pròxima la que corresponga davant de la resolució d'obertura de la fase de conveni, la que acorde l'obertura de la fase de liquidació i la que aprobe la proposta anticipada de conveni. S'exceptuen les sentències dictades en els incidents a què es refereixen l'article 72.4 i l'article 80.2, que han de ser apel·lables directament. Aquest recurs d'apel·lació té caràcter preferent.

Contra les sentències que aproven el conveni, o les que resolguen incidents concursals plantejats amb posterioritat o durant la fase de liquidació s'hi pot interposar recurs d'apel·lació que s'ha de tramitar amb caràcter preferent.

El jutge del concurs, d'ofici o a instància de part, pot acordar motivadament en admetre el recurs d'apel·lació la suspensió de les actuacions que es puguin veure afectades per la seua resolució. La seua decisió pot ser revisada per l'Audiència Provincial a sol·licitud de part formulada mitjançant un escrit presentat davant aquella en els cinc dies següents a la notificació de la decisió del jutge del concurs, cas en què aquesta qüestió ha de ser resolta amb caràcter previ a l'examen del fons del recurs i dins dels deu dies següents a la recepció de les actuacions pel tribunal, sense que contra la interlocutòria que es dicti s'hi pugui interposar cap recurs.

Si s'ha sol·licitat la suspensió del conveni en recórrer, el jutge pot acordar-la amb caràcter parcial.

Es pot interposar recurs de cassació i extraordinari per infracció processal, d'acord amb els criteris d'admissió previstos a la Llei d'enjudiciament civil, contra les sentències dictades per les audiències relatives a l'aprovació o compliment del conveni, a la qualificació o conclusió del concurs, o que resolguin accions de les compreses a les seccions tercera i quarta.

Contra la sentència que resolgui incidents concursals relatius a accions socials el coneixement dels quals corresponga al jutge del concurs, es pot interposar el recurs de suplicació i els altres recursos previstos a la Llei de procediment laboral, sense que cap d'aquests tingui efectes suspensius sobre la tramitació del concurs ni de cap de les seues peces.

- **7. Unió Europea i normes de Dret internacional privat sobre els concursos.**

- **De les normes de dret internacional privat**

- La llei espanyola ha de determinar els supòsits i els efectes del concurs declarat a Espanya, el seu desenvolupament i la seua conclusió.
- Els efectes del concurs sobre drets reals d'un creditor o d'un tercer que recaiguin sobre béns o drets de qualsevol classe pertanyents al deutor, compresos els conjunts de béns la composició dels quals pugua variar en el temps, i que en el moment de declaració del concurs estiguen en el territori d'un altre Estat es regeixen exclusivament per la llei d'aquest.
- La mateixa regla s'aplica als drets del venedor respecte als béns venuts al concursat amb reserva de domini.
- La declaració de concurs del venedor d'un bé amb reserva de domini que haja estat lliurat i que en el moment de la declaració estiga en el territori d'un altre Estat no constitueix, per si sola, una causa de resolució ni de rescissió de la venda i no impedeix al comprador l'adquisició de la seua propietat.
- Lo anterior s'entén sense perjudici de les accions de reintegració que, si escau, siguen procedents.

- **Unió Europea**

- Reglament (CE) no 1346/2000 del Consell, de 29 de maig de 2000, sobre procediments d'insolvència.
- El Reglament estableix normes comunes per als procediments transfronterers d'insolvència en els països de la Unió Europea (UE), excepte Dinamarca. El seu objectiu és dissuadir als deutors de transferir béns o litigis d'un país a un altre amb la finalitat de millorar la seua situació des del punt de vista jurídic.
- Permet que s'adopten mesures coordinades relatives als béns d'un deutor insolvent situats en diferents països de la UE. Aquestes normes es refereixen al tribunal competent per a obrir procediments d'insolvència; la legislació aplicable; el reconeixement de les decisions judicials en casos d'insolvència; la relació entre els diferents procediments d'insolvència oberts en relació amb el mateix deutor, i la presentació dels crèdits per part de creditors d'altres països.

- **PRACTIQUES
MERCANTIL I**

- **BLOC III DEL TEMARI**

- Prof. Jaume Martí Miravalls

• PRACTICA I

- Acudeix al seu despatx professional el Senyor Toni, qui és creditor de la mercantil “Xipi SL” domiciliada a Calp (Alacant). El senyor Toni és creditor per import de 100.000 euros, tenint en el seu poder un pagaré nominatiu per aquest import molt pròxim a vèncer.
- El senyor Toni ens indica que “Xipi SL” cada vegada demora més el pagament dels seus deutes i que fins i tot ha tingut notícia que deu ja dues mensualitats de salaris als seus treballadors.
- Com a conseqüència de les seues contínues converses amb “Xipi SL”, el senyor Toni també sap que aquesta societat està intentant per tots els mitjans obtenir finançament via crèdit hipotecari, doncs compta amb nombrosos immobles en la seua propietat, però que les entitats bancàries consultades li neguen de moment tal finançament doncs desconfien que la societat obtinga ingressos regulars suficients.
- Se li plantegen pel client les següents qüestions:
  - - Esta en situació de concurs de creditors la mercantil deutora “Xipi SL”?
  - - Podria el senyor Toni com a creditor sol·licitar la declaració de concurs. Obtindria d’açò algun benefici en el concurs?
  - - Davant quin Jutjat hauria d sol·licitar la declaració de concurs?
  - - El fet de tenir incorporat el seu crèdit de 100.000 euros a un pagaré, atorga algun tipus d’avantatge o privilegi al seu dret de crèdit dins del concurs?

- **PRACTICA II**

- Redacti una sol·licitud de concurs voluntari basada en insolvència actual.